

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Kötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 768. Kiadóhivatal 706.

A helyzet ura.

Irta: Dr. Kmety Károly.

A bankkérdésben a függetlenségi párt a helyzet ura és így a nemzet előtt teljes mértékben viselnie kell a felelősséget magatartásának alkotmányos következményeiért. Hangsúlyozzuk, hogy az alkotmányos következményekért mert csupán ezzel vethet számot és magatartása nem engedhet befolyást semmiféle terrornak, semmiféle fenyegető jóslásoknak, melyekkel böven traktálják. Feltéve, de meg nem engedve, hogy a függetlenségi párt magatartásából, mely a törvény és alkotmányosság szigorú keretei között mozog, hatalmi tényezők oly konzekvenciákat vonnának le, melyek az alkotmányosságnak, a parlamentarizmusnak meg nem felelnek, az ilyen következkéért a függetlenségi pártot egy szemernyi felelősség sem isten, sem ember előtt nem terhel.

A függetlenségi pártnak irányt más nem szabhat, mint Magyarország törvényes joga s azon kötelessége, hogy e törvényadta és biztosította jogokat életre hívja egy alkotmányos törvény megalkotásával.

Az utolsó napok teljesen megnyugtató szimptomáját mutatják annak, hogy a függetlenségi párt teljes tudatában van a helyzetnek, tudatával és érzetével bir annak, hogy neki, mint a

helyzet urának, mi a feladata, mi a kötelessége.

A függetlenségi párt hangulata a szilárd, sőt elszánt kitartást jelzi az önálló bank mellett; kétség nem férkőzhetik már többé ahhoz, hogy ez a párt egyértelműen van és egyértelműen marad afelől, hogy a bankkérdésben való meghátrálás és a közös bank elfogadása lehetetlen, mert rendkívül súlyos politikai, erkölcsi és alkotmányjogi következményekkel járna s megingatná a magyar nemzet hitét jogai valósága iránt és nem tulajdonitanának többé komoly fontosságot ellenségeink, jelesül az osztrák császárság tényezői sem Magyarország alkotmányos állami különállásának.

A függetlenségi párton eloszlott minden kétség a követendő út iránt, vezérek, alvezérek és közkatonák szolidaritásban vannak e kérdésben és alap nélkül szükölködnek azok a rágalmak, melyek a pártnak e kérdésben való megoszlását híresztelik. Ily megoszlást ne is vegyenek kilátásba a közös bank magyar és osztrák hívei, kik az egész bankkérdést még mindig egyszerű opportunitási, meg gazdasági szempontokból itélik meg.

A függetlenségi pártot a nemzet és programja iránti szoros kötelesség köti e kérdésben, mert hiszen csak az analfabéták nem látják tisztán, hogy a függetlenségi programnak adott több-

seget a nemzet, melynek sarkalatos tétele az önálló nemzeti bank, hogy a nemzet csak a paktumszerű halasztásokat fogadta el a legutolsó választáson. A függetlenségi párt abban a pillanatban kijátszsa tehát a nemzet bizalmát és elárulja programját, amelyben a közös bank szabadalmát továbbra is fentartaná, és ez a párt attól a pillanattól kezdve nem volna jogosítva magát függetlenségi pártnak nevezni. A függetlenségi párton nincs is helye a közös bank egyetlen hívének vagy elfogadjának sem; önmagát kiközösíti a pártból az az „excommunicatio latae sententiae” elve szerint, aki a bankközösséget, akár csak rövid időre is, akceptálja.

Mi bizunk abban, hogy az alkotmányosság nem fog kárt szenvedni egyik oldalról sem; azért, hogy a függetlenségi párt megingathatatlan kitartással akarja a törvényes jogot valóra váltani, mi nem hihetünk a kuvikoknak. Ezek már színezik is az elérkezendő válság képét. Mi azt gondoljuk, hogy az apostoli király épp úgy ismeri és épp úgy tiszteli az ország törvényét, mint a parlament maga és azok fognak kellemesen kiábrándulni, kik aggodalmas kételyeket táplálnak.

De utóvégre is, ha mi minden jogunkról egy képzelt vagy valósággal is bekövetkező válságtól való rettegés miatt le akarunk mondani, akkor nem vagyunk méltók arra, hogy jogokkal bírjunk. Ha a mi szerepünk csak az

Turpartii molnárók.

Irta: Ágh Endre.

(Utánnomlás tilos.)

A Turvize partján lakott Ős Gábor is, Gagyi Tamás is.

Az Ős Gábor malma ott forgott a szárazon a szél jóvoltából, Gagyi Tamásé pedig odalent kelepelt a Tur vizében, már amikor kelepelhetett.

Mert bizony nagyon sokszor szeszélyes járása volt a Tur vizének, különösen úgy télviz, vagy jó nyári záporosók idején s olyankor nemcsak a malom, de minden munka megállott a Tur partján s aki épkezláb ember volt, mind ott állott a gáton.

Még Ős Gábor is, akinek pedig nem volt veszíteni valója.

Mert az ő malmát, a négy vitorlás nagy szélmalmost nem érte el a víz, lévén egy domb tetejére építve, ahol szabadabban járnak a szelek.

Történt azonban azon a tavaszon, hogy a Tur vize nagyon megbecsülte magát s hogy azután sem kellett Gagyi Tamásnak az árviztől félnie, mert szabályozták a Turt.

Igy hát vigan kelepelhetett a Gagyi Tamás malma.

Nem úgy az Ős Gáboré, mert a hogy fordult az időjárása, mintha a Mátra szele is megbomlott volna, vagy nagyon erősen fujt, vagy sehogy.

S míg valamikor Ős Gábor volt az elégedettebb, a rátartibb, a módosabb, ezután úgy látszott, hogy jobb vízi molnárnak lenni, mint a szélmalommal vesződni,

Vitatták a dolgot a turpartii molnárók.

Panasszal kezdte Gagyi Tamás, csak úgy mint régen, mint a hogy megszokta.

— Milyen idő, milyen idő!

— Kend is panaszkodik, mit mondjak én akkor?

— Kendnek forgott eleget a malma, az enyém meg, ha forogna is, alig van mit örölnie, mert bizony alábbszállott a termés, amióta nem önt ki a Tur.

— Ugy, ugy, ilyen az elégedetlen ember. Ejjel-nappal jár a malma, mégis kevesli. Hát én, aki soha nem forog.

— Elültek a szelek, de nem is fujhatnak örökké, jó az Isten!

— Az Isten?

— Az. Gondoskodik a szegény vizimolnáról is.

— Látom. Mind elvette a kuncsaftjaimat, mind idejöttek; no de sebaj.

Ezzel elváltak.

Ős Gábor felment a domb tetejére, megnyalazta az ujját, oszt' jól föltartotta észlelni, hogy fuj-e a szél és honnan? De bizony az ujj csak nedvesen maradt; nem akart megindulni a Mátra szele.

A Tur meg csak úgy öntötte a jó malom alá való vizet. Bugott a Gagyi Tamás malma s hordta rakásra a dézsmát, a jóféle Turmenti buzát.

A partról elégedett arccal nézte Gagyi Tamás a malom munkáját.

— Mégis csak okosak voltak az urak, hogy megcsinálták — mondogatta — hogy medrébe szabályozták a Turt. Panaszkodtunk miatta, Szidtuk őket, a nép, a gazdák, hogy jobb volt, amikor kibordta az iszapot, mert

azzal többet termett a Turmenti föld. Pedig dehogy, csak mégis jobb így.

— Kendnek — szölt az egyik atyafi — mert hogy folyton járhat a malma.

— Nektek is. Mert így legalább el nem viheti a szénátokat, a kereszteket.

— Ha elvitte is, de legalább megtrágyázta a földet.

A Mátra felől, a széles, erdős völgy felett újra megeredtek a szelek.

Ős Gábor neki eresztette a szélmalom vitorláit s egyszeriben forgott a malom, mint a motola. Jöttek a falusiak s örültek is, amíg a szél csak szél maradt. Egyszerre azonban mind erősebben kezdett fujni s az örülők aggódva néztek, hogy itt megint csak nem kerül rájuk a sor, mert meg kell állítani a malmot s mentek is szép lassacskán át Gagyi Tamáséhoz, a vizimalomba.

Ős Gáborból kifakadt a béketűrés, megfenyegette a Mátrát.

— Nem fogsz ki rajtam, ide emberek, hadd járjon tovább a malom, ha beleszakad is.

Es járt. Eszeveszetten forgott a vitorlája, zuggott, ropogott, rétesgett az egész alkotmány, amíg csak kibirta.

De nem sokáig. Űresen járt már, mert a garatra senki sem merte ráönteni a buzáját, úgy forgott, motolált örült gyorsasággal.

— Hadd forogjon! — biztatta Ős Gábor — fél esztendeig állt, nehogy megint rátanuljon.

— Ennek is létünt már molnár gazda — szölt Őshöz egyik falubelije — öreg alkotmány, szeszélyes, ebből sem lehet már megélni.

lenne, hogy kifeszített derekainkat mindig beadjuk, akkor csufságává válnánk a világ népeinek, akkor tán legbölcsebb volna kérni ő felségét, hogy vonja be hű Magyarországot a bécsi Reichsrathba és az egységes osztrák öszbírodalomba.

Budapest, április 21.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt hét-főn, e hó 26-án délután öt órakor a párt Erzsébetköruti körhelyiségének nagy tanácstermében Kossuth Ferenc elnökletével értekezletet tart. A párt elnöksége ez uton hívja fel a párt tagjait, hogy az értekezleten lehetőleg teljes számmal jelenjenek meg.

A néppárt értekezlete. Az országgyűlési néppárt e hó 26-án este hét órakor a pártkör helyiségében értekezletet tart.

Gróf Nákó Sándor Fiuméről. Gróf Nákó Sándor fiemei kormányzó, aki jelenleg Bécsben tartózkodik, a bécsi „Zeit”-ben cikket írt a fiemei állapotokról s többek között a következőket mondotta: Fiume nem az a terület, ahol politizálni lehetne, mert Fiumében nagyfontosságú gazdasági kérdéseket kell megoldani. Eppen most akció folyik arra nézve, hogy a Gackafolyó vizerőit — 40.000 lóerőre becsülik — ipari célokra használják ki. Első sorban természetesen ezen vizerőknek vízgátási célokra való kihasználása jönne tekintetbe. Párisban éppen most van alakulóban egy konzorcium, mely ennek a tervnek pénzügyi részét biztosítani tudná. A terv keresztülvitelére körülbelül harmincz millió korona kellene. Fiumében különben már tekintélyes ipar van s ezen a téren első helyen áll a hajógyár, melynek tengerelatt járó naszádjai nagyon sokat ígérnek. A legelső tengerelatt járó naszádok már legközelebb megkezdik működésüket. Neki az a terve, hogy Fiuméből békés, hatalmas és virágzó ipari központot teremtsen. A „Zeit” ehez a cikkhez hozzáfűzi, hogy gróf Nákó Sándor legközelebb a fiemei irredentista esetekről fog nyilatkozni.

A nemzetiségi klub értekezlete. A nemzetiségi klub elnöke, Mihályi Tivadar, e hó 26-ikára délután öt órára értekezletet hívott egybe. Az értekezlet tárgya: A politikai helyzet megbeszélése és állásfoglalás a bankkérdésben.

A karánsebesi püspökség. Lugosról jelentik, hogy a karánsebesi görögkeleti román szinóduson tegnap olvasták fel a király leiratát, melyvel Muszta Filaret püspökké való megválasztását nem

hagyja jóvá. A szinódus a leiratot megjegyzés nélkül hódolattal tudomásul vette. A szinódusi képviselők igazolása után arról tanácskoztak, hogy a Mocsonyi halálával megüresedett, továbbá az Oláriu és Petreszku kettős mandátuma és a befejezetlen szászabányai, összesen hat üresen álló mandátumot a püspökválasztás előtt töltsék be, de megállapodásra nem jutottak. A szinódust ma folytatták.

A kartelbank meghiusult.

— Az osztrák minisztertanács döntése. —

A magyar miniszterek audienciája.

Budapest, április 21.

Az osztrák kormány és a magyar kormány ma befejezte tanácskozásait. Osztrákok nem nyilatkoztak, holnap teszik meg formális kijelentéseiket, de már is nyílt titok, hogy ez a válasz milyen lesz. Az osztrák kormány nem hajlandó hozzájárulni sem az önálló magyar bankhoz, sem a kartel, sem az állami bankhoz, hanem ragaszkodik a mostani állapot főtartásához s a bankközösség meghosszabbításához. S ezzel megerősítést nyer az a mi szomorú hitünk, melynek már több ízben nyomatékos kifejezést adtunk, hogy a magyar miniszterek bécsi utja nem hozhatott megoldást. Az, hogy a tárgyalásokat mégis megvárták, csak a hetek óta akut válság kitolása volt, mert a magyar kormány előre tudta azt, hogy az osztrák kormány a ridég negáció álláspontjára fog helyezkedni s tudta azt is, ami még csak ezután következik, hogy a korona a két álláspont közül nem a miénk mellett fog dönteni.

A kormány formális lemondása most már csak a megpecsételése lesz annak a viganasztalanul szomorú helyzetnek. Mert nem csak arról van itten szó, hogy megbukik a kormány. Ez legfeljebb csak annyit jelentene, hogy jönne helyzetbe egy másik kormány. Nem is csak arról van szó, hogy megbukott az önálló magyar bank még az enyhített kartelbank formájában is. Bécsben tulajdonképpen a magyar alkotmányosság bukott meg ismét; új erős földrengés rázta meg azok bizalmát, akik még a legutolsó esztendő tapasztalatai után is hinni tudtak a magyar parlamentárizmusban. A magyar nemzet szuverén, szabad elhatározási joga csufolódt meg ismét és pe-

dig nem is közjogi, hanem egy eminenter gazdasági kérdésben.

Közjogi kérdésben, ha Ausztria bele-szól valamely vele közös ügyünkbe, tagadhatatlanul joga van hozzá. Közjogi kérdésben, ha a király aggodalmaskodik s rezervált magatartást tanusít, még meg lehet érteni. A katonai kérdések rendezésében például határvillongás volt a nemzeti jog és a királyi felségjog elválasztó vonala között. Érteni lehetett, hogy ha a király, aki elvégre szintén gyarló ember, nem volt ment a gyanakvástól és kicsinyes óvatosságtól, féltékenyen óvta azt a tért, melyet a maga jogterületének gondolt. A bankügy azonban nem tartozik sem a kimondottan közös, sem a közös egyetértéssel intézendő ügyek közé. Ausztria és Magyarország bankszerződést kötöttek egymással, mint ahogy az államok szoktak szerződni közös gazdasági érdekek tárgyában; a szerződést tíz évről tíz évre meghosszabbították, mint ahogy meg szoktuk hosszabbítani Romániával az állategészségügyi egyezményt, vagy Németországgal a vámtarifa-szerződést. Most Magyarország — szuverén jogával élve — azt mondja, hogy nem hajlandó a bankszerződésnek mostani formájában való megújítására, új szerződést csak a kartelbank alapján kíván kötni. Ha Ausztria ezt az ajánlatot el nem fogadja, ennek csak egyféle következménye lehet: az, hogy szerződés hiányában mind a két állam el jogával s fölláítja a külön, önálló bankot. De semmiesetre sem lehet az a következménye, hogy most már Magyarország kénytelen legyen meghosszabbítani a közös bankszerződést, mert nem lehet Ausztriától tenni függővé azt, hogy Magyarország pénzügyeinek irányításában miképpen határozzon?

Most mégis az történik, hogy Ausztria de fakto ilyen jogot gyakorol s annak a magyar kormánynak, mely az ilyen illetéktelen beavatkozás dacára főtartja az álláspontját, mennie kell, mert rögtön elveszti az uralkodó bizalmát, míhelt más mer akarni, mint az ausztriai körök. A magyar nemzet állami önállósága nem kaphatna nagyobb pofont ennél. A kormány büne, hogy a nemzetet előre nem tájékoztatta erről, nem gondoskodott arról, hogy ilyen döntés az egész országot a nemzeti önvédelem harczi vonalába találja. A nemzet így, ha nem is kísérte optimista remé-

— Ugy, ugy, igaza van, régi módi, azért hagyom, hadd pusztuljon, ha már olyan az idők járása.

Olyan. Se szél, se tavasz, se nyár, a Tur vize sem az, ami volt, béklyóba verték, nem trágyáz, nem önt ki, csak a Gagyi uramat hizlalja.

— Azt. De se baj, egyszer neki, másszor nekem, ma ő, holnap én.

A szél a Mátra felől olyan szívesen fujt már, mintha soha sem akart volna elállni. Nem is szél volt az már, hanem orkán, veszedeket elem, amely tört, zuzott mindent.

Ebben a viharban ugyancsak forgott az Ós Gábor malma.

— Állítsa meg, állítsa meg — kiabálták a falusiak — pozdorjává török.

— Törjön, ne maradjon még egy térla sem belőle!

Ha csak ezt akarta Ós Gábor, hamarosan tapasztalhatta, mert egy szélroham úgy levitte a szélmalom tetejét, vitorlástul, hogy csak egy csonka torony maradt belőle.

— Kellte ez kendnek! — mondogatták a jó falusiak.

— Kellte. Nem ide való volt, ócska, régi alkotmány, pusztuljon, hadd jöjjön helyette az új.

Gagyi Tamás a partról nézte a szélmalom pusztulását.

— Ezzel is kevesebb, de úgy kell, ez a büszke Ós-familia végzete.

Azután felballagott a dombra s úgy tett, mintha végtelenül fájna neki a pusztulás.

— Mit csinált kend Gábor, minek hajtatta? Kenyér nélkül marad.

— Majd kisegít a bajból, jól megy a malma.

— Ki. Én ki, nem vagyok olyan gögös,

büszke ember, mint kend, még mindig állom a szavamot, adja a leányát a fiamhoz.

Ós Gáborban újra feltámadt az Ósök virtusa.

— A leányom árán? Nem, ha végkép elpusztulok, akkor sem. Másnak szántam, olyanhoz, aki méltó az Ós leányra, azé lesz.

— Pedig segíteni akartam kenden, mert tudom, hogy rászorult.

— Nem kell, majd segítek magamon én, de úgy, hogy kend is megsirattja.

S pár nap múlva ami váza megmaradt a régi szélmalomnak, lehordatta mind egy szálíg annak a tégláit Ós Gábor s garmadába rakatta a domb alján.

Egy hét múlva pedig neki állított egy esomó embert ácsot, kőművest, kubikost, akik hányták ki a fundamentumot, rakták az alapot s tákoltták össze a nagy színt, az új malmot.

Nagy, magas kéményt is építettek mellé, egy másik házat is, masinának s mindezt oly gyorsan, hogy nem telt bele egy hónap, már ott állott a malomház készen, kipallérozva.

Már csak gépek kellett bele, hogy megindulhasson s akkor járjon, amikor a gazdája akarja.

A falusiak s velők Gagyi Tamás is nagyot bámult az Ós Gábor munkáján.

— Ember a talpán — mondogatták — ez kell ide, ilyen malom kell, amely szépen öröl, pítél, no ennek lesz keletje.

Gagyi Tamást bántotta az eset. Jól tudta ő, hogy így vége lesz az ő jó keresztének, hogy megöli az a nagy kéményes malom a kis vizimalmot.

És híresztelni kezdte, hogy nem is Ós Gáboré az, hanem a vejéé, a gazdag Szalontai Ábelé, akinek eladta leányát.

Mert hogy Ós Mártha menyasszonyi sörbe lépett, tény volt az és igaz volt az is, hogy Ós Gábornak soha sem volt annyi pénze, mint amennyibe a gőzmalom került.

Akárhogy volt azonban, a malom egy pár hónapra rá megindult.

És bugott, darált és ontotta a szép fehér lisztet, hogy gyönyörűség volt nézni.

A Gagyi Tamás malma ellenben napról-napra többet áldogált. Leste az öröket a part szélén a molnár s közben újra elővette a panaszos kedve.

— Hej, hej, így halad a korral a Tur partja is! Valamikor jó volt a szélmalom, jó volt a vízi is, ma már nem is malom, amelyik nem jár masinára.

Osztán mondja valaki, hogy érdemes molnárnak lenni!

De nem bánám, csak az a büszke molnár ne fogott volna ki rajtam, de kifogott, meg kell adni neki.

Se baj, ha az Isten segít én is építettek két köre járó malmot, még pedig nem is gőzzel hajtottat, hanem benzineszt.

Hadd legyen megint valami újabb a Tur partján.

Igy zsörtölődött Gagyi Tamás, mialatt meg-megálldogált a malma.

Nem úgy az Ós Gáboré, amely alig győzte a munkát s gazdagította a büszke molnárt, a leánya árán.

Mert igaz az, hogy Ós Mártha soha nem szerette Szalontai Gábor, még akkor sem, amikor férjhez ment hozzá.

De mindegy, a vő adta a pénzt a nagy-kéményes malomhoz s az a fő, hogy a molnárbeesület meg volt mentve.

nyekkel a magyar kabinet bécsi útját, meglehetősen készületlenül áll az adott helyzettel szemben, bár ha nem volna nehéz mindazokat a tényezőket a sorompóba szőlítani, amelyek a katonai kérdések rendezése körül kitört nemzeti küzdelemben olyan fényesen állottak meg a helyüket. Az önálló bank tekintetében különböző fölfogások lehetnek ebben az országban, mint ahogy vannak is, mert a magyar közgazdasági élet szempontjából némelyek hasznosnak, mások pedig veszedelmesnek tartják a pénzügyek szeparálását. Akkor azonban, amidőn a különböző vélemények meg tudtak egyezni a kartelbank formájában s a bankönállóságnak még ez a primitív formája is hajótörést szenved a bécsi beavatkozásokon, a nemzet osztatlan egészében érzi a sérelmet, mert látja, hogy a magyar állami akarat ismét csorbát szenvedett. Sőt ez a makacs bécsi ellenzés még arra is alkalmas, hogy az önálló bank híveit megszaportsa és tulnyomó többségre juttassa, mert abból, hogy a bécsiek ennyire ragaszkodnak a közös bankhoz, könnyű kitalálni, hogy ez a forma a két fél közül melyiknek érdekét szolgálja.

Mi lesz ezután? A bécsi eseményekkel kapcsolatban ez a kérdés tolakodik előtérbe. Bizonyos, hogy a magyar parlamentben ma egy közös bank programjával jövő kormány semmiesetre sem számíthat többségre. Bizonyos az, hogy ezzel új válság köszöntött be s a koalíció fölbomlása megkezdődött. De ezzel a két bizonyossággal azután lezáródott a megállapítható tények sorozata. Ezenkívül a viszonyok szemlélője csak annyit állapíthat meg, hogy a kapu minden eshetőség számára nyitva áll. A legsúlyosabb, legveszesebb eshetőségek előtt is.

A mai eseményekről tudósításaink a következőkben számolnak be:

(A mai tanácskozások.)

A bankgassei magyar palotában ma már a korai délelőtti órákban több rendbeli értekezlet volt. *Wekerle* Sándor miniszterelnök már reggel nyolcz órakor fogadta *Papp Elek* miniszteri tanácsost, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Azután *Vértesy* Géza államtitkár jelent meg a miniszterelnöknel, aki később báró *Skerlecz* Ivánnal dolgozott. Kilenec óra után a miniszterelnök gróf *Andrássy* Gyula látogatását fogadta. A miniszterelnök és a belügyminiszter között való tanácskozás hosszabb ideig tartott s egyrészen jelen volt gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter is. Háromnegyed 10 órakor *Bilinski* lovag osztrák pénzügyminiszter látogatta meg *Wekerle* miniszterelnököt s vele 10 órakor *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter dolgozó szobájába ment. *Kossuth* Ferencznel már kilenec órakor gróf *Apponyi* Albert is tett látogatást. Néhány perczel tiz óra után *Kossuth*nál megjelent báró *Bienert* osztrák miniszterelnök s vele rövidebb ideig tanácskozott. Ezután megkezdődött ismét a két kormány tárgyalása a bankkérdésben. A tanácskozáson részt vettek magyar részről: *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter, *Szterényi* József államtitkár, *Teleszky* és *Papp* miniszteri tanácsosok, osztrák részről báró *Bienert* miniszterelnök, *Bilinski* pénzügyminiszter és *Wimmer* Nándor kormánytanácsos. A két kormány tagjainak tanácskozása déli 12 órakor ért véget. A tanácskozás után a magyar államférfiak gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszterrel együtt még egy félóra hosszát tanácskoztak. Ennek végzetével *Szterényi* József államtitkár *Kossuth* Ferencz jelenlétében a hírlapíróknak a következő hivatalos kommunikét adta át:

A két kormány ma délelőtt tiz órakor a magyar minisztérium palotájában folytatta tanácskozásait a kartelbank kérdésében. Jelen voltak osztrák részről báró *Bienert* miniszterelnök, *Bilinski* pénzügyminiszter és *Wimmer* Nándor pénzügyminiszteri tanácsos; magyar részről *Wekerle* Sándor mi-

niszterelnök, *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter, *Szterényi* József államtitkár, *Papp* Elek és *Teleszky* János miniszteri tanácsos. A tanácskozáson újabb megbeszélés tárgyává tétetett a kartelbank kérdése. Az érdemleges tárgyalások a kartelbank fölött ma lezárattak. Az osztrák kormány csak holnap lesz abban a helyzetben, hogy végleges választát közölje a magyar kormánnyal. Evégett a két kormány holnap délelőtt tiz órakor ismét összeül.

Amikor *Szterényi* államtitkár befejezte a kommuniké fölolvását, *Kossuth* Ferencz így folytatta:

— Az urak tudják, hogy tegnap gróf *Andrássy* Gyula is Bécsbe érkezett s ma délelőtt meglátogatta báró *Aehrenthal* külügyminisztert. A király valószínűleg holnap fogja fogadni a belügyminisztert.

— És a kegyelmes ur audienciája mikor lesz? — kérdezték az újságírók.

— Azt hiszem, szombaton — felelte a kereskedelmi miniszter.

— Excellenziád nyomott hangulatban van — jegyezte meg egy hírlapíró, mire *Kossuth* Ferencz így válaszolt:

— Fáradt vagyok, betegséggem is megviselt.

A magyar minisztériumban ma délután a Bécsben időző magyar kormányférfiak több rendbeli tanácskozást folytattak egymással. A kabinet tagjai, kik a Sacher-étteremben együttesen ebédeltek, négy óra tájban visszatértek a bankgassei magyar házba. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter mindenekelőtt gróf *Zichy* Aladár ő felsége személye körüli miniszterrel tanácskozott, azután pedig dr. *Thormay* Géza titkárral számos fontos ügyiratot intézett el. Öt órára a kereskedelemügyi miniszter lakásán összejöttek *Wekerle* Sándor miniszterelnök, gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter és gróf *Zichy* Aladár ő felsége személye körüli miniszter. A miniszterek itt közel egy óra hosszát tartó tanácskozást folytattak. Azután gróf *Andrássy* Gyula visszavonult lakosztalvába, ahol majd egy órán át dolgozott, míg a többi miniszter körülbelül hét óráig együtt maradt.

(A kartelbank meghiusult.)

A mai tárgyalások után már kétségtelenül kiderült, hogy a kartelbank terve véglegesen meghiusult. Az osztrák kormány már a mai konferencia végén kijelentette, hogy a kartelbank tervét visszautasítja. A végleges választ holnap adja meg az osztrák kabinet a magyar kormánynak s ma délután az osztrák kormány minisztertanácsot tartott, hogy meg- szövegezzék ezt a végleges választ.

A kartelbank tervének meghiusulása után a kormány — mint azt már előzetesen elhatározták — beadja lemondását. *Wekerle* miniszterelnök ezt a Ház hétfői ülésén jelenti be és kéri egyúttal, hogy a Ház magát továbbra is napolja el.

Bécsi tudósítók osztrák forrásból jelenti: Az osztrák minisztertanács a kartelbank tervét visszautasította s ezt a határozatát holnap írásban fogja közölni a magyar miniszterelnökkel. A magyar miniszterek tárgyalásai- kon azt a kérdést is fölvetették, hogy milyen módosításokat lehetne tenni a közös bank további fönnállása esetén a bank statutumain, feltéve, hogy a közös bank megmarad. Az osztrák kormány e részben is visszautasító álláspontra helyezkedett és azt a felfogást vallja, hogy a közös bank szervezetében semmiféle lényeges módosításba nem egyezhetik bele.

(Andrássy a királynál.)

Gróf *Andrássy* Gyula a mai délelőtt folyamán hosszabb ideig tanácskozott gróf *Apponyi* Alberttel. Gróf *Andrássy* a bécsi bank- tárgyalásokon nem vett részt. Bécsi tartóko-

dásának főleg az a célja, hogy a kabinet tagjaival tanácskozzék; egyúttal kihallgatáson fog megjelenni a királynál is. Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, aki ma báró *Aehrenthal* külügyminiszterrel is tanácskozott, holnap, csütörtökön, a királynál kihallgatáson jelenik meg.

Ezt az audienciát igen nagy érdeklődéssel várja az egész politikai világ. Azokban a körökben, ahol ismerik gróf *Andrássy* fölfogását, azt hiszik, hogy a belügyminiszter a válság megoldására a mostani helyzet föntartását tartja legalkalmasabbnak, oly módon, hogy a rokonfelfogásu elemek fuzióját idézi elő, még pedig a katonai kérdések végleges rendezése által. Kihallgatása után gróf *Andrássy* valószínűleg *Wekerle* Sándor társaságában holnap este visszatér Budapestre.

Gróf *Andrássy* kihallgatásáról a „N. Fr. Pr.“ ezeket írja:

A koalíció válságának nyílt kitörése csak napok kérdése. A magyar kormány lemondása hikerülhetetlen s legkésőbb vasárnap hivatalosan publikáltatni fog. A miniszterek fáradozásai nem arra irányulnak hogy a krízist elkerüljék, hanem a válság megoldásának módját keresik. Ebből a szempontból kell megítélni gróf *Andrássy* Gyula bécsi útját. A magyar belügyminiszter több ízben tanácskozott az osztrák államférfiakkal és Bécsben időző miniszter-társával, holnap pedig kihallgatáson fog megjelenni az uralkodó előtt, hogy véleményét előterjeszse. Hírlük, hogy gróf *Andrássy* kihallgatása a dolgok jelenlegi stádiumában nem volt tervezve és csak a tegnapi nap folyamán állott elő annak szüksége s ezért ment a belügyminiszterhez a felhívás, hogy jöjjön Bécsbe. Ha ez a verzió igaz, akkor azt jelentené, hogy az utolsó napokban olyan fordulat állott be, amely gróf *Andrássy* Gyula személyiségét toltá előtérbe. A jelek csakugyan amellett szólnak, hogy tényleg ilyen fordulat következett be. A függetlenségi párti táborban az önálló bank eszméje tért foglalát s az egész pártot magával ragadta. Ha tehát *Kossuth* Ferencz e részben konziliáns álláspontra akarna helyezkedni, helyzete nagyon nehéz volna. A Bécsben időző magyar politikusok vélekedése szerint két eshetőség lehetséges. Az egyik az, hogy a kisebb- ségből alakul egy kormány, amely kiírja az új választásokat, de e kabinet élén nem gróf *Andrássy* Gyula állana. A második eshetőség volna a válság elodázása oly módon, hogy a jelenlegi kormányt az uralkodó megbízná az ügyek további vitelével s ebben az esetben a kabinet hosszabb időtartamra venné át a kormányt, hogy időt nyerjen a nehézségek békés megoldásának előkészítésére.

A „Reichspost“ *Andrássy* bécsi útjáról ezeket írja:

Andrássy azért hívták Bécsbe, mert a banktárgyalások zátonyrajutással fenyegetnek. Neki ott kell a tárgyalások fonalát felvenni, ahol a mult év decemberében elejtették. A katonai engedményekkel és a választói reform elejtésével új alapot akarnak keresni a következő kormány megalakulására.

Illetékes információk alapján jelenti a „Pol. Ért.“:

„Ugy *Kossuthra* és *Apponyira*, mint elsősorban gróf *Andrássy* Gyulára igen rossz benyomást tett a bécsi estilapoknak az a felfogása és hiradása, amely gróf *Andrássy* Gyulát holnapi audienciája alkalmából homloktérbe állítja, mint miniszterelnök- jelöltet és aspiránst. Gróf *Andrássy* Gyula a többi miniszter hívására jött Bécsbe, hogy segítségét és közreműködését igénybe vegyék a jelen fontos pillanatban, a nagyjelentőségű kérdések megvitatása alkalmával. A kormány tagjai teljesen ismerik egymás fölfogását és amint nem vezet egyiket sem személyes tekintet, éppen ugy tisztában vannak azzal is, hogy gróf *Andrássy* Gyulától ilyen személyes tekintet teljesen távol áll és csak megütközéssel vették a bécsi lapok ilyen tendenciájú közleményeit és az azokban kifejezésre jutott fölfogást, amely an-

nál kevésbé lehet más, mint csak jámbor óhajítás, mert gróf Andrássy Gyuláról mindenki tudja azt, hogy az olcsójánosok szerepe nem vállalkozik.

Gróf Andrássy Gyula holnap déli tizenkét órakor jelenik meg a királynál audiencián és valószínűleg Wekerle miniszterelnökkel együtt már holnap este vissza is utazik Budapestre.

(Kossuth audienciája.)

Kossuth Ferenc az eddigi megállapodások szerint szombaton járul a király elé. Előterjesztése az önálló bank föllállításának szükségességén fog alapulni s nagyon valószínű, hogy gróf Andrássy Gyula holnapi audienciáján is megegyezzen a kartelbank föllállítását fogja ajánlani a felségnek. Kossuth szombaton este tér vissza Budapestre és vasárnap lesz az a nagyjelentőségű minisztertanács, amelyben aláírják a kormány lemondását. A helyzet tisztázása csak a válság kitörése után várható. Csak ekkor fog az osztrák és udvari körök előtt a bankkérdés egész komolysága kidomborodni. Magyar szempontból igen sajnálatos, hogy a királyt eltérítették attól a szándékától, hogy a magyar válság megoldására Budapestre jöjjön. Ezt a külügyi helyzet bonyodalmaival hozzák kapcsolatba, de helyesebb az a föltevés, hogy ebben is az osztrák körök sakkhuzását kell látni Magyarország ellen. Természetes, hogy a magyar kormány kebelében már most megbeszélések folynak a kibontakozás módozatait illetőleg. E megbeszélések felölelik az összes függő nagy kérdéseket, mert a megoldás legkönnyebben az összes függő kérdések együttes rendezésével volna elérhető.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter és gróf Apponyi Albert kultuszminiszter csak holnap az osztrák kormány részéről a kartelbank tervére nézve a magyar kormányval közlendő hivatalos válaszhoz képest juthatnak abba a helyzetbe, hogy ő felségétől kihallgatást kérjenek.

(Uj paktum.)

Bécsi tudósítónk jelentése szerint osztrák politikusok így látják a helyzetet:

A banktárgyalások megghiusultak és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter holnap kihallgatásra megy a királyhoz. Ez a két tény mindent megmagyaráz. A politikai helyzet Magyarországon döntő fordulat előtt áll s az a körülmény, hogy gróf Andrássy Gyulát, Wekerle és Kossuth előtt hallgatja meg a király, azt bizonyítja, hogy a választói jog reformjának terve előtérben áll és a korona álláspontja a régi. A válság megoldása egy ideig még késni fog, s addig az uralkodó a mostani kormányt fogja megbízni az ügyek ideiglenes vezetésével. Természetesen nincs kizárva valamilyen meglepetés lehetősége, mint ahogy az ilyen történelmi fontosságú válságnál könnyen megeshetik. Egyelőre az a helyzet, hogy gróf Andrássy Gyula holnap, Kossuth Ferenc pedig valószínűleg gróf Apponyi Alberttel egyidejűleg szombaton fog az uralkodó elé járulni.

A Wekerle-kormány lemondása természetesen maga után vonja a paktum megszüntetését, s a válság megoldása csak újabb paktum alapján jöhet létre, vagyis az új kormány, a királylyal egyetértve, új programot kell adnia, amelynek első pontja a választói reform lesz. Nagy súlyt fektet a király az anezio ügyére is, amely már a mai közös miniszteri tanácskozáson is, beható megbeszélés tárgya volt. Az új paktumnak nemkülönben fontos része a katonai kérdések végleges rendezése is. Mindezek a tárgyalások azonban huzamosabb időt fognak igénybe venni, amely idő alatt a mostani kormány fogja vezetni az ügyeket.

(Az utolsó találkozás.)

A holnapi napra vonatkozólag az a diszpozíció, hogy a két kormány tagjai délelőtt tíz órakor találkoznak a magyar házban. Ez a

tanácskozás előreláthatólag rövid lefolyású lesz. Egy órakor a miniszterek báró Bionerth osztrák miniszterelnök vendégei dezsóné.

(Tóth János a függetlenségi pártkörben.)

A függetlenségi párt körhelyiségében mostanában állandóan nagyszámban gyűlnek össze a képviselők, hogy megvitassák a bécsi híreket s így elősegítsék a párt egyöntetű fölfogásának kialakulását. Tegnap este — amint mai számunkban jeleztük — a klubban összegyűlt képviselők már azt is elhatározták, hogy a kormány bécsi tárgyalásainak támogatására országsszerte tüntetéseket fognak rendezni az önálló jegybank mellett. Ezt a tervet azonban a Bécsben tárgyaló miniszterek nem tartották helyesnek és ezért Tóth János államtitkár, aki tegnap Bécsben volt, azzal az üzenettel küldte vissza Budapestre, hogy a párt egyelőre tartózkodjék minden demonstrációtól. Tóth János misszióját Kossuth Ferenc telefonon közölte Hoitsy Pál ügyvezető alelnökkel, akit ugyanekkor megkért arra is, hogy a pártot hétfő délutánra hívja össze értekezletre.

Tóth János megérkezésének hírére még a szokottnál is nagyobb számban gyűltek össze ma este a pártkörben a képviselők, akik előtt Hoitsy Pál ügyvezető alelnök tolmácsolta a Bécsben időző vezérek kérelmét, hogy a párt tartózkodjék minden demonstrációtól, lesz arra alkalom — ugymond — a hétfői pártértekezleten, amikor Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert üdvözlése alkalmával a párt impozáns módon tüntethet az önálló jegybank mellett. A képviselők hozzájárultak Hoitsy szavaihoz és aztán — csakugy mint tegnap vagy tegnapelőtt — élénk eszmecserét indítottak az esti lapok bécsi hírei kapcsán a politikai helyzetről. Daczára a kedvezőtlen bécsi híreknek, a pártban mind hatalmasabban domborodik ki az önálló bank eszméje és a képviselők szinte fanatizáltan hirdetik, hogy a függetlenségi párt nélkül vagy éppen ellenére megoldás el sem képzelhető. Arra az esetre, ha a függetlenségi párt kormányra jut, Justh Gyulát belügyminiszternek, Holló Lajost igazságügyminiszternek, gróf Teleki Arvédet földművelésügyi miniszternek, Hoitsy Pált pénzügyi államtitkárnak és Tóth Jánost Házelnöknek jelölik.

Ilyen beszélgetések folytak, amikor Tóth János államtitkár — egyenesen a pályaudvarról érkezve — néhány percczel hét óra után belépett a társalgóterembe. A párt tagjai élénken üdvözölék a bécsi követet, akit egyszerre ezernyi kérdéssel ostromoltak. Tóth János a terem közepére állva hosszasán informálta a párttagokat a bécsi tanácskozásokról.

— Most jövök Bécsből, — kezdte Tóth János — hogy tájékoztassalak benneteket a banktárgyalások állásáról. A tárgyalásokról természetesen nem mondhatok sokat, de azt a leghatározottabban állíthatom, hogy a kormány kizárólag a kartelbankról tárgyalt és másról egyáltalában nem volt szó. Ugy Kossuth Ferenc, mint gróf Apponyi Albert a függetlenségi és 48-as pártnak, mint a parlament többségének a bankkérdésben elfoglalt álláspontját a párt programjának és a nemzet érdekeinek megfelelőleg a legnagyobb kitartással képviselik. A nemzet elvitázhatatlan jogainak kellő figyelembevételére és érvényesítésére az azonban az osztrák kormány a legerősebb akadályokat igyekszik gördíteni, melyeknek leküzdésére a függetlenségi pártnak összetartására és egységes erejére van szükség, mert ez az egység és erő nemzeti érdek — s ez biztosíthatja a nemzet számára jogainak és közgazdasági érdekeinek sikerét, az országnak pedig a nyugodt, konszolidált törvényhozási és kormányzási állapotot. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter

bécsi utja egyáltalában nincsen összefüggésben a bankkérdéssel, gróf Andrássyt más függőben levő kérdések tisztázása miatt hívták Bécsbe. Ki kell jelentenem, hogy az alkotmánypárt egyáltalában nem gördít akadályokat az önálló bank megvalósítására irányuló munka elé és egyáltalában nem biztos, hogy ha az osztrákok elutasítják a kartelbank tervét, utainknak szét kell válniok. Nagyon is elképzelhető az az eset, hogy továbbra is föntartjuk, sőt erősebbre fűzzük a fegyverbarátságot. Mindenesetre a helyzet egyelőre nagyon sötét s valószínűleg hosszabb ideig fog tartani, amíg a helyzet tisztázódik. Most hosszabb szünet következik...

— Nem volna kívánatos, — szolt itt közbe Holló Lajos, — hogy a függetlenségi miniszterek ilyen módon hosszabb ideig résztvegyenek az ügyvezetésben.

— Egyebet nem mondhatok, — fejezte be Tóth János, — hétfőn a pártértekezletén Kossuth Ferenc maga fogja előadni a bécsi tárgyalások eredményét, akkor lesz alkalma a pártnak az állásfoglalásra, de addig kerüljétek minden tüntetést.

A párt hosszantartó zajos lekesedéssel vette tudomásul Tóth János információit. Teljes megnyugvással tekintenek a párt vezéreinek, Kossuth Ferencnek és gróf Apponyi Albertnek nemzeti munkája elé.

Este nyolcz órakor Hoitsy Pál telefonon érdeklődött Bécsben és azt a jelentést kapta, hogy az osztrák minisztertanács még mindig együtt van. Ebből azt következtették, hogy mégis tárgyalnak valami kibontakozási mód fölött, mert a kartelbank tervének visszautasítására nem kellett volna ilyen hosszú idő.

(Kossuth Ferenc üdvözlése.)

A VII. kerületi függetlenségi és 48-as párt ma este pártvasorát rendezett, amelyről Földiák Gyula elnök indítványára Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez Bécsbe a következő táviratot küldött:

Az önálló magyar bank megvalósításáért folyó nagy küzdelemben szívvel-lelélekkel rendületlen bizalommal áll Nagyméltóságod mögött az ország legnagyobb választókerületének függetlenségi érzelmi polgársága is, tudatában a Nagyméltóságodra váró feladatok óriási nehézségeinek, bizunk Nagyméltóságod bölcsességében és izzó hazaszeretetében, melylyel a megkezdett igaz uton tovább haladva el fogja vezetni édes hazánkat a függetlenségi politika teljes győzelméhez, ezuttal annak első stációjához, az önálló magyar bank megvalósításához.

KÜLFÖLD.

Beszüntetett várépítések. Az orosz hadügyminiszter rendeletére Lengyelország területén az összes várépítési munkálatokat abbahagyták. Ennek az intézkedésnek az az oka hogy Lengyelország stratégiai célokra nem alkalmas többé, amiért is Varsó, Novogorogiew, Iwangorod és Zegrze várát legközelebb kiüritik. A kisebb, elszigetelt erődöket betemetik, a nagyobbakat kaszárnyákká és raktárrá alakítják át. Csak két vár marad meg, még pedig Brest-Litewski és Ossowiec, Kowalben pedig új várát építenek. A hadügyminiszter új rendelete Varsóban köztetszéssel találkozik, mert a várterület a város fejlődését nagyon akadályozta.

A perzsa forradalom. Pétervárról jelentik, hogy tekintettel ama hírekre, amelyek szerint Tebriszben a sahnak parancsa megnyugtató hatással volt, a kaukázusi helytartó utasítást kapott, hogy további intézkedésig a Tebriszbe rendelt csapatok ne lépjenek át a határt, a határna további komplikációk esetén való átlépésére szolgáló előkészítő intézkedések azonban folytatandók. A Tebriszből érkezett legutóbbi jelentések szerint a fegyverszünet megkötéséről szóló hír megnyugtató hatással volt a lakosságra. A pártok közt az ellenségeskedés megszűnt. Egy orosz kereskedő és az angol alkonzul Ain et Dauleh-hoz mentek, hogy vele élelmiszernek a városba való szállításáról tárgyaljanak.

Ujabb hírek szerint Sattar khán vezetése alatt

álló nacionalisták és a sah csapatai ma Sangaran külvárosban heves harcra elegyedtek, melyben a nacionalisták közül hatvan ember elesett, száz megsebesült. A sah csapatainak veszteségeit még nem ismerik. Az oroszok zavargásoktól tartva, a konzulátusra menekültek. Az angol és orosz konzulok délután személyesen jelentették az endzsumentnek, hogy a sah hat napos fegyverszünetet engedélyezett. A hétfőn véget érő fegyverszünet nem ad nagy reményekre okot, minthogy szállítóeszközök hiánya és az út rosszassága miatt az élelmiszer szállítás nagy akadályokba ütközik.

Megvádolt hadügyminiszter. A spanyol kamara folyosóján az a hír van elterjedve, hogy a tengerészeti miniszterium jogi irodájának elnöke, a kamara jegyzőjének át akarta nyújtani vádiratát a tengerészeti miniszter és társai ellen, azzal vádolván őket, hogy a hajóépítkezések elállításánál meg voltak vesztegetve. A kamara jegyzője azonban vonatkozott a feljelentő iratot elfogadni.

A tengerészeti miniszter és a kormány ellen emelt vádak ügyében kiküldött bizottság jelentésének felolvasásakor egy képviselő azt kívánta, hogy a tengerészeti miniszter terjessze a hajóépítkezésekre vonatkozó okmányokat a kamara elé. A miniszter kijelenti, hogy hajlandó ezt megtenni, mielőtt a kamara kimondja, hogy a szárazföldi védelmi intézkedésekre vonatkozó okiratok előterjesztését nem kívánja. A miniszter szavai nagy izgatottságot keltek és csak nehezen sikerül az ellenzékét lecsillapítani. *Maura* miniszterelnök csatlakozik a tengerészeti miniszter álláspontjához és kifejti, hogy a kormány büszkére tekint munkájára és nem fél a vitától, sőt kívánja azt, mert az országnak alkalmas lesz meggyőződni arról, hogy a kormány kötelességét a nemzet méltóságának és érdekeinek megfelelően, teljes mértékben teljesítette.

Beresford lord levele. Egy Bournemouthban megfelelő tengerészeti program érdekében tartott gyűlésén felolvasták Beresford lord, a csatorna-flotta volt parancsnokának levelét, amelyben üdvözlözi a gyűlést abból az alkalmából, hogy megkísérli a népet a hiányos felszerelés folytán Angliát fenyegető veszélyről felvilágosítani, és azt mondja, hogy pánik támadna, ha az ország a valóságot a maga egészében ismerné.

Az orosz szerzők védelme. A birodalmi дума, amely ma ismét összeült, első olvasásban elfogadta a szerzői jogra vonatkozó törvényjavaslatot. Ez alkalommal az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a javaslat célja az orosz szerzők védelme. Oroszország kereskedelmi szerződés által kötelezve van, hogy Németországgal, Franciaországgal és Ausztria-Magyarországgal irodalmi konvencziót kössön. Nem fér azonban össze Oroszország méltóságával, hogy idegen szerzőknek oly jogokat engedélyezzünk, amelyekkel még az orosz szerzők sem bírnak. A miniszter végül azon reményét fejezte ki, hogy a törvényt javítani fog az orosz írók helyzetén.

EGYHÁZAK.

— (A református konvent.) A református egyetemes konvent ma kezdte meg több napra tervezett tanácskozását. A konvent tanácskozása ezúttal először saját palotájában a Szabó József-tervezai Magyarországi reformátusok székházában folyt le.

Antal Gábor egyházi elnök megható imádság után báró *Bánffy* Dezső elnök nyitotta meg a konventet. Örömet fejezte ki, hogy a reformátusok négy vágya teljesedett és a konvent otthona fölépült. Azután *Fejes* István ismertette az építkezéstörténetét, majd *Sas* Béla előadó tett jelentést a közös protestáns bizottságba kiküldendő tagokról. Elhatározta a konvent, hogy az egyetemes konvent 1910 január 1-től kezdődő ciklusára a rendes és póttagokat még ez évben választják meg. Bejelentette továbbá az előadó, hogy a kuituszminiszter ez évi január 31-én kelt leiratával az esedékes 2.096.400 korona államségi kintalata. *Dókus* Ernő előadó terjesztette elő azután a kongresszus bizottság múlt évi működésének eredményéről szóló jelentését. *György* Endre, gróf *Degenfeld* József, *Antal* Gábor püspök és az előadó felszólalása után a konvent kimondotta, hogy a miniszteri felterjesztést oly irányban fogja módosítani, hogy csak a legsürgősebb esetekben rendszeresített szerződéses részesüljenek a káplántartási alapból. Ugyancsak *Dókus* Ernő előadó jelentette, hogy a református székház építése be van fejezve, az építési költsége mintegy 400.000 korona. A végleges számadások csak a jövő évi konvent elé terjesztendők. Dr. *Baksa* Lajos konventi előadó bemutatta az országos református egyházi közalap végrehajtó-

bizottságának jelentését az országos közalap múlt évi állapotáról. A tanácskozást holnap folytatják.

A református konventi közigazgatási bizottság ma délután három órakor tartotta meg az évi tavaszi ülését *Baksay* Sándor püspök elnöke alatt. A református konvent új székház-palotájában több fontos és az egyetemes egyházi közigazgatást közvetlenül érintő javaslatot tárgyaltak. *Mády* Lajos esperes előadásában. A közigazgatási bizottság rövid vita után az összes határozati javaslatokhoz hozzájárult, mire *Baksay* püspök az ülést berekesztette.

A török forradalom.

— Konstantinápoly körülvárvá. —

Budapest, április 21.

Az új-török csapatok teljesen bekerítették már Konstantinápolyt, miután rövid idő alatt harminczötezer embert összpontosítottak a birodalom fővárosa előtt. A konstantinápolyi helyőrség aligha fog ellentállást kifejteni a bevonuló csapatokkal szemben, miután nagyrésze máris hajlandó a szaloniki-i csapatokhoz csatlakozni.

Konstantinápolyból ma azt jelentik, hogy az ifju-törökök megegyezést kötöttek a kormánnyal, melyben elejtik a szultán detronizálására vonatkozó követelésüket és elállnak attól is, hogy a szaloniki-i csapatok bevonuljanak Konstantinápolyba. E hírt ugyan még nem erősítették meg, de nem lehetetlen, hogy *Abdul Hamid* ezúttal is megmenti trónját. Míg az új-török párt ugyanis a Konstantinápoly elleni operációk kezdetén teljesen megegyezett abban, hogy *II. Abdul Hamid*ot megfosztja trónjától, addig ma a párt kebelében olyan áramlat indult meg, mely hajlandó a trónváltozástól eltekinteni, ha *Abdul Hamid* tiszázni bírja magát azon vád alól, hogy az április 13-iki eseményekben része volt. Ez a párt azzal érvel, hogy a szultán detronizálása esetleg külföldi intervenczióra adna alkalmat, amit pedig a komité mindenképpen kerülni óhajt. Hir szerint a komité többi tagjai is hajlandók *Abdul Hamid*ot meghagyni trónján, de a komité felügyelete alá helyezik, úgy hogy tulajdonképpen minden hatalom nélkül, az ifjutörökök kényekedvtől függne.

A legközelebbi órák meghozzák a döntést, mert az ifjutörökök érdeke, hogy a döntés minél előbb bekövetkezzék. Valószínűleg már holnap megkezdik a bevonulást Konstantinápolyba — minden ellenkező hírek dacára — és első teendőjük lesz a szultán testőrségének lefegyverzése.

Mai híreink a következők:

Konstantinápoly körülvárvá.

Az ifju-török hadsereg előőrseit a Fekete-tengerig toltá előre, úgy, hogy a *Bosporusz* be van kerítve. Ma estig elegendő csapat lesz Konstantinápoly előtt, hogy a koncentrikus előnyomulást megkezdhesék. A keleti expressz vonat, amely tegnap késéssel érkezett meg, török területen nehezen haladhatott előre, mert a pálya minduntalan katonai vonatokkal volt elfoglalva. Konstantinápolyból a helyőrségi csapatok több hírnököt küldtek Csataleszába és az ifju-török sereg is parlamentereket menezett Konstantinápolyba. A főváros helyőrségi csapatai azt felelték a közeledő seregeknek, hogy csak jönjen, a konstantinápolyi csapatok az ifju-törökökkel tartanak. Cserkesőiben egy tiszt így szózkodt a legénységhez: Ha a papok nem volnának, még ma is miénk volna Bosznia-Hercegovina, Kelet-Rumélia és Egyiptom. Az oroszokat is azért verték meg a

japánok, mert az orosz sereg előtt papok mentek zászlókkal. Egy sefta is beszélni akart a katonákhoz, de ezek megragadták és a folyóba dobták. Más helyőrségeken is így bántak a katonák a seftákkal s hir szerint hetet közülök agyonverték. Hademköiből gyorsított menetelével vonulnak a csapatok Konstantinápoly felé s a főváros ugyszólván teljesen be van már kerítve.

A békekötés (?)

Szalonikiből jelentik, hogy a kormány és a közeledő szaloniki-i hadsereg között megegyezés jött létre és ezt a következő pontokba foglalják:

1. A szultán letételének követelését el ejtik.
2. Az itteni helyőrség legnagyobb részét elbocsátják és szaloniki-i csapatokkal pótolják.
3. 600 macedóniai esendőrt biznak meg a fővárosban a rend fentartásáért.
4. A szaloniki-i csapatok egyelőre nem vonulnak be Konstantinápolyba.
5. A kormány megfelelő proklamációt fog kibocsátani Konstantinápoly lakosságához.
6. Az összes csapatok új esküt fognak tenni.
7. A kormány bizonyos arról, hogy a konstantinápolyi helyőrség és a *Yildiz* őrsége megadják magukat, de 500 katonának magatartásáról nem bizonyos. Ezek azok, akik a *Tas-kisla*-kaszárnyában vannak. Ezek ellen szigorúbb intézkedéseket tesznek.
8. A hadiflottát hadgyakorlat ürügye alatt *Cample* angol reform-admirális vezérletével, Konstantinápolyból eltávolítják.

A szultán reménykedik.

A *Yildiz*ből eredő hírek szerint a szultán még mindig nem hiszi ügyét elveszítettnek. A *Yildiz*ben tegnap reggel nyugalom volt, de annál lázasabban folyt a munka a kulisszák mögött. A nagyvezér több óra hosszáig volt a szultánnal s átadta lemondását. Végre mégis sikerült a szultánnak öt arra rábírnai, hogy legalább még néhány napig megmaradjon hivatalában. A szultán első titkára hosszasan tárgyalt az orosz, a francia és az angol nagykövetségen. Azonkívül a *Yildiz*-kioszk és Csataldza között élénk táviratváltás folyt. Az említett nagykövettek, akik tegnap még azon az állásponton voltak, hogy nem szabad beavatkoznaiok, egymásután a *Yildiz*-kioszkba hajtaták. A kormány felhivatalosan megczáfolja azt a hírt, hogy a szultán a zendülő katonákat megvesztegette s azt mondja, hogy az új-török csapatok nem fognak a városba vonulni. Ugy látszik, hogy a sejk-ül-izlámnak komoly aggodalma támadt a szultán lemondásáról szóló fetva ellen, legalább ő maga azt mondta ismerőseinek, hogy a szultán lemondásáról szóló hír alaptalan. A trónöröklés kérdése is nehézséget okoz, mert *Resad* efendi állítólag vonatkozik a trónöröklést elfogadni, *Juszuf* *Izzedin* efendi kinevezéséről pedig a bizottság hallani sem akar. Nem lehetetlen, hogy a szultán maga taktikai okokból vissza fog térni régi tervére és kedvelt fiát, *Urhan* *Eddin* efendit fogja trónöröklőssé kinevezni. Tegnap délután rendkívüli miniszteri tanács volt, amelynek határozatait *Hademkiojbe* a főhadiszállásra megtáviratozták. A macedóniai főparancsnok proklamációi energikus hangjával a lakosságra jó hatást tettek, de a konstantinápolyi helyőrséget nem elégtették ki. Számos bűnbánó szaloniki-i vadász átpártolt az új-török hadsereghez. Teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy a szultán hadsegédei tegnap fölkeresték az összes kaszárnyákat s a katonákat a szultán iránt való hűségre biztatták. Nagy gondot okoz a haditengerészeti viselkedése. A tengerészek legnagyobb része hű a szultánhoz s a hadihajók jó vezénylet esetében könnyen egyensúlyozhatják a szárazföldi hadsereg műveleit. A fővárosban meg vannak ugyan győződve, hogy a csapatok békésen fognak bevonulni s tartózkodni fognak minden vérontástól, de a döntés halogatását nagyon veszedelmesnek tartják. A kormány most tárgyal az új-török csapatokkal bevonulásukról és elszállásolásukról s kerülni akarja az ellenséges csapatok összeütközését. Későn este lemondták a ka-

mara ülését, mert sok képviselő attól fél, hogy tuszul visszatartják.

A seik-ül-izlam aggodalma.

A seik-ül-izlamnak vallási szempontból súlyos aggodalmai vannak a várt fetva ellen. Az bizonyos, hogy a szultán még nem mondott le és az erre vonatkozólag elterjedt hírek hamisak voltak. A trónutódlás kérdésében is nehézségek merültek fel, mert Resad effendi, hir szerint, nem akarja elvállalni a trónt, az ifju-török bizottság pedig ellenzi, hogy Jussuf Iz-zedint kiáltásuk ki szultánnak. Nincs kizárva, hogy a szultán már taktikai okokból is vissza fog térni régi tervéhez és kedvencz fiát, Urhan Eddint, kiáltatja ki szultánná. Dsevad bég, a szultán első titkára, kijelentette, hogy a szultán semmiféle olyan levelet nem kapott, amely lemondását követelné és hozzáette, hogy ha a hadsereg kívánná a szultán lemondását, ennek a kívánságnak a szultán azonnal eleget lenne. Dsevad bég kijelentette továbbá, hogy a szultán tökéletesen nyugodt. A szultán nemcsak a tartományokból, hanem Szalonikiból is és a hadsereg köréből is hódoló táviratokat kapott. Azt hiszik, hogy a macedón csapatok holnapra várják a konstantinápolyi helyőrséggel folytatott tárgyalások eredményét.

A szultán beteg.

A szultán környezete egészen a legutolsó perczig tévedésben igyekezett tartani afelől, hogy helyzete milyen veszedelmes. Győzelmi kilátásokkal áltatták. Terfik basa, amikor tisztába jött az események teljes horderejével, lemondott. A szultánt, amikor végre sejtetni kezdték vele a valót, olyan súlyos idegroham fogta el, aminőt orvosai és szolgálói nála csak két ízben észleltek. A szultán valósággal dühöngött. Azután hosszú ideig senkit sem bocsátottak be hozzá és többé senkivel sem beszélt. Így terjedt el azután magában a palotában a hír, hogy a szultán megszökött.

Még nincs döntés.

Egy európai diplomata kijelentette a „Neue Freie Presse” konstantinápolyi tudósítója előtt, hogy a macedóniai sereg még nem proklamálta szultánná Resad trónörökösét, de a seik-ül-izlam sem szövegezte meg a fetvát. Az önkéntes lemondás ellentétben áll a trónöröklési renddel, amely megmásíthatatlan. Csak a seik-ül-izlam foszthatja meg a kalifát a tróntól, de okát kell adnia. Megfosztás esetén Burhan Eddin nem jöhet szóba, de Jusuf Iz-zedin sem. Annyi bizonyos, hogy ezuttal nem a jog, hanem a tulerő fog dönteni. A lázadó sereg vezérei csak a korrekt Resadot akarják a trónon látni, de egyelőre ez a kombináció is korai, mivel nincs kizárva, hogy az alkudozások megegyezésre fognak vezetni s ebben az esetben Hilmi pasa rekonstruálja a kormányt, megbünteti a katonai forradalom okozóit és a szultán trónon marad, noha az eddigienél is szigorubban fogják őrizni és valósággal fogoly lesz. Az ifju-török sereg még ma, vagy holnap fog a fővárosba bevonulni, hogy a pénteki selamlik nyugodtan mehessen végbe. Hogy mi fog történni, ha az alkudozások nem járnak eredménnyel, az még beláthatatlan. Kétségtelen azonban, hogy a Yildizre és a szultán híveire nézve ebben az esetben nagy lesz a veszedelem. Abdul Hamid szultán már öreg s ha véget is ér az abszolutizmus s más kerül helyette trónra, az közbős a nemzetközi viszony szempontjából. A gazdasági és politikai kérdést nem érinti, akár békés megállapodással, akár erőszakos módon fog bekövetkezni a trónváltás.

A Yildiz testőrség lefegyverzése.

A vezérkar és az ifju-török sereg parancsnokai megegyeztek abban, hogy az előrenyomuló csapatok nem fognak bevonulni Konstantinápolyba, mert akkor kikerülhetetlen lenne a vérontás. Az ifju-török sereg be fogja keríteni a fővárost és holnap egyenesen a Yildizbe fog benyomulni, hogy a szultán haterzer főnyi testőrségét lefegyverezze.

A szultánt támogató hatalmak.

Feltétlenül megbízható forrásból közlik, hogy Anglia, Franciaország és Oroszország tá-

mogatják Abdul Hamid szultánt s ennek következtében az ifju-török sereg kénytelen lesz engedni a nyomásnak s a trónváltás kérdését mellőzni. A döntés ma este fog bekövetkezni s holnap fog bevonulni az ifju-török sereg.

A hajóhad legénysége.

Néhány hadihajó legénységének magatartását még nem lehet megítélni. Tegnapelőtt hir szerint a Messudie páncéloshajó legénysége tüntetett a Yildiz előtt és megígérte, hogy kész életét is feláldozni a szultánért. Hir szerint más csapatokkal együtt San Stefanóba akartak vonulni. A Sabah jelentése szerint a Messudie páncélos parancsnokát felszólították, hogy a csapatok ellen vonuljon. Mai jelentések szerint úgy látszik, hogy a tengerészek nagyrésze csatlakozik a közeledő csapatokhoz. Török lapjelentések szerint a rendőrniszter és más személyiségek folytatják a vizsgálatot a keddi események ügyében. A főzgatókat és a lázadás czélját már ismerik. Három szalonikii lövész zászlóalj jelentést tett arról, hogy a hodzsák meg akarták vásárolni őket.

A kiáltvány hatása.

A macedóniai parancsnokok proklamációja a lakosságra jó benyomást tett, a helyőrség körében azonban nem egyformán fogadták. A zendülésben résztvevő szalonikii vadászok egyrésze átment a parlamenti csapatokhoz. Az előnyomulás egyelőre megakadt San-Stefanóban, ahová nagy tömegekben tódul ki Konstantinápoly lakossága. Megbízható forrásból hire jár, hogy egy, a Yildiz-palotából ki küldött szárnysegéd tegnap az összes kaszárnyákban megjelent és a szultán iránti hűségre szólította fel a katonákat. A tengerészek nagyrésze hű maradt a szultánhoz és ez a szárazföldi hadsereg Konstantinápoly elleni műveleteit erősen ellensúlyozza. Peráiban tegnap óta nagyon nyomott a hangulat, de remélik, hogy a csapatok vérontás nélkül fognak bevonulni és békülékenyek lesznek.

Meggyilkolt ifju-török képviselők.

San-Stefanóból az a hir érkezett, hogy reakcionárius szofták borzasztó vérengzést követtek el. Tizenegy ifju-török képviselőt röviddel San-Stefanóba érkezésük után egy ulema és egynehány hodzsza vezérlete alatt fanatikus szofták meglágyadták és valamennyit megölték. A képviselők mindnyájan Macedóniában kaptak mandátumot; nyolezsan közülök törökök, ketten görögök voltak és egy pedig albán volt. A gonosz merénylet az ifju-török katonák között óriási elkeseredést idézett elő, felháborodásukban a szofták nagyrészt elfogták és csak az ifju-török csapatvezér, Niazi bég, fáradozásának köszönhető, hogy azonnal le nem mérszárólták őket. A merénylőket Szalonikibe vitték, ahol a haditörvényszék fog felettük itélkezni.

Az új kormány.

Az ifju-törökök már összeállították az új kormány névsorát, melyen a következő nevek szerepelnek: miniszterelnök: Ahmed Riza, belügyminiszter: Hilmi basa, külügyminiszter: Rifaat basa, közoktatásügyi miniszter: Dzsavid. Eddig 30—35 ezer embert vontak össze Konstantinápoly előtt és nemcsak hogy nem fogják megakadályozni előnyomulásukat, de a mostani kormány már teljesen alávettette magát az ifju-török seregnek, melynek éllemezéséről maga gondoskodik. Az ifju-törökök kebelében egy párt alakult, mely ellenzi azt, hogy a szultánt az esetben is megfoszszák trónjától, ha bebizonyítja, hogy az ellenforradalomban nem volt része.

A reakciónak sikerült az albánok között tért hódítani. A mozgalom, amely Valonából indult ki, meglepő gyorsasággal terjed, és hozzá állítólag már Koszovo és Skutari is csatlakozott. Az ifju-törököket aggasztja a mozgalom, de titokban tartják, hogy a III. hadtest lelkesedését le ne hiúsítsák. Remélik azonban, hogy erélyes intézkedésekkel sikerülni fog a mozgalmat elnyomni.

Ki szervezte a forradalmat?

Lutfi Zea bég párisi főkonzul, aki a rezsim alatt száműzve volt, a következő érdekes leleplezéseket mondta el a törökországi eseményekről:

— Polgárháboruban nem hiszek, mert a két ellenfél valószínűleg ki fog békülni. Az április 13-iki katonai lázadás nem irányul az alkotmány, csupán az ifju-török bizottság néhány zsarnoki tagja ellen. A lázadás szervezője nem is reakciós ember volt, hanem a liberális és alkotmányos érületű Murad bég, az Egység és Haladás bizottság tulajdonképeni megalapítója, akit a régi rezsim alatt halálra ítéltek, de Párisba menekült és megalakította az ifju-török szervezetet, Achmed Riza, a kamara elnöke, azonban Muradot egészen leszoritotta és a forradalom minden előnyét a saját javára foglalta le. Muradot az ifju-törökök saját házában fogva tartották és Murad boszut esküdött Achmed Riza ellen, aki Párisban azt hangoztatta, hogy semmiféle tisztségre sem relettál, de azért mégis elfogadta a kamara elnökségét és a szultántól egy palotát ajándékba. Murad elhatározta, hogy Achmed Rizát megbuktatja és miután a tisztek az ifju-törökök pártján állottak, az altisztekhez és közkatonaikhoz fordult. A katonák Achmed Rizát meg akarták ölni és hogy helyette Nazim igazságügyminisztert ölték meg, ez tévedésből történt. Ugyanilyen tévedés következtében vesztette életét Mehemed Arszlán képviselő is, aki gyűlölt kollégája, Dzsahid helyett esett áldozatul. A rend helyreállításának egyik feltétele az, hogy Achmed Riza ne foglalja el újra kamaraelnöki tisztségét. A nyugalmi helyreállításának egy másik feltétele pedig az, hogy igen sok képviselő mandátumát fel kell függeszteni és megsemmisíteni, mert a választások nem is választások, hanem a helyi ifju-török bizottságok kinevezéseinek tekinthetők. Mindezekben a kivánalmakban reakciónak semmi nyoma nincs, még kevésbé fedezhetők fel benne alkotmányellenes törekvések. Az alkotmánynak egyáltalában nincs ellensége Törökországban; sem a szultán, akit az utóbbi eseményekért okolnak, sem pedig a papság nem küzd az alkotmány ellen. Törökországra nézve csak az autonomisták törekvéseiben láthatunk némi veszedelmet. Ezeket a politikusokat, akiknek élén Sabah Eddin herceg áll, a római katolikus egyház támogatja. A római egyház azt hiszi, hogy a tartományi autonómia következtében mintegy szétmálló Törökországban alkalmas talajra fognak találni az ő tanai. Ezt a nézetet sok franciaországi katolikus is osztja és a francia klerikális körök nagy rokonszenvel viseltetnek az autonomisták iránt, sőt alkalomadtán segítségükre is lesznek. Egyetlen ország sem exportálhatna annyiféle papi rendet, mint éppen Franciaország, ahol nem tudják, mit tegyenek a szekularizált szerzetesekkel és apácákkal. Sabah Eddin herceg tudtán és akaratán kívül a római egyház ügyét segíti elő.

Dzsavat Zia bey, az ismert török publicista és ifju-török vezér akként nyilatkozott, hogy a katonai lázadást a volt szalonikii mufti, Haki effendi idézte elő. Az alkotmány proklamálása után az ifju-török bizottság rájött, hogy Haki a Yildiz kéme. A komité elfogatta és mikor a szalonikii mufti meg akart szólni, a katonák leütötték. Haki effendi halottnak tetette magát s erre a katonák ott hagyták a földön véreben. Haki effendi aztán titokban Konstantinápolyba ment s ott erős agitációt fejtett ki az ifju-törökök ellen. Ő vezette a lázadó katonák a parlament elé. Azt is mondta Dzsavat Zia bey, hogy Filipopolisban és Szófiában meggyőződést szerzett arról, hogy Bulgária nem viselkedik ellenségesen Törökország irányában.

— Ferdinánd király biztosított engem — ugymond — hogy barátja Törökországnak és rokonszenvezik az ifju-törökökkel. Ferdinánd király hiva a Balkán-föderációnak. Remélhetőleg véd- és dacszövetség fog létrejönni Bulgáriával és sikerülni fog a vámuniót is megkötöni. Ferdinánd király reméli, hogy Szerbia és a többi Balkán-államok is csatlakozni fognak ehhez a szövetséghez.

A kamara ülése.

A kamara ma rövid zárt ülést tartott, amelyen mintegy 100 képviselő vett részt. Hír szerint azon képviselők, akik érintkeztek a közlegő csapatokkal, jelentést tettek akciójukról. Egyesek újból azt kívánták, hogy a kamara tegye át székhelyét San-Stephanóba, amit azonban a kamara nem határozott el. A határozatképtelenség következtében az ülést felfüggesztették. Ma néhány képviselő újból San-Stephanóba ment.

Abdul Hamid szultán állítólag közölte a parlamenttel azokat a feltételeket, amelyek teljesítése esetén kész lemondani. A feltételek ezek: *Lemondása után nem lehet felelősségre vonni őt a múltért és a legutolsó eseményekért. Kezeshadni kell életének biztonságáért.* Resad trónörökös és a többi herceg tegnapelőtt kénytelen volt elhagyni saját palotáit a Yildizben tartózkodni.

A kisázsiai mészárlás.

A kisázsiai városokból riasztó hírek érkeznek. Adanában a misszionáriusokat a missziói házaiban fogva tartják, éheztetik s orvosságokat is nélkülöznek. A város még több helyen ég. Tarsesban a misszionáriusok iskoláját a lázadók elpusztították és sok házat felperzselték. Háromezer ember hajléktalan. Mersinában is kétségbeesztő a helyzet. A külföldi alattvalók és a keresztények a konzulátusokra menekültek. A kevés katonaság és a kormányzó mindent megtesz a lakosság oltalmára, de Tersosból és Adanából fosztogató mohamedánok érkeznek csapatostól. Alexandriát is egy rabló muzulmán sereg fenyegeti. A környékbeli falvakat a gyülemező had felgyújtotta és kirabolta. Az európai hadihajók még mindig nem érkeztek meg.

Legujabb hírek.

Szalónikiból jelentik: Sefket pasa, a 3. hadtest parancsnoka ma este Mukthar pasa és Tanar bey orendörparancsnok társaságában különvonaton a csapatokhoz ment. A két itt időző torpedónaszád a tengerészeti minisztertől felszólított, hogy engedelmességeskedjenek parancsnokuk rendelkezéseinek. A hajók azt a választ adták, hogy törvénytelen minisztert nem ismernek el. Ötszáz macedón csendőr Konstantinápolyba megy, hogy a közbiztonsági felügyeletet átvegyék. Az eddigi fővárosi rendőri szolgálatot teljesen a macedón csendőrség veszi át.

Ujabbban jelentik: Valónak bizonyult az a hír, hogy Tervik basa nagyvezér tegnap több órási audienciájára alkalmával beadta lemondását és csak hosszas rábeszélés után nyilatkozott hajlandónak a válságos helyzetre való tekintettel arra, hogy a válság megoldásáig, mindenesetre csak rövid ideig, hivatalban marad. A tegnapi délután és az elmúlt éjszaka egyébiránt a keddi események óta a legjelentősebb események időpontja volt. Különböző híresztelések, amelyekből a helyzet komolysága kiviláglik és aminő például az, hogy a szultán a német vagy angol követéstől kért védelmet — eddig nem nyertek beigazolást. Még nincs megvilágítva az a szerep, amely a hadihajókra vár, vagy pedig, hogy mely célra akarják azokat felhasználni.

TÁVIRATOK.

Bosznia annexiója az angol alsóházban.

London, április 21. Az alsóház mai ülésén Hasleton nacionalista azt kérde a kormánytól, elismerte-e Bosznia és Hercegovina annexióját és vajjon ezen elismeréssel a kormány jóváhagyja-e a berlini egyezmény 25. szakaszának megszegését. Együttal kérdezi, miért ejtették el a nemzetközi konferenciára vonatkozó követelést. Mr. Kinnon Wood parlamenti államtitkár kijelenti, hogy a bécsi angol nagykövet e hó 17-én jegyzéket intézett a monarchia külügyminiszteréhez, melyben értesíti, hogy az angol kormány hozzájárult a berlini egyezmény 25. szakaszának eliminálásához. Ezen eljárás nem foglalja magában az angol kormány hozzájárulását a nevezett cikkely megsértéséhez. Azért követték ezt az eljárást, mert a leginkább érdekelt két állam ez ügyben megegyezésre jutott.

A berlini egyezmény összes szignatár hatalmai megegyeztek abban, hogy az egyezményen a jelzett változást eszközöljék és különben is azon feltételek, amelyek Anglia szempontjából mint az egyik szig, amelyek Anglia szempontjából, mint az egyik szig, változatlanul fennmaradtak.

Botrány a dumában.

Pétevár, április 21. A birodalmi дума mai ülésén Chomjakov elnök jelenti, hogy több mint száz képviselő indítványt nyújtott be, hogy a дума üdvözölje a bolgár szobranjet a függetlenség kivívása alkalmából. A szélső pártok és a mérsékelt jobbpárt utalással arra, hogy a külpolitika nem tartozik a дума hatáskörébe, tiltakoztak a távirat elküldése ellen. A jobboldal helyesléssel, a baloldal ellenmondással fogadta az indítványt. Chomjakov kifejti, hogy egyszerű üdvözlő táviratról van szó, különben is a táviratot saját nevében, a дума megszavaztatása nélkül küldi el. Minthogy a zaj nem csillapult, elnök elhagyta a helyét. A képviselők helyükön maradtak mindaddig, míg a terem el nem sötétt.

A szabadkai gyilkosság.

— Haverda Mária vallomása. —

Budapest, április 21.

Alibi.

Megirtuk, hogy Jánosy Aladárt különböző gyanúok alapján rendőrségi őrizetben tartják. Gyanusnak találta a rendőrség, hogy Jánosy tegnap egész nap nem volt lakásán, hanem este hordárral hozatta el felöltőjét. Ezt a hordárt követték a detektívek és így akadtak Jánosyra a Király-utca 93. számú házában. Jánosyot tegnap éjjel többször kihallgatták és ő apróra elmondta, hogy a gyilkosság napján délután az asszonnyal és a fiával a Margitszigeten sétált, majd mozgófénykép-színházba kísérte Haverda Máriát és fiát s este tíz órakor az Emke kávéházban pikolózott. Tegnap éjjel Jánosy csak az Emke kávéházban való tartózkodását tudta tanúkkal igazolni, ma délelőttre azonban margitszigeti pincérek már azt is tanúsították, hogy Jánosy tegnap délután a Margitszigeten járt egy asszonnyal és egy kis fiuval. Az egyik vendéglőbe betért és három pohár vizet kért. Erre a körülményre a vendéglő személyzete tisztán emlékezett és a pincérek is határozottan fölismerték Jánosyt. Haverda Mária kis fia, akit a detektívek kihallgattak, ugyancsak azt vallotta, hogy ő és az anyja Jánosyval a Margitszigeten sétáltak. Jánosyt kihallgatása után ismét őrizet alá vették, mert László Géza szabadkai rendőrkapitány, aki ma este Budapestre érkezik, szintén ki akarja hallgatni.

Haverda Mária Szabadkán.

Ma reggel Szabadkára érkezett Haverda Mária, aki tegnap reggel automobilon indult utnak. Az Automóbil tudvalevőleg eltört és így a meggyilkolt asszony leánya csak a ma reggeli személyvonattal tudott eljutni Szabadkára.

A pályaudvaron László rendőrkapitány és a királyi ügyész várta Haverda Máriát. Nyomban hozzáfogtak kihallgatásához, ami eltartott egész délelőtt.

Haverda Mária elmondotta, hogy mivel töltötte az időt itt Budapesten a gyilkosság napján s azután másnap reggelig, amíg el nem utazott. Április 19-én reggel Jánosy Aladárral megállapodtak, hogy délben fölkeresik a Király-utcai bankban Klein igazgatót s pénzt kérnek tőle. Jánosy elment hazulról, délig a ligetben járt s délben egy órakor a Király-utca 93. számú háza előtt megvárta Haverda Máriát, aki a kis fiával együtt érkezett a találkozóra. Fölmentek a bankigazgatóhoz, de nem találták otthon. A délutánt a Margitszigeten töltötték, de félhat órára a rossz idő miatt bejöttek a városba és az Abbázia-kávéházban uszonnáztak. Estefelé az asszony a gyermekkel egy Erzsébet-körúti mozgófénykép-színházba ment, Jánosy Aladár pedig a köruton várta őket egész esti tízedél óráig. Amikor kijöttek a mozgófénykép-színházból, Jánosy szemrehányást tett az asszonynak, akire egyébként igen féltékeny volt. Összevesztek és Ha-

verda Mária a gyermekkel ment haza. Otthon halotta, hogy Klein igazgató hivatja. Bérkocsin sietett a bankba s ott értesült róla, hogy anyját meggyilkolták. Ezután beszélt telefonon egy szabadkai újság szerkesztőjével s ott megtudta a szomorú eset részleteit. Izgatott állapotban éjre töltötte az éjszakát és reggel elutazott. Fülöpszálláson elromlott az automobíljá, kocsin kellett behajtani Kálócára, ahol be kellett várnia a Budapestról este indult vonatot, amelyen folytatta útját.

Az asszony végül elmondta, hogy körülbelül százezer korona adóssága van. Pénze, vagyona nincs. 1907. szeptember 1-én vált el az urától. Anyja régóta gyűlölte őt és amióta elvált a férjétől, Klein Pál Lipót, az Erzsébet és Terézvárosi Hitel-szövetkezet igazgatója gondoskodott eltartásáról. Háromezer koronát kap tőle havonként és ezért közjegyzői okiratban kötelezte magát, hogy ha az apja hagyatéka ellen indított per eldőlt, tízezer koronát fizet Kleinnak.

A kihallgatást a szabadkai rendőrség annyira elhuzta, hogy az automobílu-tazástól és az izgalomtól holtrafáradt és meggyötört asszony, kérte a kihallgatást vezető rendőrkapitányt, hogy szakítsa félbe a kihallgatást és engedje kissé kipihenni. Minthogy kérését nem teljesítették, védőt nevezett meg, aki előterjesztéssel élt az ügyészséghez, hogy ne nyútsák a tárgyalást. Ez a lépés sem vezetett eredményre s így a védő táviratilag emelt panaszt az igazságügyminiszternél.

Ki a gyilkos?

A nyomozásnak eddig nincs semmiféle pozitív eredménye. Jánosy alibit igazolt néhány apró gyanúok, amely ellene irányul, jelentéktelenné látszik.

Beszélik, hogy Jánosy Aladár tavaly novemberben Szabadkán járt és ott az utcaán találkozott Kovács Bertalan szabadkai mértékhatósági hivatali igazgatóval, aki megszólította.

— Ön téved, én nem vagyok Jánosy Aladár — felelte Jánosy és tovább ment.

Ebben a dologban ki fogják hallgatni Kovács igazgatót. Néhány hónappal ezelőtt Jánosy ösztönöztetett Haverda Máriával és akkor leveleiben azt írta neki, hogy öngyilkossá lesz. Az asszony akkor többek előtt állítólag így kiáltott föl:

— Ha már öngyilkos lett, miért nem lőtte le előbb az anyámat! Legalább jót tett volna velem.

Ilyen és hasonló jelentéktelenné látszó dolgok bonyolítják a vizsgálatot, amelynek még eddig jóformán semmi pozitív eredménye sincs; még azt a feltevést sem igazolta, hogy többen tudták a gyilkosságról.

Ezek után tehát a rendőrségek más irányban is nyomoznak. A budapesti és a szabadkai főkapitányság ugyszólván félóránként telefonon kicserélik egymással a nyomozás újabb eredményeit.

A szabadkai rendőrség tegnap, a gyilkosság színhelyétől nem messze, egy növénykerítés bokrai között megtalálta a gyilkos sapkáját, amely külsejét kiváltképp jellegzetessé tette. Megállapította a rendőrség, hogy a sapkát a gyilkos menekülés közben maga dugta be a sövénykerítés bokros-tüskés ágai közé.

Megállapítást nyert az is, hogy a gyilkos két-három óra hosszáig leselkedett áldozatára. Ezalatt az idő alatt ötven-hatvan arra haladó ember látta, de egyik sem ismeri. Ebből azt gyanítják, hogy a tettes nem szabadkai, hanem idegen.

Valószínűnek tartja azonban a szabadkai rendőrség, hogy a tettesnek ezinkostársra volt Szabadkán, mert máskülönben lehetetlen lett volna oly gyorsan elmenekülnie.

A meggyilkolt asszony pénzéből kölcsönöket is adott és ezt tudja, a szabadkai rendőrség abban az irányban is nyomozni kezdett, vajjon nem az adósai között keresendő-e a gyilkos. Ez a kiindulási pont azonban csakhamar megdőlt, mert megállapítást nyert, hogy özevgy Haverda Boldizsárné csak jelzálogbiztosíték mellett adott kölcsönöket és így adósainak nem állhatott érdekében őt eltenni láb alól.

Ma bontották fel a meggyilkoltak végrendeletét, amelyben vagyonának felét leányára, Haverda Máriára hagyta s így valótlanná, hogy leányát az örökségből kizárta.

Megemlítésre méltó, hogy ma, mikor a végrendelet köztudomásra jutott, Haverda Mária hitelteljes *leltárszeker* korona erejéig kértek végrehajtást az örökrészére.

A szabadkai rendőrség ma több tanut hallgatott ki, akik azt vallották, hogy az öreg asszony többször hangoztatta, hogy a vagyonát még életben elajándékozza, nehogy a leánya perrel támadhassa meg a köteles részért a végrendeletét. Ez azonban, mint a ma felbontott végrendelet bizonyítja, nem történt meg s csak pusztá fenyegetés lehetett.

László Géza szabadkai kapitány ma éjjel Budapestre érkezett és nyomban fölkereste Tóth Lajos rendőrtanácsost. László magával hozta a sportcipkát, amelyet a helyszínen találtak. A szabadkai rendőrkapitány holnap kihallgatja Jánossy Aladárt, akit ezután szembesíteni fognak a Szabadkáról holnap ideérkező nőekkel, akik a gyilkosság szemtanúi voltak. László szerint a gyilkosságot nem követhette el adós, mert kiderítettett, hogy az öreg asszonynak ilyen ellensége nem volt.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, április 22. — Róm. kath.: Zelma. — Prot.: Zefir. — Görög-orosz: apr. 9. Eupszík vt. — Zsidó: Ijar 1. — A nap két reggel 5 óra 1 perczkor, nyugszik este 6 óra 57 perczkor. — A hold két reggel 6 óra 28 perczkor, nyugszik este 10 óra 1 perczkor.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminiszteriumban d. u. 4 órakor.

Az igazságügyminiszter fogad déli 12 órakor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig.

A közoktatásügyi államtitkár fogad 12—2 óráig.

Tavaszi Tárlat a Múcsarnokban. Nyitva 9—6-ig és fél 8-tól 11 óráig. Belépődíj 1 korona. Este fél 8-tól 11 óráig zene. — Nemzetiközi női kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás és Márk Lajos parodisztikus tárlata a Könyves Kálmán szalonjában (Nagymező-utca 37—39. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Keckeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Földtani Intézet múzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquineumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A magyar kir. orsz. levéltár oklevél kiállítása nyitva 9—2-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

— A czár látogatásai. Párisból jelentik, hogy a czár május 2-án valószínűleg részt vesz a „Danton” nevű pánczélos hajónak a bresti kikötőben történő vízrebocsátásán. A „Gaulois” illetékes helyről arról értesül, hogy az utazás elvben el van már határozva. A czár azután Edvárd királyt, Fallières elnököt és az olasz királyt fogja meglátogatni.

— Az udvarnag ebédje. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag és neje született Scherr-Thoss Margit grófnő ma délután ebédet adtak, a melyre hivatalosak voltak: gróf Apponyi Albert és neje, gróf Andrassy Géza és neje, báró Rosner Ervin és neje, báró Dániel Ernő és neje, gróf Zichy Tivadar, Konstantinovic Spas bolgár főkonzul és neje, Jekelfalussy Zoltán kamarás és neje, gróf Szápáry Pál kamarás és neje, gr. Wenckheim Dénes és neje, gróf Bethlen István és neje, özvegy gróf Cebrián Istvánné, D'Orsay Mária grófnő udvarhölgy, Roskoványi Dezső százados, szolgálattelvő kamarás, báró Vécsey Miklós és Benczur Gyula főrendiházi tagok, Gulner Gyula főispán, Szalay Imre, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója, Kammerer Ernő, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, Radisich Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, Hutyra Ferenc, az állatorvosi főiskola rektora és báró Gerliczy Félix dr.; a család részéről még gróf Apponyi Gyula vett részt az ebéden.

— A trónörökös családi sirboltja. Ferencz Ferdinánd trónörökös artstetteni kastélyában a házikőpólna középhajója alatt családi sirboltot épített, amelyben 48 koporsó számára lesz hely.

— A német trónörökös Romániában. Bukarestből jelentik, hogy a német trónörökös tiszteletére adott diszebeden, amelyen az összes miniszterek, a volt miniszterelnökök, a kamara elnöke, a hatóságok fejei és számos tábornok vett részt, Károly király a következő pohárköszöntőt mondotta:

Örömtől áthatott szívvel üdvözlöm fenségedet körünkben és végtelenül hálás vagyok Ó császári és királyi felségének azért, hogy trónjának utódját, fényes kísérettel, a nekem kiválóan kedves ezredek parancsokaival elküldötte hozzám, hogy születésem 70-ik évfordulóján üdvözletét tolmácsolja. A császár e gyengéd figyelmével velem szemben újabb jelét adja rokoni érzelmeinek és megerősíti az évek hosszú sora óta közöttünk fennálló barátságos viszonyt, amelynek ápolása forró óhajom s amelyet országom igen nagyra becsül. Több mint 50 éven át szoros kötelékek fűztek Poroszország vitéz hadseregéhez. Tábornagygyá történt kinevezésem által e kötelékek elválaszthatlanokká lettek. Hosszu katonai pályám ezzel felemelő és egyuttal büszke befejezést nyer. A ritka kitüntetés és a szeretet számos jele, amelyet ő felsége ez alkalommal velem szemben tanusított, mélyen megörvendeztetnek és mély hálámnak nem tudok jobb kifejezést adni, mint együttes hangoztatásával azon forró óhajoknak, amelyeket cs. és kir. fenséged szeretett szüleit illetőleg táplálok. Vajha az ég áldása áradna ő felségére a császárra és házára, valamint dicsőségteljes hadseregére. Vajha az isteni gondviselés védelmébe fogadná cs. és kir. fenségedet és ifju családját. Ezzel a hő óhajjal emelem poharamat ő felségei a császár és a császárné, valamint fenséged boldogságára. A király háromszoros hoch-chal fejezte be beszédét.

A trónörökös a következőleg válaszolt:

Királyi felségednek atyám nevében köszönetet mondok a kegyes szavakért, amelyeket az imént mondani kegyeskedett és kérem fenségedet, kegyeskedjék legszívesebben köszönetemet fogadni a jóságos és szerető fogadtatásért, amelyben felségednél, a királyné ő felségénél és az egész királyi családnál részesültem. Kiváló megtiszteltetést és örömet érzek, hogy a rokonnalkodónak kívánságainkat a mai napon szép országának fővárosában tolmácsolhatom. Atyám ezen ünnepies alkalommal, hogy kívánságaink még nyomtatás-kosabban kifejezést adjon, mellém rendelte a porosz hadsereg képviselőit, akik büszkék arra a legfőbb haduruk által felségednek ma adott kitüntetésre, melynek alapján a békében és háborúban is kiváló román királyt ezután már tábornagyjaik közé számíthatják. E képviselők közé atyámuram különösen azon ezredek parancsnokait sorozta, akik abban a kiváló helyzetben vannak, hogy királyi felséged fenkölt személyével közvetlen viszonyban álljanak. Felségednek megadta a sors, hogy bátor hadserege élén megszerezze a hadi babért és 40 éves uralkodása alatt országát, amely felségednek második szeretett hazájátá vált, dus virágzás és egyre növekedő jólét otthonává tegye. A régi haza határain túl is dicsőséget és becsületet szerzett fenséged a Hohenzollern névnek. Adja isten áldását még hosszú éveken át felséged uralmának, mindenkor bátor hadseregének és ezen egész szép országnak, mely sorsát felséged kezébe tette le. Mindazon jó kívánságot pedig, amelyeket felséged, a királyné ő felsége és az egész királyi család iránt táplálunk, e felkiáltásban akarom összegezni: Ó felsége Károly király, Erzsébet királyné ő felsége és Románia egész királyi családja soká éljen!

A két pohárköszöntőt élénk tetszéssel fogadták. A lakoma után a nemzeti színházban diszebedés volt. A színházba vezető uton az uralkodó társaságát az egybegyűlt sűrű néptömeg lelkes ovációkban részesítette. A király a német trónörökösnek az I. Károly-rend nyaklánczát, Károly Antal Hohenzollern hercegnek ugyanezen rend nagykorsztjét adományozta.

A német trónörökös Bukarestből visszatérve, 25-én érkezik Bécsbe, ahol mint a király vendége, a Hofburgban száll meg. Programmszerűleg a pályaudvaron ő felsége, a főhercegek és a hivatalos személyiségek fogadják a trónörökösöt, aki meglátogatja az uralkodó család tagjait, majd megjelenik a freydenaui löversenyen. Este udvari ebéd lesz, majd diszebedés az operában. Hétfőn délelőtt a vendég megtekinti Bécs látványosságait, majd az angol nagykövetségen reggelizik. Este Ferencz Ferdinánd főherceg ad tiszteletére ebédet a Belvedere-palotában, ahonnan a trónörökös a pályaudvarra hajt és este kilenc óra negyven perczkor elutazik.

— Királyi kitüntetés. A király Tervey Imre földmivelségi miniszteriumi miniszteri tanácsosnak a telepítési törvényjavaslat megalkotása körül szerzett érdemeiért a Lipót-rend lovagkorsztjét adományozta. Az erre vonatkozó királyi kéziratot a hivatalos lap holnap száma közli.

— Báró Kaas Ivor állapota. Báró Kaas Ivor állapotában visszaesés történt. A beteg az elmúlt éjszakát nyugtalanul töltötte, az éjfél órák után a láza emelkedett, érverése hiányos volt. A nyugtalanság ma délelőtt fokozódott. Az orvosok ma este hat órakor konziliumot tartottak, amely nem találta kielégítőnek a báró állapotát.

— Károly király születése napja. Az ünnepélyes Tedeum előtt — így közli ezt egy Bukarestből érkezett távirat — Károly, román király a német trónörökösöt fogadta. A királyi család összes tagjainak jelenlétében a trónörökös fölolvasta Vilmos császár levelét, amelyben a királynak üdvözletét fejezi ki hetvenedik születésnapja alkalmából és barátságos érzelmeinek, valamint a király által a német hadsereg iránt tanusított érdeklődésének elismeréséül a tábornoki rangot adományozta Károly királynak. Végül kifejezte a maga és az egész német hadsereg ama kívánságát, hogy az isten még sokáig éltesse Károly királyt. A trónörökös ezután a császár nevében átnyújtotta a méltóság jelvényeit. Károly király mélyen meghatva, megölelte a trónörökösöt, azután ezt válaszolta:

— Igen nagy boldogsággal tölt el e meglepő kitüntetés, amelyet ő császári és királyi felsége számomra készített, amidőn dicső hadseregének tábornokává nevezett ki. Szavakkal ki sem fejezhetem, ami ebben az ünnepies pillanatban áthat. Fél-százados szives viszonyra visszatekintve, megemlékezem arról az időről, amikor a büszke gárdaezredben tanultam a harc művészetét, amely lehetővé tette, hogy hadseregemet győzelemre vezesse. E két tényezőnek köszönhetem, hogy a császár a tábornoki pálczát adományozta nekem. Kettős értékű ez reám nézve, mert fenséged nyert megbízást, hogy nekem átnyujtsa. Kérem fenségedet, fejezze ki mélyen átértett köszönetemet felséges atyjának és közölje, hogy én és hadseregem büszkék vagyunk, hogy a német hadsereg tábornokai sorába véttem föl.

— Kitüntetett uradalmi intéző. A király Deák Ignác nyugalmazott uradalmi intézőnek, a mezzgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— A bolgár fejedelem merénylete. Szófiában a járásbírósg ma tárgyalta Neidenow maczedóniai egyén perét, kit azzal vádolnak, hogy a szobranje megnyitáskor merényletet akart elkövetni Ferdinánd király ellen. A tizennyolczéves vádlott határozatlan czinizmussal azt vallotta, hogy elhatározta volt, hogy revolverlövélssel megöli a királyt, hogy a hazát megszabadítsa tőle. Bevallotta, hogy anarchista és Sawdanski csoportjához tartozik. A bíróság a vádlottat kiskorúságára való tekintettel négy évi börtönre ítélte.

— Báró Czikkann Móríc temetése. Báró Czikkann Móríc nyug. belgrádi osztrák-magyar követ temetése ma volt a pozsonyi arisztokrácia és az egész Zichy-család részvételével. A temetésen Frigyes főherceg is képviseltette magát s megjelent még Hadik János belügyi államtitkár és gróf Zichy Aladár miniszter is. Az elhunytat a pozsonyi András-temetőben helyezték örök nyugalomra. Az elhunyt báró Czikkann Móríc özvegyéhez a következő távirat érkezett Belgrádtól Péter szerb királytól:

Élénken osztozom gyászában és őszinte részvétemet fejezem ki. Péter.

— Popovics Sándor iskolatársai. Dr. Popovics Sándor, az Osztrák-Magyar Banknek most kinevezett új kormányzója, 1879-ben tette le az érettségi vizsgát a kegyesrendiek budapesti főgimnáziumában. A bankkormányzó és egykori iskolatársai a jövő hónapban harminczéves találkozóra gyűlnek össze a fővárosban. Az összejöveteli ünnepséget dr. Körömy Árpád, a ferenczvárosi községi felső kereskedelmi iskola tanára rendezi. Popovics megígérte, hogy résztvesz a jubiláris ünnepségen.

— A Nemzeti Kaszinó alapszabályai. A Nemzeti Kaszinó legutóbb tartott közgyűlésén alapszabályai több pontjának módosítását határozta el. A belügyminiszter e módosításokat jóváhagyó tudomásul vette.

— A szicíliai segélyakció. Az olaszországi segélybizottság zárulésán az összegyűjtött pénzekből a múlt év végén történt földrengés alkalmával szerencsétlenül járt özvegyek és elaggottak segélyezésére egy alapítvány létesítését határozta el. Ezen alapítványról a védők aláírásával alapító-levelet állították ki, amelyet hiteles olasz fordítással együtt a hitelesítési záradékkal ellátva Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter levél kíséretében megküldött Giolitti János olasz miniszterelnöknek. Az alapító-levelet szövege a következő:

Alapítólevele

az 1908. évi délolaszországi földrengés által sújtottak segélyezésére rendelt Magyar Alapítványnak.

Annak a megrendítő szerencsétlenségnek és az azt kísérő általános gyászok hírére, amely az 1908. év végén Délolaszországban pusztító földrengés következtében a testvér olasz nemzet széles köreit sújtotta, a magyar társadalomban a szerencsétlenül járt olasz honosok és családjuk tagjai iránt a legmélyebb részvét nyilvánult meg és az emberszeretet érzései a magyar társadalmat arra indították, hogy a földrengés által sújtottak szenvedéseinek enyhítéséhez adományaitval szintén hozzájáruljon.

E célból az adományok összegyűjtésére és rendeltetésüknek megfelelő felhasználására Vassary Kolos Magyarország bitoros hercegprímása, Wekerle Sándor magyar királyi miniszterelnök és Udvardi és Kossuth Kossuth Ferenc magyar királyi kereskedelemügyi miniszter védnöksége alatt Magyarországon olaszországi segítő bizottság alakult meg, amely a maga részéről a tennivalók foganatosítására végrehajtó bizottságot küldött ki.

A végrehajtó bizottság az adományok gyűjtésének befejezésével 1909. évi március hó 24-én Budapesten tartott ülésében akként határozott, hogy a földrengés által sújtott özvegyek és támasz nélkül elaggottak javára „Magyar alapítvány” néven alapítványt tesz és ennek céljára 500.000 korona névértékű magyar koronajáradékot kíván beszerezni, melyet a védők által aláírt alapítólevél kíséretében mint a magyar társadalom adományát azzal a megjegyzéssel fogja az olasz kormányának kezelési céljából megküldeni, hogy ha az alapítvány jelenleg megállapított rendeltetése a földrengés által sújtott elaggottak és özvegyek elhalálása folytán megszűnnék, az alapítvány célját a mindenkori magyar kormány hozzájárulásával kell újból megállapítani. Arra való tekintettel, hogy egyes adományozók adományukat meghatározott rendeltetéssel juttatták a segítő bizottsághoz, a végrehajtó bizottság elhatározza, hogy az 500.000 koronás alapítvány keretén belül 40.000 korona névértékű koronajáradék évi kamataiból első sorban a földrengés következtében szerencsétlenné vált olasz vasuti alkalmazottak és családtagjaik lesznek segítőik.

E határozat folytán Magyarország olaszországi segítő bizottsága kiállította a következő alapítólevelet:

I. Az alapítvány címe: Magyar Alapítvány az 1908. évi délolaszországi földrengés által sújtottak segélyezésére és rendeltetése az 1908-ik évi Calabro-szicíliai földrengés következtében özvegyekre jutottak vagy támasz nélkül lett elaggottak segélyezése.

II. A bizottság alapítványi vagyonul 500.000 azaz: Ötszáz ezer korona névértékű 4 százalékos magyar járadékkötvényt ad át az olasz királyi kormányának, amely alapítványi vagyon más értékekben csak a magyar királyi kormány hozzájárulásával helyezhető el.

III. Az alapítványi vagyon 40.000 koronát kitevő töké részének megfelelő évi kamatjövédelmet első sorban az 1908. évi délolaszországi földrengés következtében elszerecsélt olasz vasuti alkalmazottaknak és családtagjaiknak segélyezésére kell fordítani. Az évi kamatjövédelmnek ezt meghaladó része, valamint az előbb említett célra többé nem szükséges kamatjövédelm az előbb említett földrengés által sújtott özvegyeknek és elaggottaknak segélyezésére fordítandó.

IV. Az alapítvány gondozására és a segélyezés közeli módjainak megállapítására a bizottság az olasz királyi kormányt kéri fel és a kormány nevében a mindenkori olasz belügyminisztert.

V. Annak az időpontnak a bekövetkeztével, amikor az alapítvány a jelenleg meghatározott célra többé nem szolgálhat, az olasz királyi kormány a magyar királyi kormányval egyetértőleg az alapítvány céljául az olasz állampolgárok javát szolgáló más emberbaráti célt fog megjelölni.

VI. A jelen alapítólevél két példányban állított ki, amelyek egyike az alapítványi vagyonnal együtt az olasz királyi kormányának, második

példánya pedig megőrzés végett a magyar királyi kormánynak adatik át.

Kelt Budapesten, 1909. április hó.
Magyarország olaszországi segítő bizottsága nevében:

Wekerle Sándor, Vassary Kolos, Kossuth Ferenc védők.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter elküldött az olasz miniszterelnöknek 48.000 koronát, amelyből a bizottság határozata értelmében 40.000 korona a polisztínai magyar kórház földrengés által megrongált épületeinek helyreállítására és új ágyalaptványok létesítésére, ötezer korona a délolaszországi prototánus egyházközségek és 3000 korona a messzinai waldensi egyházközség templomának és iskolájának újból való felépítésére fog felhasználni. Ezenkívül a bizottság a külügyminisztérium megkeresésére 30.000 koronát juttatott el római quirináli nagykövetségünkhöz azzal, hogy ezen összegből a földrengés által szerencsétlenül járt és kárt szenvedett magyar honpolgárok segélyezésére a bizottság által összegyűjtött összegéből ezenfelül még fennmaradó pénzeszegek a bizottsághoz érkező pénzekkel együtt a jai és resiozai bányász-rencsétlenség alkalmával szerencsétlenül járt bányászok hátramaradtjainak segélyezésére fognak fordítani. Ezen összegeket e hó végén, amikor előreláthatólag a bizottság gyűjtése végképp lezárható lesz, az illetékes főispánhoz fogják elküldeni.

Az utóbbi napokban a bizottsághoz még a következő adományok érkeztek:

Nyitra vármegye folytatólagos gyűjtése 759 korona 70 fillér, Kecskemét város közönségének folytatólagos gyűjtése 110 K, egy homonnai szegény asszony adománya 1 K, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gyűjtése 5797 K 96 fillér, Esztergom vármegye gyűjtése 561 K 64 fillér, Lugos város adománya 100 K, adóhivatal Makó 50 K, Zemplén vármegye főispánjának folytatólagos gyűjtése 106 K 84 fill. Kétegyházi baptista gyülekezet 64 K 50 fill., Hima Sándor 20 K, Téglás község adománya 19 K 88 fillér, adóhivatal Nagyenyed 27 K 66 fillér, Borsod vármegye alispánjának gyűjtése 1610 K 09 fillér, Kisküküllő város főispánjának gyűjtése 2 K 46 fillér. A gyűjtés eddigi eredménye 681.277 K 33 fillér.

— A nők barátja. Berlinben egy előkelő női klub becsületsértési pört indított a Die grosse Glocke folyóirat szerkesztője ellen egy cikk miatt, amelyben arról volt szó, hogy ebben a női klubban a hölgytagok olyan orgiákat ülnek, amilyenekért a férfiak a büntetőtörvénykönyv 175. szakasza szerint lakolnak. Ma volt a tárgyalás zárt ajtó mögött és a törvényszék fölmentette a vádlott szerkesztőt azzal az indokolással, hogy sikerült állításait bebizonyítania. A kérdéses női klubnak a berlini legelőkelőbb társaságokból való hölgyek a tagjai.

— A szentesi görög-keleti magyar egyház átadása. Hétesztendő pereskedés ért véget tegnap Szentesen, midőn dr. Mátffy Ferenc polgármester a szentesi görög-keleti görög egyház vagyonát, levéltárát, templomát és egyházi felszereléseit a román egyháztól átvette, hogy visszaadja a görögöknek. A román pap azonnal el is távozott Szentesről. A szentesi görög-keleti görög egyházat 1784-ben görög kereskedők alapították. A szertartás nyelve kizárólag görög volt, az egyházi anyakönyveket is görög nyelven vezették. A bevándorolt görög kereskedők utódai azonban egészen elmagyarosodtak és pedig már a 30-as években. Az aradi görög-keleti román püspökség már a múlt század közepe óta sztrák abszolút korszakban keresztül vitte, hogy lelkikben az aradi román püspökséghez csatoltassék. Az utolsó görög plébános, Pandovics Döme halála után, az aradi román püspök azon a címen, hogy az elhunyt plébános alatt a vagyon rendetlenül kezelte, zárlat alá vette az egyház vagyonát és egy román szerzetest nevezett ki adminisztrátornak. A görögöket kivetette a vagyonkezelésből és egy oláhokból álló plébániai bizottságot szervezett. E birtokfoglalás ellen a görög alapítók dr. Dolencz József budapesti ügyvéd által a vallás-és közoktatási minisztériumhoz folyamodtak, ahonnan a közalapítványi igazgatónak küldték ki kormánybiztosi minőségben, aki hónapokon át tartó vizsgálat után a szentesi görög-keleti görög egyház jogállásának megállapítása iránt javaslatot tett. Ezt azonban az időközi kormányválságok, politikai zavarok miatt el nem intézték, míg végre tavaly gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter dűlőre juttatta az ügyet és pedig a magyarság győzelmével.

— Stein Aurél Budapesten. Érdekes és kiváló vendége van tegnap óta a magyar fővárosnak. Stein Aurél, a világhírű utazó érkezett hazá, szülővárosába, rövid egy heti tartózkodásra, hogy beszámoljon legutóbbi nagyjelentőségű belső ázsiai expedíciójáról a Magyar Földrajzi Társaságban. Két magyarnyelvű előadást tart nálunk az angolok ünnepelt utazója: 23-án és 26-án este, mind a kettőt az Urániában.

— Wilbur Wright ünneplése. Franciaországban újabb ünneplést rendeznek Wilbur Wrightnak. Wrightnek azt a repülőgépet, amelyen gróf Lambert és Tissandier, az amerikai léghajós tanítványai Pauban felszállottak, Párisba viszik, ahol mint ereklyét a művészetek és mesterségek múzeumban helyezik el. A készülék, melyet Wright 1905-ben készített, már nagyon elhasznált állapotban van s meglátszik rajta, hogy a technika és a tudomány újabb vívmányaiban jelentékeny szerepet játszott.

— A szabadkai nábob halála. Szabadkáról írják, hogy ott meghalt a város egyik leggazdagabb polgára, Romics Antal, akiről tudták, hogy gazdag ember, de azt kevesen hitték, hogy az egyszerű, radlózatlan szobában lakó földbirtokos után mintegy kétmillió korona őrökü vagyon maradt. 400 lánccs elsörendű szabadkai földbirtoka volt Romicsnak, ezenkívül bankokban, magánosoknál és otthon a lidafiában több mint 400.000 korona készpénz és a gazdasági felszereléseken kívül régi gabonája több mint 200.000 korona értékben.

— Avarkori sírleletek Dunapentelén. Még a múlt év nyarán figyelmessé tették a Nemzeti Múzeum igazgatóságát, hogy Dunapentelén számos régiségtanilag érdekes tárgy került felszínre és ajánlották, hogy a Nemzeti Múzeum foganatosítson ott ásatásokat. A múzeum igazgatósága el is rendelte az ásatásokat és azokat dr. Mahler Edé, a kitűnő régészettudós vezetése alatt még a múlt nyáron megkezdték. Számos római korbéli lelethez bukkantak az ásatások alkalmával, most legutóbb pedig avarkori sírleleteket ástak ki a föld alól. Két római korbéli temető közé bekelve találták a rendkívül gazdag tartalmú régibb középkori sírokat. Négy sír volt egymás mellett, nem egy vonalban, hanem lépcsőszerűleg ferdén. De ez a négy sír nem bír olyan nagy fontossággal, mint az ezeket körülvevő három lovasír, melyekben a harcosokat teljes hadi pompában, paripájukkal együtt helyezték örök nyugalomra. Mind a három lovasír jóformán teljesen ép állapotban jutott felszínre és az azokban talált tárgyak bizonyára sok érdekes emléket szaporítják Nemzeti Múzeumunk és korbéli gyűjteményeink. A Krisztus utáni VI. és VII. századokból való az egész lelet, amely jóformán teljes képét adja az akkori harcoszati felszereléseknek. Az emberek és lovak esontvázaai még annyira épek, hogy az is megállapítható, hogy ember és ló testének mely részén kapta a halált okozó sebet. A sírokban nagy számban találtak bronz- és vastárgyakat, arany, ezüst, esontfaragványokat, gyöngyöket, drágaköveket, szíjjakat, csattokat, kengyelvasakat, zablákat, kardokat, íjjakat, vaskampókat, ruhafoszlányokat. Érdekes, hogy minden lovasírban megtalálták a lovasok fülönfüggőit is, amelyekben az akkori kor ötvös művészete tisztán látszik. A sírokban talált valamennyi tárgyat a Nemzeti Múzeumba hozták, ahol azokat még tüzetesen megvizsgálják s aztán elhelyezik a gyűjteményekbe. Dunapentelén az ásatásokat folytatják.

— Leégett pusztja. Özvegy Jakabffy Béláné kunágotai pusztáján ismeretlen okból tűz támadt, amely tegnap este óta ma délig dühöngött. A tűz a tanyát teljesen elpusztította. A gazdasági épületek, pajták, cselédlakások, gazdasági felszerelések, mintegy 400 darab sertés, valamint a többi jószágállomány, a faiskola 900.000 darab fával teljesen elpusztult. A kár több mint 100.000 korona. Számos gazdasági cseléd mentés közben megsebesült.

— Házasság. Kaposméri és kisdorváni dr. Mérey Tibor ügyvéd, Mérey Lajos országgyűlési képviselő fia eljegyezte alsólelőci és jezerhózi id. Tardosy Béla cs. és kir. kamarás leányát, Anneloret Alsólelőczen.

Málnásy Kristóf gyergyószentmiklósi kereskedő eljegyezte Tutsok Rózsikát Hosszúfalun.

Kovács Róbert eljegyezte Kálnán Margitot Budapesten.

Schlesinger Rózsika és László Gyula jegyesek Budapesten.

— Nászajándékok. Jegygyűrtük legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrs ékeztelésén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék tármentve küldetik.

— A nagysallói emlékünnap. Nagysalló közönsége, az egész vármegye részvételével, minden esztendőben megszokta ünnepelni azoknak a hőskö- nek az emlékét, akik 1849-ben ott estek el. Ez évben, április hó 19-én azonban fényesebb keretben folyt le az ünnepély, mint máskor, mert e napon volt a nevezetes nagysallói ütközetnek hatvanéves évfordu- lója, melyre nagy előkészületeket tettek s amelyre meghívták a képviselőházat is. Ugy Nagysalló köz- ség lakossága, mint az egész környék és Léva város közönsége fényes bandérium élén várta a vonatnál a képviselőház küldöttségét; Csizmazia Endre, Szent- Királyi J. Zoltán, s ifj. Madarász József képviselők személyében. A küldöttséget a község jegyzője üd- vözölte, mire Szent-Királyi Zoltán válaszolt, meg- köszönve a szíves fogadtatást. Ezután a több ezernyi közönség fátylasmenetben, este hét órakor, az em- lékoszlophoz ment, ahol kezdetét vette a nagyszá- bású ünnepély. A megnyitó-beszédet Majláth István, Bars vármegye alispánja mondotta. Ezután Csizma- zia Endre rövid beszéd kíséretében az emlékoszlopra helyezte a képviselőház koszorúját, miután még Bars vármegye, Léva város és Nagysalló koszorúit is elhelyezték. A bars megyei Léva választókerület 48-as függetlenségi párt koszorúját dr. Gyapay Ede tette le beszéd kíséretében. Az ünnepélyt a tanító- képző-ifjúság éneke zárta be. A közönség ezután hazafias dalokat énekelve, a szépen kivilágított köz- ség utcáin át ünnepi lakomára vonult.

— Az újpesti borhamisítók. Az újpesti nagy- stili borhamisítási ügyben ma befejezték a vizs- gálatot s holnap délelőtt kihirdetik az ítéletet a heterék körületi kapitányágon. Tizenhat tet- heltre bizonyították rá a bünt vagy a bűnrészessé- get, de ezeket, az új börtörvény nem lévén még életben, csak kihágásért fogják elítélni. Ezért pe- dig legföljebb hatvan napi fogház jár, amelyet a tolonczházban kell leülni. Singer Mór, az újpesti borgyáros tizenöt esztendővel előlött vándorolt be hozzánk. Mint házáló kezdte, ezután szatócüzletet nyitott, néhány év múlva pedig vagyont szerzett. Néhány év előtt árverésen megvette Újpesten az István-ut 9. szám alatt levő házat és ebben likőr- és rumgyárat alapított. Itt készült a hamis bor, amelyet innen az ország minden részébe szállítottak. Baros Gábor, dohány-utcai droguista ellen bűnrészesség címén folyt az eljárás, lévén ő az, aki Singernek a borhamisításhoz szükséges szereket eladta. Baros a kapitányságon tagadta, hogy ré- gebbi megbírságolása óta sacharint árusított, de dr. Kiss István, a vizsgálatot vezető rendőrfogalmazó fiókjából több csomagot vett elő, amelyet Baros üzletében csomagoltak.

— Nézze, ezt a félikilós sacharint tartalmazó csomagot én magam vásároltam önnél negyven ko- ronáért.

Baros nagyot nézett erre, azután bevallotta, hogy csakugyan tartott raktáron sacharint. De azt tagadta, hogy része volna a borhamisításban. A vizsgálat vezetője azonban ezt is rábizonyította. A rendőrség megállapította, hogy Baros a borhamisításhoz szükséges vegyi szereket bádogdobozokba csomagolva közönséges szállítókoszin vitette ki Új- pestre, a sacharint pedig zárt koszin szállították és a transportra Baros felesége ügyelt föl. A rendőrség, mint tamut kihallgatta Baros Gábor vejét, aki ve- gyész. Ez elmondta, hogy többször megfordult Sin- ger borkereskedőnél, alyva azért hívták, hogy utba- igazítást kérjenek tőle a likörnek hideg uton való előállítására nézve. Singerék azonban kérdéseket in- téztek hozzá a borkészítés módját illetően is s ő gyanútlanul elmondott mindent. A rendőrség a vizsgálatot Singer Mór feleségére és fiára, továbbá Baros Gábor fiára is kiterjesztette. Az ítéletet, mint említettük, holnap délelőtt tizenegy órakor hirdetik ki a hetedik kerületi kapitányságon.

— Veszett kutya Óbudán. A III. kerület terü- letén egy eben a veszélyes hatóságilag megállapi- tották s ezért a kerület előljárása május 18-ig tartó ebzárlatot rendelt el. Az ebzárlati intézkedés a kerülettel határos utak, utcák és terek mindkét oldalára kiterjed. Ez alatt az idő alatt valamennyi ebet otthon megkötve kell tartani, az utcákon pe- dig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva, poráron kell vezetni. A rendelet ellen vétők 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, vagy megfelelő elzárással sújtandók.

— A nyári hajóhad. Haditengerészetünk nyári hajóhada Hans Antal ellentengernagy veze- tésével májusban Dalmáciából öt napi tartózkodásra Fiuméba érkezik. A hajóhad kilencz csata- hajóból, négy torpedóvadászból és három óceánjáró torpedóhajóból áll.

— Gyogye, a műlövő. Belgrádból az a hír érkezik, Gyogye az extrónörökös, miután rövid, de dicstelen pályáját, mint trónörökös befejezte, most a sportnak akarja szentelni életét. Legközelebb résztvesz a londoni nem- zetközi czellövő versenyen. Ezt a versenyt ju- niusban tartják meg és csak amatőrök ve- hetnek részt azon. Csak az a kérdés, mikor lép föl majd mint műlövő valamely orfeum- ban, mint az a másik királyfi, az Obrenovics- sarj? Vannak rosszmájú proféták, akik azt állítják, hogy ez az idő hamarabb bekövetkez- hetik, mint gondolnák.

— Miniszteri köszönet. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönetét nyilvánította törökkanizsai Schulpé Vilmos török- kanizsai nagybirtokosnak és nejeének, akik a török- kanizsai és torontáljózseffalvi állami és felekezeti jellegű elemi iskolák, továbbá a kisedővödák nö- vendékei között 800 korona értékű ruhát osztottak ki; továbbá öszinte elismerését és köszönetét nyil- vánította gróf Majláth Józsefnének, Majláth Er- zsebet, Stefánia és Mária grófnőknek, József és Pál grófnak, akik a perbenyiki állami elemi is- kolába járó tanulók részére 480 korona értékű téli ruhát adományoztak.

— A Sorompó Országos Iparvédő Liga május hó 22-én, az ez időben tartandó diszgyülés alkalmával a Margitszigeten kiállításal, sport- és dalos-verse- nyekkel egybekötött fényes ünnepélyt rendez. A Sorompó ünnepélyét az udvar fővédősége és a társadalom előkelőségei védősége alatt rendezik. Az ünnepélyen a Tulipán Szövetség Magyar Vé- dőegyesület vidéki fiókjai és az összes Sorompó- fiókok képviseltetik magukat. Különös érdekese- gesége lesz az ünnepélynek a sziget gyönyörű kivilá- gitása és a virágcsata. A legelőkelőbb művészek és művésznők megígérték közreműködésüket a ren- dezendő kabaretre. Egyik fénypontja lesz az ünne- pélynek a tudományegyetemi és műegyetemi ének- karok együttes hangversenye és szerenádj. Ez al- kalommal fog bemutatkozni a tudományegyetem és a műegyetem reprezentatív labdarugó-csapata. Az ipari kiállításon a honi és a háziipar legjele- sebb termékei lesznek képviselve. Ezenkívül lesz- nek virág-, cukorka-, pezsgős- stb. sátrak, ahol előkelő urasszonyok és leányok vállalták az elárú- sítást a Sorompó javára. Egyébként a rendezőség óriási előkészületekkel fogott a munkához, hogy az ünnepély országos sikerű és fényű lehessen. A védők és a megalakult tisztikar névsorát a nap- okban közli az előkészítő-bizottság. Felvilágosi- tásokért a liga irodájához (Budapest, VIII., Jó- zsef-körut 8) lehet fordulni.

— Két öngyilkosság. Ma reggel a lipótmezei örültekházában az orvosi szobában halva találták Schimék Jenő szigorló-orvost, aki két éve gyakor- noskodott az örültekházában. Morfiummal megmér- gezte magát. Több levelet hagyott hátra, az egyik egy budapesti urileánynak szól. Holttestét a tör- vényszéki orvostani intézetbe vitték. — Tegnap délelőtt a Nagymező-utca 11. száma alatt levő Szecsesszió-szállóban Gelléri Gergely békési ga- bonakereskedő mellbelötte magát. Nyomban meg- halt. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy a tözs- den játszott és szerencsétlen spekulációi folytán minden vagyonát elvesztette s ezért ölte meg magát.

— Magyar diákok amerikai vendége. Mott János, a keresztény diákok világszövetségének főtitkára, e hó 23., 24. és 25-én, pénteken, szombaton este 7-kor, vasárnap este 8 órakor az Újvárosi háza nagytermében (Váci-utca 62.) előadásokat fog tartani. Mott János 20 évi munkássága alatt meglátogatott mintegy 2000 főiskolát nyegen országban. Nálunk még előadást nem tartott. Most európai körutján fővárosunkat és hazánk néhány vidéki főiskoláját is programjába vette. Első előadásának tárgya, melyet pénteken este fog tartani tolmács segítségével: A legnehezebb küzdelem a diák éle- tében. Előadásait csak diákok, vagy egyetemet végzett egyének hallgathatják.

— Agyonajította a villám. Lippáról jelen- tik: Temesrévfalu községben a múlt éjjel hatalmas felhőszakadás volt villámlás és menydörgés kísé- retében. Szabku Juon uradalmi kocsis az is- tállóban nyitott ablak mellett aludt, miközben a villám lecsapott és Szabkut agyonajította. Az is- tálló tüzet fogott, de a eselődés még idejében el- oltotta. A marhaállományban nem esett kár.

— Nagy tűz Komáromban. Komáromból táviratozzák, hogy tegnap éjjel tizenegy óra- kor Bindernits József asztalosmesternek a Megye-utczában lévő ipartelepén nagy tűz pusztított. Leégett az egész telep, a daráló- malommal és műhelylyel együtt. Az összes gépek, szerszámok és fakészletek megsemmi- sültek. Szerencse még, hogy pár órával előbb eső esett és így a dühöngő szélvész daczára a szomszédos épületek átnedvesedett tetőzeté- ben kár nem esett. A tüzet a tűzoltóság és ka- tonaság hosszas fáradságos munkával elfoj- totta. A kár negyvenezer korona.

— Öngyilkos főerdész. Pfenningsberger Fri- gyes, a belyei fűhercegi uradalom nyugalmazott főerdésze, aki két ízben rendezte a nagy vadászato- ka a belyei erdőben, melyeken Vilmos császár is részt vett, ma Villányban, hol nyugalmaztatása óta lakik, gyógyíthatatlan betegsége miatt föbelötte magát. Pfenningsberger azonnal meghalt.

— Szünidei tanfolyam. A vallás- és közokta- tásügyi miniszter az idén is, mint minden évben, nyári képesítő tanfolyamot tart oly tanárok, tani- tók és tanítónők részére, akik a beszédhibák javi- tására képesítést óhajtanak szerezni. A tanfolyam 1909. évi július hó 1-től július hó 28-ig Budapes- ten, VIII. ker. Mosonyi-utca 8. szám alatt tartat- tik meg. Első sorban a tanítóképzők tanárai és gyakorlóiskolai tanítói vétetnek fel. A felvehetőek száma 15, akik 100 korona államségély és ingyen lakás kedvezményében részesülnek. Kellően felsze- relt és bélyegelt kérvények a vallás- és közokta- tásügyi miniszterhez címzendők. A kérvények be- nyújtásának határideje május hó 15-ike. Közle- lőbbi felvilágosítással szolgál a tanfolyam veze- tője: Dr. Sarbó Artur egyetemi magántanár (Bu- dapest, V. ker., Aulich-utca 7. sz.)

— Magyar gólya a Szentföldön. Pater Schmitz Ernő, a jeruzsálemi német katolikus hosz- piczium igazgatója és kiváló ornithológus a kö- vetkező értesítést küldte most a m. kir. Ornitholo- giai Központnak:

1909 április 5-én több mint 2000 darabból álló gólyacsapat pihent meg egy jeruzsálemi tó mel- lett, amelyek közül öt darabot élve elfogtak. Az egyiknek a lábán gyűrűt találtak a következő föl- irattal: „Ornith. Központ Budapest, Hungaria 293“. Ez a példány hozzám került és a most léte- sülő Palestina-Muzeumot fogja diszíteni.

Az Ornithologiai Központ madárjelölési törzs- könyve szerint ez a gólya 1908-ban született Eg- riben — Szatmárnémeti közelében — és 1908 ju- lius 8-án lett megjelölve a központ kiküldöttje által. Jeruzsálem kétségkívül már egyik pihető- állomása volt hazafelé vezető útjában. A telet valószínűleg Délafrikában töltötte, ahol éppen az idén szintén kézrekerült már egy magyar gólya. Ez az adat azért igen fontos, mert amellett szól, hogy a gólyák nem repülnek át a Földközi tenge- ren, hanem a hosszabb, de biztosabb szárazföldi utat választják. Az Ornithologiai Központ az idei nyár folyamán folytatja majd a gólyafiókák meg- jelölését, hogy az ilyen véletlenül kézrekerülő pél- dányok révén minél tüzetesebben megismerhesse a gólya rendkívül érdekes vonulási viszonyait.

— Halott a Fertőben. Nemrégiben soproni értesülés nyomán megtört a lapok, hogy Szondy Emilnének, a mosonmegyei Bánfalu főtanítója fe- leségének holttestét, aki a Fertőn koresolyázás közben elünn, megtalálták. Mint most Sopronból jelentik, téves volt az a föltevés, hogy a talált holttest Szondyné hullája. A szerencsétlenül járt főtanítóné holttestére csak tegnap akadtak rá a Fertőben. A holttestet egy zombékos sziget ol- dalához tapadva találták. A hullá kilencz hétig volt a Fertő vizében s elég ép állapotban maradt, amit a Fertő dus sótartalma magyaráz. Zsebében 23 korona volt, nyakán is rajt maradt aranylán- cza és órája. A koresolya hiányzott a lábáról, ami valószínűvé teszi, hogy az érdes, szakadozott jég- tükrön koresolyával nem boldogult s azt levetve, gyalog igyekezett kijutni a veszedelemből. A holt- testet tegnap bevitték a közeli Rusztra s a város közönségének nagy részvéte mellett ott is temet- ték el ma délután.

— Felvétel a máramaroszigeti állami tanító- képzőbe. A máramaroszigeti állami tanítóképző- intézet I. osztályába a minisztérium rendelete alapján az 1900—1910. tanévre felvethet 32 növendék. Es pe- dig: ingyenes ellátásra 2, feldíjas ellátásra 7, évi 100 korona segélyre 1, évi 50 korona segélyre 3, teljes fizető bennlakó növendéknek 2. A többi segély nélküli be- járó növendék. Az egykoronás bélyeggel ellátott, a val- lás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett és az in- tézet igazgatóságához 1909. évi május hó 31-ig be- adandó folyamodvány szabályszerűen szerelendő fel. Részletes adatok a „Hivatalos Közlöny“ 1909. évi május hó 1-i számában találhatók.

Halálozás. Farkas Antal, Szentos város egy régi, derek polgára 80 éves korában Szentesen meghalt.

Nagybárcsai Barcsay Ádám nagybárcsai lakos, dr. Barcsay Andor országgyűlési képviselő édesapja, 60 éves korában hirtelen meghalt Déván. Az erőteljes öreg ur husvét előtt tüdőgyuladást kapott, amelyből azonban már csaknem felépült, midőn tegnap délután váratlanul agyszélhűdés érte és ez véget vetett életének. Özvegye, négy fia, két leánya és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése holnap délután lesz Nagybarcsán.

Winter Sándor, a pöstyéni fürdőberlet főnöke, Hontvármegye bizottságának tagja 73 éves korában Pöstyénben meghalt.

Kisrákói és bisztricskai Lohoczky István gyógyszerész meghalt Kassán.

Dr. Grünblatt Jakab, volt homonnai járásorvos felesége tegnapelőtt Abaújhelyen meghalt.

Pályázat. Az „Egypellő Színház” igazgatósága, mely egyedül foglalkozik hazai tárgyú mozgófényképfelvételek készítésével, alkalmat kíván nyújtani az irodalmi köröknek arra, hogy tehetségüket ezen a téren is érvényesítsék. Ezen cél által vezéreltetve pályázatot hirdet humoros vagy drámai tárgyú darabokra, amelyek a magyar társas- vagy népdalokból, esetleg a magyar mondakörből veendőek. Három pályadíj kerül kiosztásra és pedig 300, 200 és 100 korona. A pályázat határideje 1908. május 15. A pályaművek a Projectograph r. t. igazgatóságához (VII., Rákóczi-ut 68.) jellege alatt küldendőek be. A zsűri kiváló írók és művészekből áll.

x Fái Géza uri szabó özvegyét, aki üzletének áthelyezése folytán airt lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Különös figyelmébe ajánljuk olvasóinknak a Magyar Orvosi Műszertart, ahol az orvosi műszerek papírtalan választékban és kiváló minőségben szerezhetőek be.

x Szívbeteg és véredényelmesedés ellen Finsen-féle ivilámpafürdők alkalmazás dr. Hönig Izso vilánygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalommentes gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbeteg, szervizommegbetegedés, véredényelmesedés, ideges szív- és szívszorogási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. „A walkür” mai előadását két külföldről jött vendég tette lehetővé. Az egyik Preuse-Matzenauer asszony, aki Brünhildát énekelte, a másik Balta Károly, aki Siegmund szerepét vette át. Mindkét vendégünk rendkívüli figyelmet keltett. Preuse-Matzenauer asszonyt már a filharmonikusok estélyéről ismerjük. A színpadon Brünhilda csillogó harci kosztümjében természetesen nagyobb illúziót tudott kelteni. Alakja, fellépése és játéka par excellence kvalifikálják a Wagner-szerepekre. Alkalmasabb, szebb és kitaróbb organumot pedig Wagner maga sem kívánhatott soha. Ez egy igazi drámai szoprán, amely különösen a közepregiszterben gyönyörűen csengő, egyenletesen fejlődött és tisztá. A művésznő, aki végső végig le tudta kötni a közönség érdeklődését nagy sikert aratott és kívánatos volna, ha Brünhildáját megismételné olyankor, amikor Szemere éneklő Wotan, mert Váradi ebbe a szerephe sehogysen tudja magát beleélni. Balta Károly, a másik vendég, magyar születésű ember és Szirovatka néven bizonyára ismeretes a magyar közönség előtt. Erőteljes, sötét, majdnem bariton karakterű tenorja különösen a közepfekvésben imponálóan hat. További szerepléseit szívesen várjuk. Az ensembleről nincs más mondani valónk.

(*) A Nemzeti Színházról. Holnap, csütörtökön a *Passé-partout*, Georges Thurner nagyszerű színművét adják elő, amelynek eddigi három előadása zsufozt nézőtér előtt folyt le. A darabot a hét folyamán szombaton is előadják. Pénteken Coriolánus, Shakespeare klasszikus tragédiája kerül színpadra, Szacsavayval a cím szerepben. Menenius Agrippa szerepét Gál ez alkalmattal először fogja játszani. Vasárnap délután A földet, Kemochey s Malonyay nagyhatású színművét adják. Hétfőn nérsékelte helyárrakkal a Cyrano de Bergerac kerül színpadra; a cím szerepét Pethes fogja játszani.

(*) Tewele jubileuma. A bécsiek kitünő jellemkomikus színésze, Tewele Ferencz, holnap csütörtökön ünneplő színeskedésének ötvenedik jubileumát. A jubiláns bécsi születésű, 66 éves, 1850-ben lépett föl először a brünni színházban és ez idő szerint a bécsi Deutsches Volkstheater tagja. Tewele félszázados működése alatt 8718-szor lépett föl ezer különféle szerepben. Följegyzései szerint a színpadon 742-szer kidobták, 2519-szer házasodott, 1186-szor lett hitelen, 1445-szer csalták meg, 89-szer volt II. József császár, egyszer volt király, 46-szor herceg, 259-szer gróf, 483-szor báró, 77-szer bankár és sok millió forint, s frank volt a kezében... persze szintén csak a színpadon. Egyszeri királysága minket annyiból érdekel, hogy kezdő színés korában, a „Bíbor és gyász” című drámában Vak Béla magyar királyt játszotta. Az egyik jelenésben a királyné fátyola a trónszék faragványába akadt. Tewele előzékenyen odament, hogy kiszabadítsa. A színpadok közül a rendező sugva figyelmeztette: „Mit csinál, maga hülye, nem tudja, hogy -- vak?” De már ekkor a közönség is észrevette és zajos hahotába fulladt a tragikai hatás. — Kevesen emlékeznek arra, hogy Tewele — bár rövid ideig — férje volt Gallmeier Pepinek, a bécsiek feledhetetlen, zseniális szubrettjének. 1873-ban, valami hirtelen fellobbanás következtében keltek össze, de nagyon hamar rájöttek, hogy nem egymáshoz valók, s nem sokára el is váltak.

(*) A Vigszínházban holnap, csütörtökön a „Király”-t, *Fiers, Caillavet és Aréne* nagyszerű vigjátékát adják Hegedüs Gyulával a cím szerepben, Varsányi Irénnel, Góthné Kertész Ellával, Góth Sándorral és Szerémy Zoltánnal a főszerepekben. Holnapután, pénteken, az „Ördög”, Molnár Ferencz diadalmas vigjátéka kerül színpadra.

(*) A Deutsches Volkstheater Budapestén. A jövő hét végén érdekes vendégjáték élvezetében lesz része a budapesti közönségnek. A bécsi Deutsches Volkstheater, amely *Weisse* igazgató vezetése alatt Németország színpadjai között a legelső helyek egyikét foglalja el, hat estén át vendégszerepleni fog a Magyar Színházban. A vendégszereplés Molnár Ferencz „Ördög”-ének előadásával kezdődik és eddig meg nem állapított sorrendben Sudermann, Schnitzler, Schaw, Salten, Guinon és Bouchinet eddig ismeretlen műveit fogja a közönségnek bemutatni. A vendégszereplés végleges műsorát a két igazgató a holnapi napon állapítja meg. Jegyek a vendégszereplésre szombattól kezdve kaphatók. A Magyar Színház műsora a vendégszereplés okából zavart nem szenved, mert a megfelelő napokon Beóthy igazgató a Magyar Színház társulatával az Uránia-színházban fog előadásokat tartani.

(*) A „Tánczos huszárak” 75-ödször. Rajna Ferencz és Szirmai Albert lépszerű operettje, a „Tánczos huszárak” vasárnap, a hó 25-én jut el a hetvenötödik előadás ritka jubileumához. A jubiláris előadásig a darab e héten még csütörtökön kerül színpadra. A hét többi napjain pedig „Az elvált asszony”-t adják, mindenkor Pálmay Ilkával Gonda szerepében, Janát pedig pénteken Medgyasszay Vilma, szombaton Ötös Gitta játssza. Szombaton délután három órakor van a karszemélyzet jutalomjátéka, amelyen Salten „Feltámadás után” című egyfelvonásosát követő kabaretelőadásban résztvesznek: Beóthy Lászlóné, Medgyasszay Vilma, László Rózi, Németh Juliska, Pálmay Ilka, Petráss Sári, Baumann Károly, Ferenczy Károly, Gyárfás Dezső, Kóczé Antal és teljes zenekara, Király Ernő, Z. Molnár László és Virág Jenő. Az egyes előadásokat a zongorán Marton Géza, Hetényi Albert, Patát Leó és Ehrlich Emil kíséri. A konferenciér szerepét Nagy Endre volt szíves elvállalni.

(*) Hanka. A Magyar Színházban szombaton, a hó 24-én színpadon új dicsőségével, Hanka már teljesen elkészült az előadó személyzet. A darabnak, amelyben különösen hálás szerep jutott Forrai Rózának, Forgács Rózinak, Mészáros Gizának, Tóth Irmának, Batori Gizának és Törzs Jenőnek, pénteken délelőtt 11 órakor lesz a főpróbája a sajtó meghívott képviselői előtt.

(*) A szentesi Tóth József-ünnep. Hétfőn este volt Szentesen az első díszelőadás annak megünneplésére, hogy a városi színházat halhatatlan színművészeink, Tóth József nevéről keresztelték el. Az ünnepies hangulatban levő zsufozt ház nagy ovációkban részesítette Jászai Marit, aki Váradi Antal magasan szármaló prologusát szavalt a szokásos nagy művészetével. Utána Shakespeare „Makrancos hölgy”-e került színpadra a Nemzeti Színház művészeivel. Az ünnepélyre Szentésre érkeztek a nagy művészek fia: Tóth József, f. ev. ref. és Tóth Imre, a Nemzeti Színház tagja.

Tóth Kázmér főthi jegyző, dr. Cseri nyug. járásbíró, gróf Festetich Andor országos színészeti felügyelő, Jászai Mari, Pethes Imre, Rózsahegy Kálmán, Ligeti Juliska és férje, Dezső József, valamint Hídvégi Ernő a kolozsvári Nemzeti Színház tagja, az Országos Színész Egyesület képviselője. A vendégeket a város díszhintóján vitték be a vasúttól, akiket Bugyi Antal főjegyző, Nagy Imre árvaszéki ülnök, Kádár Árpád színiügyi bizottsági tag és dr. Farkas Ferencz színigazgató fogadtak. A vendégek tiszteletére kedden délelőtt a Petőfi-szállodában a város bankettet rendeztek, melyen a vendégeken kívül Kelemen Béla főispán, az alispán és a város kiküldött képviselői vettek részt. Kedden este volt a második díszelőadás, melyen a Nemzeti Színház művészei is részt vettek Gárdonyi „Falusi verebek” című új darabjában.

(*) Hangverseny Szabadkán. A szabadkai „Fehérkereszt” gyermekvédő egyesület most tartotta idei első művészjournéját. Szabadka város elfekelő közönsége színiültig megtöltötte a Pestszálló nagytermet. A fűves műsorból, amelynek összeállítását Birkassné Szuszics Adrienne műizlést dícséri, kiemeljük dr. György Gáborné hatásos szavaltatát és Dominus Ella finom zongorajátékát. Szép sikere volt Lukácsy Istvánnak és ifj. Lányi Ernőnek. Az estély vendégművésze ifj. Odry Lehel, a fővárosi társaság kedvelt dalénekes volt s Mozart, Csajkovszky, Volkmann, Franz és Makray dalokkal sok tapsot érdemelt ki szép énekével. A zongorakíséretet Lányi Ernő látta el mesterileg. Az estély anyagilag is igen sikerültnek mondható.

(*) Jótékonycézlu előadás a Gyermekszínházban. Rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik a Gyermekszínház mai csütörtöki jótékonycézlu előadása iránt, mely a budapesti tanítók árva alapja javára rendeznek. Ez alkalommal Feld Mátyásnak zajos sikerű „Hüvelyk Matyi, vagy az elvarázsolt királyleányok” című felette kacagató és tündéres látványosságokban bővelkedő varázsszerege kerül színpadra. A második és utolsó jótékonycézlu előadást ugyancsak a budapesti tanítók árva alapja javára a jövő csütörtökön tartják meg. Vasárnap 10-szor „Hüvelyk Matyi” adják. Az idei szezon a hó végéig tart. Jegyek már délelőtt válthatók. Az előadás 4 órakor kezdődik.

Nyilttér.

Érvényben közzétetté nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. — Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. betegeket, akiknek gyógyítását tanaszra elhalasztottam, ezennel értesítem, hogy tavaszi kuráimat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeképpen találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvéllykór, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz idegbajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségben (psoriasis, lupus, eczema). Szélhűdéseket és elmezavar kitörését meg lehet akadályozni. Betegeket fogad rendelőtintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18 sz. I. em.) naponta 9-1-ig és 3-6-ig. Meghívásra felvő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken.

Med. Dr. Kovács Izso, a vérgyógyítás megalapítója.

Felhívás.

A vagyombukott József- és Ferencz városi takarékpénztár adósa közül azok, akik dr. Marton Henrik ügyvéd tömeggondnoknak fizettek, fizetnek vagy perszítve lettek, sziveskedjenek czimeiket Törzs Gyula hirdetési irodájában (IV., Servita-tér 8. sz.) sürgősen leadni.

Reggelizés előtt fel pohár SCHMIDTHAUER-féle

használatá valódi áldás gyomorbetegségeknek és székeszorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

FŐVÁROS.

(A polgármester itthon. Dr. Bárczy István polgármester, aki a kislakások tanulmányozása végett tudvalevőleg külföldön tartózkodott, holnap este érkezik vissza a fővárosba. — A VII. ker. polgári kaszinó abból az alkalomból, hogy dr. Bárczy István polgármester nagyszabású programmot dolgozott ki a lakásinség enyhítésére s hogy ez a program már a megvalósulás küszöbén áll, e hónap 24-én este 8 órakor lakomát rendez a polgármester tiszteletére a kaszinó helyiségében (Thököly-ut 27.).

(Uszodák a parlament előtt. Az országház előtt évenként felállítandó dunai uszodák dolgában megjelent hírlapi közleményekkel szemben a képviselőház elnöki hivatala a következőket teszi közzé hivatalosan:

A tudósítás, úgy ahogy azt a lapoknak közreadták, nagyon felületes és a közönség megtévesztésére alkalmas. Ugyanis az országházépítési alaptól annak idején 600.000 koronát kapott a főváros kizárólag azért, hogy az Országház előtti rakodópárt a teherforgalomtól és a teherkarakástól mentes tartassék. Ezenkívül az országházépítési alap költségére történt az országház előtti rakodópárt felső részének monumentális módon való kiépítése is. Az országházépítési vezetőség tehát sok százezer koronát áldozott pusztán azért, hogy a 36 milliós palota dunai homlokzata a harmóniát megromlított minden izléstelen tárgyól mentes tartassék. Ezen egyezményileg biztosított jog fenntartása felett a képviselőház elnökei mindenkor gondosan őrködtek. Nem is Justh Gyula, hanem már gróf Apponyi Albert, az új palotába beköltözött képviselőház akkori elnöke írt át első ízben ezen ügyben a városi tanácsnak. Hogy most a tanács hajók helyett fürdőket telepít az országház elé, ez nem egyéb, mint egyszerű megkerülési kísérlet az egyezmény határozatával szemben, mert a fürdőket évenként másfél hónapig ácsolják össze és ugyanannyi ideig bontják szét, tehát évenként három hónapon át teherforgalom és teherkarakás folyik a Dunaparton és a halomban heverő alkatrészek miatt a rakpart ilyenkor valóságos faraktár és ácsműhely. Hogy pedig nyílt uszodák nem a törvényhozás épülete elé valók és hogy azok a törvényhozás tekintélyét, valamint a közszemérmét is sértik, arról vitának helye nem is lehet. Akinek érzéke van hozzá, az magyarázat nélkül is megérti. Az előadottakból tehát az tűnik ki, hogy a képviselőház elnöke jogos követeléssel fordult a tanácsnak.

(Gromon Dezső lemondott. Gromon Dezső nyugalmazott honvédelmi miniszteri államtitkár, a főváros közmunkatanácsának alelnöke, egészségi okokból lemondott állásáról. Lemondását a miniszterelnök elfogadta és Gromon Dezsőt végleg fölmentette állásától.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógyítványozók:
Finsen-féle ivólámpa fürdők szívhaj és vérérdénytelmesedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szelesásvas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság, Fejfájás.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegcsőszak (Neuralgiák, ischiás).
Gerincvelőorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Vérérdénytelmesedés.
Köszvény és csusz, reuma, ízületi és csontbajok.
Székrekedés, Daganatok.
Anyagcserebajok (Elhízó csonkorkoraj, verszegénység)
Bőrbajok, Bőrviszketeg.
Lupus.
Majhullás, kopaszág.
Szörtelenítés (nőknél az arcon).
Aranyeres osomók.

— Rendelés d. e. 3-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsióvásár
lásd a SCOTT
féle módszer véd
jegyet — a ha-
laszt — kérjük
figyelembevenni

segít azért, mert elsőrangú alkatrészei és az eredeti — SCOTT-féle eljárás kiváló szerre teszik, sőt **tápereje** is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.
Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A nagyszerb-pör mai tárgyalásán folytatták Podunávác vádlott kihallgatását. A vádlott a hozzáintézett kérdésekre egy másuttan tagadta meg a feleletet. Majd Medakovic védő szólalt fel és a szerb dinasztának a propagandához való viszonyát fejtegette, kezdve Sándor hercegen, Péter király atyján. Az elnök végtére megvonta tőle a szót, amiért semmisségi panaszt jelentett be. Miután Makkics védő a pakraeci Szokol-egyesületre vonatkozólag intézett a vádlott-hoz kérdést, a vádlott előadta, hogy az ő tudomása szerint Péter király nem járt bolgár öltözkében a horvátországi szerbek között és nem izgatott a monarchia ellen. (Derűtség.) Hinkovics védő konstataálni kívánta, hogy a belgrádi Szlovenszki Jug nem 1903-ban, hanem 1902-ben alakult, tehát akkor, amikor Sándor szerb király még élt. A vádlott a vallomása folyamán utóbb azt a kijelentést tette, hogy tudomása szerint a szerb uralkodóház nem támogatta a horvátországi szerbeket és hogy egyik dinasztia sincs ennyire barátságos (Zajos derűtség), mire az elnök megvonta a vádlottól a szót. Következett a negyvenhatodik vádlott, Jaguyics Györgye pakraeci kereskedő, aki többek között elmondta, hogy 1902 óta tagja az önálló szerb pártnak. Az ügyész néhány kérdést intézett a vádlott-hoz, aki mindegyikre ezt felelte: „Önnek nem felelek!” A vádlott kihallgatása átnyult a délutáni tárgyalásra is.

§ Megrálgalmazott alispán. Szanyó István városi kéményseprő-mester 1908 február 8-án a belügyminisztériumhoz beadványt intézett, amelyben azzal vádolta meg Ghiczy Dénes komárom-megyei alispánt, hogy a vármegye területén a kéményseprői kerületek beosztásánál részrehajlóan jár el és túlságosan kedvez Hodina István kéményseprőmesternek, akivel jóbarátságban van. A belügyminiszter e panasz folytán elrendelte a vizsgálatot, amelynek során kiderült, hogy Szanyó alaptalanul gyanúsította meg az alispánt, mert a kéményseprői kerületek beosztása nem is az alispán, hanem a vármegyei törvényhatósági bizottság hatáskörébe tartozik. A vizsgálat befejezése után a kir. ügyészség rágalalmazás vétségéért perbe fogta az elégedetlen kéményseprőmestert. A mai főtárgyaláson, amelyen Szepessy bíró elnökölt, a vádlott beismerte, hogy a beadványt ő szerkesztette, azonban a valódiságot bizonyítania nem sikerült. A bíróság Szanyót rágalalmazás vétségéért hat heti fogságra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezést jelentett be.

§ A Szanin-ügy. A budapesti büntetőtörvényszék vádpancusa most döntött azon felfolyamodás felett, amelyet Szabó Endre, Arcubasev regényének fordítója adott be dr. Szlavék Ferenc vizsgálóbíró azon határozata ellen, amelyben ellene fajtalanság és vallás elleni sajtóvétség miatt szerzői minőségben elrendelte a vizsgálatot. A vádtanács helybenhagyta dr. Szlavék vizsgálóbíró ezen határozatát s megállapította, hogy a Szanin-ban

tényleg vannak fajtalanság és vallás elleni sajtóvétséget tartalmazó részek s hogy a vizsgálóbíró helyesen rendelte el Szabó Endre ellen szerzői minőségben a vizsgálatot. A vádtanács határozata után dr. Szlavék vizsgálóbíró befejezte a Szanin-ügyben folytatott sajtóvizsgálatot s az ügy iratát a mai napon már áttette a kir. ügyészséghez indítványtétel céljából. Itt megemlítjük, hogy Simkó Gyula Teréz-köruti antikvárius Arcubasev Szanin-jából egy kivonatot készített s ezt „Nihil” címen forgalomba hozta. Ez a kivonat a Szanin költői részét mellőzve, csakis a műnek a vizsgálóbíró által kifogásolt részeit tartalmazza. Az ügyészség indítványa alapján a vizsgálóbíró most ennek a főezkivonatnak elkobzását és lefoglalását is elrendelte.

SPORT.

Tavaszi versenyek Bécsben.

— Hetedik nap. —

Szinte szemlátomást kiemelkedik a *Fenek-* verseny a programmból, melynek 2000 méteres távjára első klasszisu telivércünk bírnak kötelezettséggel, melyek a következők: Miracle, Maxim, Palotás, Pálma, Peregrin, Lángoló, Kármentő, Virgilius. A legfényesebb névsor ez, amilyen ritkán fordul elő egy verseny nevezési listáján s még fokozza az érdekességet, hogy mindannyian egyenlő súly, illetve korterher alatt mérhetik össze erejüket. Az idén még csak Palotást láttuk nyilvánosan szerepelni s a Pardon-mén tavalyi formáján sokat javított. A múlt évi papirforma Kármentőt hozza előtérbe, sőt a táv is teljesen megfelelő neki, de ellene szól, hogy istállója nehezen tud idén lábrakapni. Utána Peregrin az a ló, mely legjobban tarthatna számot a győzelemre, de tudvalevő, hogy aközidense miatt már tíz hónapja nem dolgozik. Miracle nagy változásokon ment keresztül s vérmes reményekkel küldik a küzdelembe. Virgiliussal, ugy látszik még istállója sincs tisztában, hogy kiküldi-e a versenyben, de ha indul, akkor Janek száll a nyergébe és mi, tekintve ősi imponáló formáját, őt tartjuk a díj legrealisabb jelöltjének, ha pedig nem startolna, Maxim győzelmét várjuk, mert akkor a champion professzionátus vele fog kijönni. Összegezve az elmondottakat, az első helyet a Janek által vezényelt lónak adjuk, míg a második helyre Miracle-t várjuk Lángoló előtt.

A Pardon-handicap, egy 1200 méteres verseny, jó társaságot fog startjához gyűjteni, melyek közül a Geist-lovak igen nagy esélyvel indulnak. Jól kerültek még ki a handicaper kezei alól Julietta és Königsee is. A többi futamban tippjeinkre utalunk.

Jelöltjeink:

- I. Avar — Szomere-ist.
- II. Riem — Cromdale — Tilos.
- III. Janek-lov. — Miracle.
- IV. Pythia — Pipacs.
- V. Geist-ist. — Julietta — Königsee.
- VI. Dulcinea — Peugeot.
- VII. Palóczkirály — Boccacib.

Budapesti ügetőversenyek.

— Ötödik nap. —

A megszokott kontekben fog a holnapi nap programja lefolyni és valami érdekesebb verseny nem is szerepel a programon s így egyszerűen csak jelöltjeinkre hívjuk fel olvasóink figyelmét.

Jelöltjeink:

- I. Pityu — Feniks.
- II. Fanny — Bankó.
- III. Rabló P. — Elemér.
- IV. Georg — Pumi.
- V. Erna — Dominó.
- VI. Siess R. — Disciplin.
- VII. Küzdő P. — Mérges O. — Vanda-Tellen.

(Vívó-estély. Lovas Gyula, az Országos Sínászegyesület vívótanára, április hó 24-én, szombat este fél 8 órakor vívóestélyt rendez tanítványai és vendégek közreműködésével. — Másnap, vasárnap délelőtt 11 órakor pedig gyermek vívómatinét tart. Mindkét ünnepély a mester Nagymező-utca 28. szám alatti helyiségében rendeztetik.

Ha fáj a feje ne fétovázzék hanem **Beretvás-pastillát** használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakaesabb migraint és fejfájást elmulasztja.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban

Három doboznál ingyen postai szállítással.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Orvosok által ajánlva.

KÖZGAZDASÁG.

A vagonmegrendelések és a tőzsde. A kormány legújabb nagyszabású vagonmegrendelése természetesen igen élénk hatást gyakorolt magára a tőzsdére is. A nagyobb vagongyárak papirosait általában élénken keresték, különösen pedig a Ganz és a Weitzer gyárakéit. A nagy kereslet aztán természetesen kifejezésre jutott az árfolyamokban is. A Ganzrészvények az élénk kereslet miatt ugyanis ma 3200 koronáról 3240 koronára emelkedtek.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Pazits József kereskedő, Zágráb; — Kocsava Sándor kereskedő, James (Alibunár mellett); — Stern József kereskedő, Kolozsvár; — Nenádovits Dragutin fűszerkereskedő, Ujvidék; Galó (Kohut) Gusztáv cipész, Békésesaba.

A jegybank új kormányzója. Az utóbbi napokban elterjedt ama hírek, hogy Popovics Sándor vasárnap foglalja el hivatalosan a jegybank kormányzói székét, tegnap megegyeztetve maga dr. Popovics azzal, hogy közvetlenül esküvétele után elfoglalta hivatalát. Popovics bankkormányzót a jegybank tisztviselői kara nevében az üzletvezetőség főnöke, Pranger József vezértitkár üdvözölte, mire az új kormányzó szívélyes szavakban válaszolt. Csütörtökön egyébiránt a főtanács ülést tart, amelyen dr. Popovics a főtanács tagjainak új minőségében fog bemutatkozni. Ennek az ülésnek egyéb tárgyaként csak folyó ügyek szerepelnek. Holnap fogják a bankjegyforgalomnak az alapszabályok által előírt revízióját fogantatni. Ez az intézkedés azért szükséges, hogy az alapszabályok 90. szakasza rendelkezéseinek megfelelőleg a kormányzói állásban bekövetkezett változásnál a forgalomban levő bankjegyek a legpontosabban megvizsgálhatók legyenek. A revíziós munkálatoknál a kormányzón és a vezértitkárón kívül még a főkönyvelő és a banknyomda igazgatója is jelen lesznek.

Új részvénytársaság. Ma tartotta a Hermes Magyar Általános Váltóüzlet-Részvénytársaság helyiségeiben alakuló közgyűlést a Musica zongora-és hangszerkereskedelmi részvénytársaság négyszáz ezer korona alaptőkével. E társaság célja zongorákkal és a zeneművészet körébe tartozó egyéb cikkekkel való kereskedés; tervezik továbbá, hogy a megfelelő időben Magyarországon zongoragyárt létesítsenek Ehrbar Frigyes bécsi zongoragyáros közreműködésével. A közgyűlés az igazgatóság tagjaivá megválasztotta Belatiny-Braun Rudolfot, Ehrbar Frigyes császári tanácsost, gróf Somssich Tihamért, dr. Stein Emilt, Stingl Ignác császári tanácsost, Szende Fülöpöt, Szold Mórt és Weninger Vinczét, a felügyelő-bizottságba pedig dr. Ambrozovich Lajost, Gloss Tivadart, Hámos Róbertet, Laczkó Károlyt, Szántó I. Bélát és Tuffner Józsefet. A társaság kereskedelmi vezetésével Sternberg Dezsőt bízták meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Weninger Vinczét elnökkel, dr. Stein Emilt és Ehrbar Frigyeset alelnökké választották meg.

Emelkedik a Rimamurányi. Jelentették ma már, hogy a tőzsdén élénk kereslet nyilvánult a Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű RT. papirosai iránt, melyet tegnap is, ma is különösen a Krausz és Bettelheim tőzsdébizományos cég vásárolt. Az a körülmény, hogy ez az előkelő összeköttetésekkel rendelkező cég két nap alatt kétezernél több rimamurányi részvényt vásárolt össze, ma már különös meglepetést nem keltett, mert hiszen tegnapi hírnök nyomán köztudomásúvá lett, hogy a Rimamurányi ez évben négy koronával nagyobb osztalékot fog fizetni, ami aztán érthető is teszi a nagy keresletet. A kedvező hangulatot ma még szilárdabbá tette az a körülmény, hogy híre ment annak is, hogy a nagy állami beruházásokból kifolyólag a Rimamurányi is nagyobb megrendeléshez jutott, úgy hogy a következő üzleti évek sikere már is biztosítottak vehető. Ma egyébként a Krausz és Bettelheim-cég a tartózkodó kínálat

miatt csak mintegy 7-800 drb részvényt vásárolhatott, de ez a tétel is elégséges volt arra, hogy a részvények árfolyamát 549 koronáról 553 koronára hajtsa föl. A budapesti szilárd iránzatnak a rendkívül lanyha bécsi tőzsdére kedvező hatása volt s a Rimamurányi árfolyamát ott is megszilárdította.

Pang a jutaipar. Az új esztendő éppenséggel nem hozta meg a jutaiparban azt a megkönnyebbülést, amire annyira szükség lenne, sőt az egyesült magyar és osztrák jutagyárak már január óta tizenöt százalékos üzemkorlátozást voltak kénytelenek életbe léptetni, azonban a folytonosan tartó kedvezőtlen üzletmenet mellett a készletek továbbra is folytonosan emelkedtek, úgy hogy a jutagyárak a további üzemkorlátozás eszméjét vetették fel. Az egyesült jutagyárak a napokban ülést tartottak, melyen elhatározták, hogy tekintettel az üzletmenetben hosszabb ideig várható lanyhaságra, az üzemkorlátozást teljes husz százalékra terjesztik ki. Az újabb üzemredukciót a gyárak már fogantatották.

A főváros mint versenyvállalkozó. Ismeretes dolog, hogy az utóbbi időben a vízmű- és csatorna-berendezési vállalatok részéről egyre több panasz merül föl azért, hogy a fővárosi vízművek igazgatósága részt vesz a vízmű- és csatorna-berendezési pályázatokon és üzemi költségek számítása nélkül tett alacsony ajánlataival az árakat lenyomja. E kérdéssel foglalkozott az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága is tegnapi ülésében Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnöke alatt s kimondotta, hogy az egyesület lépéseket fog tenni a jogosulatlan verseny megszüntetése érdekében s az eljárásra nézve Boross Soma igazgatósági tagot kéri fel javaslatlételre. A bizottság azután több ügyet intézett el és végül az elnök indítványára a bizottság elhatározta, hogy az egyesület évi közgyűlést június 6-án tartja meg.

Marosvásárhely város költsége. Marosvásárhelyről jelentik, hogy a városi pénzügyi bizottság elhatározta, hogy egymillió koronányi költséget vesz fel a városi csatornázás egy részének keresztülvitele céljaira.

Az „Adria” mérlege. Már megirtuk, hogy az „Adria” m. kir. tengerhajózási részvénytársaság legutóbb tartott ülésén megállapította a társaság 1908. évi üzleti mérlegét, amely 922,374.25 korona tiszta nyereséggel záródott. Hogy a lefolyt üzletév tiszta nyeresége 434,285.69 K-val kisebb, mint az előző évé volt, azt a kereskedelmi tengerészet területén világszerte uralkodott abnormálisan kedvezőtlen üzleti viszonyok okozták és csak az „Adria” kipróbált szervezetének és consolidált pénzügyi helyzetének köszönhető, hogy ebben az évben, melyet nagyobb vállalatok is veszteséggel zártak le, ezt az aránylag kedvező eredményt sikerült elérnie. Az igazgatóság — mint ismeretes — a folyó évi rendes közgyűlést április 30-ára hívta egybe s ezen részvényenkint 16 K osztalék kiűzetése iránt fog javaslatot tenni. A társaság egyébként ma tette közzé mérlegét, amely a következő:

Mérlegszámla. Vagyoni. Tulajdon hajóink 28,696.171.74 K. Társasági palota Fiumében 1,868.810.68 K. Társasági palota Budapest 1,893.617.58 K. Anyagraktár épület 18,690 K. Pénztár-számla 9,929.11 K. Bankoknál elhelyezett összegek 4,251.273.37 K. Adósságok 1,362.157.88 K. Tengeri és vasuti szállítási díjak 120,870.19 K. Nyugdíjalap értékpapirjai 1,161.200 K. Adria jubileumi alap értékpapirjai 95,000 K. Értékpapírok 203,310 K. 1909. évben elszámolandó utakra adott készpénzlelölgek és anyagkészletek 907,325.74 K. Összes vagyon 40,588,361.29 K.

Teher. Részvénytőke 50,000 drb részvény á 200 K. 10,000,000 K. Tartalékalapok: Rendes tartalék-alap 3,705,184.80 K. Biztosítási tartalék-alap 3,334,986.17 K. Értékesítési tartalék-alap 15,968,058.38 K. Nyugdíjalap 1,303,928.74 K. Szterényi-alap 2,129.67 K. Adria jubileumi alap 102,916.47 K. Elsőbbségi kötvények forgalomban 1,675,400 K. Jelzálog-kölcsön 628,052.92 K. Fiumei telek vételár hátraléka 60,000 K. Budapesti telek vételár hátraléka 29,070 K. Hitelezők 203,522.78 K. Elfogadványok és utalványok 28,276.11 K. Átmeneti tételek 2,571,163.55 K. Egyenleg mint nyereség: Folyó év nyereség 922,374.25 K. Nyereségáthozat 1907-ik évről 57,297.95 K. Összes teher 40,588,361.29 korona.

Nyereség- és veszteség-számla. Kiadás. Hajóbiz-

tosítási díjak: 1908. évi hajóbiztosítási díjak 672,916.35 K. Tartalékba helyezett 1 százalék 141,924.08 korona. Értékesítési tartalék-alap 1,288,600.95 K. Leírások 92,670 K. Általános költségek 818,737.25 K. Tisztviselői nyugdíjalapnak 57,804.95 K. Megtérített károk és hiányok 34,774.82 K. Kamatok 224,632.98 K. Egyenleg mint nyereség: Folyó évi nyereség 922,374.25 K. Nyereségáthozat 1907. évről 57,297.45 K. Összes kiadás 4,311,793.08 korona.

Bevétel. Nyereség-áthozatal 1907. évről 57,297.45 K. Magyar kir. állami szubvenzió 1,140,000 K. Hajók jövedelme 2,592,706.12 K. Ház-bérek jövedelme 120,238.21 K. Kamatjövedelem 166,241.61 K. Különféle jövedelmek 235,309.69 K. Összes bevétel 4,311,793.08 korona.

Gazdák mozgalma a kartelek ellen. A Fehérmegyei Gazdasági Egyesület tegnap tartotta az évi rendes közgyűlést Székesfehérvárott. A közgyűlés legnagyobb figyelmet érdemlő határozata az volt, amely Grünfeld Jakab indítványára kimondta, hogy a gazdák érdekeit mélyen sértő kartelek káros működésének megszüntetése érdekében országos mozgalmat indít s az ügynek alapos elkészítésére öttagú bizottságot küldött ki. Hát ez valóban időszerű dolog is lenne. Félő azonban az, hogy ez a mozgalom, épügy mint a nagy szóval hirdetett iparpártolási mozgalom, csak papirosan lesz meg. Az egyesület igazgatósága is gyűlést tartott a közgyűlés előtt s kimondotta, hogy ez év szeptember 19-én Ercsiben, szeptember 26-án pedig Kálison tenyészmarha-díjazást rendez.

A XXIII. sorsjáték mai húzása. Ismét abba a szerencsés helyzetbe jutott Nyulási Béla sorsgyűzlete, Kassa, Fő-utca 12., hogy vevőinek egy kellemes nyereségyelentést tehet. A ma megtartott főhúzáson a fenti cég által nyolcnyolczadban eladott 102565 számú sorsjegy nyerte a 600,000 koronás nagy jutalmát. Nyulási csak nemrég fizette ki szerencsés vevőinek a 200,000, 40,000, 30,000, 10,000 koronás főnyereményeket is.

Az osztályosorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

2000 korona és 600,000 korona jutalmat nyert: 102565.

200,000 koronát nyert: 70571.

5000 koronát nyertek: 12395 105938.

2000 koronát nyertek: 3497 57938 78674 87401 98425.

1000 koronát nyertek: 1919 11099 30676 34123 47368 49956 50668 53409 60988 77902 90014 100746 109876 121258.

500 koronát nyertek: 2677 17565 23992 27308 34027 38512 44212 46591 48345 55257 53551 71546 71836 79430 114413.

Osztrák buza Budapest. Ma ismét elkelt a budapesti gabonátőzsdén egy hajórakomány osztrák buza. Ez az idén már a második eladás és eddig összesen 6000 mázsa ilyen származású búzát vettek a budapesti malmok. Ugy hírlik, hogy még néhány hajórakomány van utban Ausztriából ide hozzánk és mi sem jellemzi jobban az ideai gabonaforgalmunk ferde viszonyát, mint az, hogy a budapesti malmoknak buzaszükségletét Ausztriából kell beszerezni, tehát onnét, ahová nekünk kellene gabonát küldeni. Tehát oda jutottunk, hogy az osztrákoknak nemcsak iparterményeit, hanem az idén gabonatermésnek egy részét is mi vesszük meg drága pénzen. És ez az állapot akkor következett be, midőn a kormány hivatalos tennébecslése 42 millió mm. buza-termést mutatott ki. Kétségtelen az, hogy ezt a szép közepes termést eddig sem föl nem emésztették, sem föl nem dolgoztuk. Malmaink erős üzemkorlátozása mellett bizonyos az is, hogy liszt alakjában sem vittük ki. A búzával bevett új terület sem nagyobb a rendesnél, tehát magának sem használódott föl valami rendkívül nagy mennyiség? Hof van tehát a 42 millió mm. buza, ha a malmok már 20 koronával sem tudnak idehaza elég búzát kapni? Kíváncsian várjuk a pontos statisztikai adatokat a múlt évi buzatermés kiviteléről, bár alig hisszük, hogy az fölvilágosítást tudna adni. A kérdés tehát megoldatlan marad. Csak két eshetőséget tudunk most már elképzelni: vagy nem termett annyi buza, mint amennyit hivatalosan kimutattak, hanem jóval kevesebb, vagy pedig a gazdák légmentesen elzárják készletüket és egy kartellszerű spe-

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangú ural szabó-termék szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával.

prima munka. Prima utcai öltönyt 30 „

Átmeneti kabátot (angol kelméből) 35 frtért
Föltött 30 „
Smoking-öltönyt (selyem béleléssel) 35 „
prima munka. Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVÁROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 116-92

szulációt visznek véghez az árakkal. Az az egy bizonyos, hogy a helyzet kulcsa nem a kereskedelem kezében van.

A baromfi-tenyésztés fejlesztése. A Baromfi-tenyésztők Országos Egyesületének kiviteli szakosztálya Polónyi Géza orsz. képviselő elnöklete alatt gyűlést tartott. Polónyi Géza megnyitván az értekezletet, válaszolja azokat a feladatokat, melyek az egyesületre várnak. Sajnálatos konstataciója, hogy a közös vámterület baromfi-behozatala négy millióval emelkedett és a kivitel hét millióval csökkent. Ausztriában külön egyesületek alakultak, amelyeknek célja a magyar áru bojkottja. Ausztria látva az önálló vámterületre való komoly törekvéseket, már előre készül a harcra. Nekünk is, a magyar termelőknek és magyar mezőgazdasági termékeknek exportálóknak szervezkednünk kell. A gödöllői állami telep nem felel meg az ország érdekeinek, decentralizálni kell a termelést. Vidékenként megállapítani a standardot és szervezni az értékesítést Budapest piacán. Jandaurek igazgató, Holló József keresk. tanácsos és Polónyi Manó felszólalásai után Melly Béla fővárosi tanácsnok ismerteti a budapesti piac helyzetét. Hivatkozik az öt év előtt tarított tojáskereskedelmi ankétre, melynek alig volt eredménye. A tojáskereskedelemnek ma is Bécs a központja. Sajnos, a fővárosban a kereskedelem szervezése nincs a nehezebbben keresztülvihető. Leidenfrost Aurél, dr. Földváry és Szabó Ferencz felszólalásai után az elnök összegezve a vita anyagát, a következőket állapítja meg a sürgős tennivalókat. Meg kell tudni, milyen kívánások vannak a külföldi piacoknál. Budapesten az olcsóság az irányadó, ehhez kell alkalmazkodni. Át kell térni a fajbaromfi-tenyésztésre s javítani kell az anyagot Legközelebb fel fogják állítani a körzeteket. Budapesten olcsóbb vasúti tarifákat s a közvetvám elengedését kell szorgalmazni, hogy ezáltal a drágaság enyhítsünk. Az elnök végül megköszönte a szakminisztériumok és a főváros támogatását, mind ezeknek segítségével reméli, hogy a tenyésztés és kivitel nagy arányokban fejleszhető lesz.

A román kereskedelmi szerződés. Jelentettük már, hogy Sztéryny József kereskedelmi államtitkár csütörtökön délután Bukarestbe utazik, hogy a Romániával kötött kereskedelmi szerződést a magyar kormány nevében aláírja. Mint értesültünk, a kereskedelmi szerződés minden részletére nézve megtörtént a megegyezés és hogy a zárójegyzőkönyvben a még vitás pontoknak a végső szövegezése a magyar mezőgazdasági és állategészségügyi érdekek olyan intenzív megvédelmét jelenti, amelyre a tárgyalások első szakában alig mertek gondolni. Egyébként ez az eredmény Darányi Ignác földművelésügyi miniszter határozott állásfoglalásából következett, ami nélkül magyar eredményről szó sem eshetett volna.

Az állami fürdők fejlődése. Herkulesfürdőn a magyar államnak ezen az értékes fürdőtelepén serény munkák folynak a közeledő fürdő-évszázad előtt. Felépült és teljesen berendezett a József főherceg-szálló, mely a legkényesebb igényeknek is megfelel. Bevezetik a vendégek kényelmére a penzió-rendszert. A szépitési munkálatok javában folynak. Új gyógyterem is épül. Lényegesen szaporodnak azok a szép sétányok, melyek eddig is a közönség rendelkezésére állottak. Hasonló nagy modern átalakítás történt Vizaknán. Épült egy impozáns meleg fürdőház, vígadó és külön nyolcvan szobás modern szálló. Épült fedett folyosó is. Az új fürdőház még ez évben elkészül. Csatornázták az egész telepet s így Vizakna egészen új köntösben fogja meglepni híveit.

Országos kamarai értekezlet. A szerb kereskedelmi szerződés ügyében a magyar kereskedelmi és iparkamaráknak mára egybehívott országos értekezlete Lánzy Leó elnök indítványára elhatározta, hogy az ország jelenlegi belpolitikai helyzetére való tekintettel ezen fontos kérdés megbeszélését egy későbbi időben megtartandó országos értekezletig elhalasztja, egyben megbízván a budapesti kamarát, hogy ezen értekezletnek alkalmas időben leendő összehívása iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

A berekböszörményi uradalom eladása. Nagyváradról írják: Egy évtized óta hű vágya volt Berekböszörmény lakosainak, hogy a gróf Csáky családnak böszörményi birtokát megvehesék. A gróf Csáky-családnak Bihar vármegyében közel húszezer hold birtoka volt, amelyet mint hitbizományi birtokot kezeltek és általában nagy bérlekek adtak rájuk. Ennek következtében azok a köz-

ségek, amelyekben ez uradalmi birtokok feküdtek, sem kisbérletekhez nem jutottak, sem a birtokból egyes részeket meg nem vásárolhattak. Amikor aztán a gróf Csáky-féle birtokok hitbizományi jellege megszűnt, Csökmő község lakosai Szűcskőd pusztát kapták apró részletekben bérbe. A körös-apáti és körösszegi birtokoknak egy része örök áron jutott a kisbirtokosok kezébe. Komád és M.-Homoród élelmes lakosai is mintegy 1500-2000 holdat vettek meg a Csáky-féle birtokokból. Legújabbán eladás alá került a berekböszörményi határban levő 3000 kat. hold területű uradalmi birtok, amelyet Berekböszörmény, Körösszeg és Vizesgyán lakosai akarnak megszerezni. Hallatszik ugyan, hogy Csabáról, Hódmezővásárhelyről és más tulnópes városokból rajok alakulnak, a melyek a berekböszörményi uradalmi birtokra pályáznak, sőt e tekintetben már lépéseket is tettek.

Az ipartörvény revíziója. Az ipartörvénytervezet tárgyalására egybehívott szakértekezlet ma délután fél öt órakor Téglássy István miniszteri tanácsos elnöklésével folytatta az építőiparról szóló fejezet tárgyalását. Elsőnek Gunst József szólalt fel, hangsúlyozva, hogy a kormány az építőiparosok szempontjából eltalálta az ipar intenczióit. Por-gesz József ellenezte a műépítések azon kivánságát, hogy csak a műegyetem adhasson építőmesteri képzést. Az építőmesterségnek magasépítészetre és ut-, vasut- és hidépítészetre való kettéosztását a jelenlegi iskolák mellett nem tartja keresztülvihetőnek. Weisinger György kéri, hogy precizizoztasák a 20-ik §-ban az a kitétel, hogy ki lehet gyáros. Tauber József az építési és műszaki rajzolóknak nevében amellet foglalt állást, hogy építőmesteri kvalifikációt mindenki szerezhesen, aki az ahhoz szükséges tudásnak birtokában van. Parkas Elek konstataciója, hogy a képesítés dolgában felmerült különbözőzetek nem egészen elméleti jelentőségűek, hanem a legtöbb felszólalást igen erős anyagi érdekek sugalmazták. Uleán Frigyes a vidéki építőmesterek helyzetét vizsgálja, akiknek kenyérkeresetét súlyosan megnehezíti az egész mérnöki kar, mely a műegyetemi végzettség alapján magasépítkezés tervezésével is foglalkozik. Molnár Sándor nem látja szükségét annak, hogy az építőmesterség a műegyetemi végzettséghez köttessenek, mert az ipari szakiskolát végzők gyakorlatilag is képezhetik magukat és ez minden elméletnél többet ér. Wágner József azt kívánja, hogy a mérnökökkel szemben az építőmesterség tekintetében ugyanaz az eljárás alkalmaztassék, mint az építészeknél. Ezzel a mai ülés véget ért. Az értekezlet legközelebbi ülése hétfőn, április hó 26-án délután félöt órakor lesz, amikor az engedélyezett iparokra vonatkozó fejezet kerül tárgyalás alá.

Csöd. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényesek ma megnyitotta a csődöt Ágai Sándor butorkereskedő (VII. Proféta-utca 9) ellen. A bíróság csődbiztossá Brozik Emil kir. törvényszéki jegyzőt, tömeggondnokká dr. Schneider Béla ügyvédet, tömeggondnok-helyettesé dr. Schubert Zoltánt nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje május 6-ika, a felszámolási tárgyalás június 24-én lesz, a csődválasztmányt pedig június 26-án fogják megválasztani.

A budapesti mészáros ipartestület e hó 18-án tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés a zárszámadást elfogadta és az előjárásúgnak a felmentvényt megadta. Végül Fritz Jánost, Grünspan Lajost, Györgyi Kálmánt, Kobelrausch Lászlót, Tóth Sándort és Varga Istvánt előjáróknak megválasztotta.

Szőlősgazdák tevékenysége. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete 1908. évi működéséről tartalmas évkönyvben számol be az egyesület tisztkara. Az évkönyv első sorban felöleli dr. Drucker Jenő egyesületi igazgatónak az évi közgyűlés elé terjesztett részletes jelentését, mely szerint megemlékezően az év borászati és szőlészeti eseményeiről, kiterjeszkedik a részekben kifejtett működés ismertetésére. Az egyesület fennállása hatodik évét fejezte be a múlt esztendővel, mely idő alatt sokat tett a szőlőbirtokosok elméleti és gyakorlati ismereteinek fejlesztése, a bor értékesítése tekintetében. A tagok száma 15 alapító és 122 évdíjas taggal gyarapodott.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, április 21.

A készáru-piaczon megint lanyha volt az irányzat. A malmok nagyon tartózkodóan viselkedtek és a tegnapi árnál csak tíz fillérral olcsóbb áron vásároltak, később, minthogy a határidőpiac iránynya megszilárdult, öt fillérral olcsóbb árat is fizettek. Az összes forgalom 8000 mm. A rozs ára 10 fillérral olcsóbb. A többi czikk ára nem változott.

A határidőpiaczon ma ismét élénk forgalom fejlődött. A tengerentúli piac 3½ ozantig olcsóbb árról számolt be. Az üzlet irányzata kezdetben nálunk is nagyon lanyha volt. Az árfolyamok azonban oly rohamosan olcsóbbodtak, hogy a spekuláció jónak látta az alacsony árakat vásárlásra felhasználni, miáltal az árfolyamok megdrágultak és magasabb árak érvényesültek, mint a tegnapi záró árfolyamok. A vetések állására ma ismét nyugtalanító hírek érkeztek és mert a hűvös, szeles időjárás is akadályozza a gyöngye növényzet fejlődését, a spekuláció sok októberi búzát vásárolt. Megjegyezzük azonban, hogy a vetésekre beérkező hírek oly ellentmondók, hogy egy és ugyanazon helyről egyidejűleg különböző tudósítások érkeznek. Az üzlet folyamán az októberi terminusok kivételével, minden czikk irányzata csendesedett. Különösen lanyha volt az áprilisi és májusi buza, mert a malmok tartózkodása a spekulációt felfűzött lebonnyolításokra készteti. Bejelentettek ma e hó 26-án leendő szállításra 6000 mm. rozsot és 7000 mm. zabot. Buzából még mindig nem volt felmondás. Az áprilisi buza ára azonban még sem emelkedhetett, mert a mai ár mellett nem igen akadt volna ugy, se átvevő a felmondott buzára, mert a készáru-piaczon olcsóbban be lehet azt szerezni.

Az amerikai piacok az ottani üzlet lanyháj irányzatát nagymértű realizálásokkal, az európai vetéseknél érkezett kedvező jelentéssel és Armour tömeges júliusi buza eladásával indokolták.

Abaujszántóról jelentik: Abaujszántón és vidékén a vetések állása a nagy szárazság miatt nem igen megbízható és ha hamarosan nem lesz eső, a vetések elpusztultak. Sok helyütt az őszi vetéseket kieszántották, mert a téli száraz hidegben kifagytak.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilos	Ára 100 kg.	kilos	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.—29.50
"	76	28.05—28.75	80	29.25—29.70
"	77	28.65—29.25	81	29.40—29.—
"	78	28.95—30.85	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.65—29.35
"	76	28.20—28.65	80	29.—29.40
"	77	28.50—28.50	81	—
"	78	27.65—29.10	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.70—29.10
"	75	—	79	28.70—29.35
"	76	28.35—28.65	80	29.05—29.30
"	77	28.65—29.—	81	—
Bácskai	74	—	78	28.05—30.35
"	75	—	79	28.60—29.—
"	76	28.50—28.85	80	29.35—29.65
"	77	28.50—29.05	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19.75—19.90
" középminőségű új	—	—	—	19.75—19.95
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.—18.80
" II. rendű	—	—	—	17.50—17.80
Köles	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	17.75—18.70
" II. rendű	—	—	—	17.35—17.65
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.10—15.30
Korpa:	—	—	—	12.40—12.75

A készáru piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 200 q 79.5 k 29.70 K, 200 q 79 k 29.60 K, 500 q 80 k 29.90 K, 600 q 77.5 k 29.35 K.

Pestvidéki: 100 q 77 k 28.80 K, 150 o 75 K 28 K.

Erdélyi: 100 q 77 k 28.60 K.

Marosi: 100 q 79.5 k 29.50 K.

Bácskai: 100 q 77 k 29.30 K.

Apatini: 2450 q 77 k. 290 q 75.5 k 28.70 K.

Tolnai: 500 q 76 k, 100 q 75 k 28 K üzög-végű.

Oszták: 2755 q 78 k 29 K.
Rozs: 100 q 19.20 K kpf. ab Budapest.
Tengeri: 100 q 15 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacra kötetett:

Table with columns for commodity (Buza, Rozs, Tengeri), month (április, május, október, július), and price range.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns for commodity (1909. áprilisi buza, 1909. májusi buza, etc.) and price range.

Budapesti gabonaforgalom.

1909. április 19-től 1909. április 20-ig.

Table with columns for commodity (Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa) and quantities (Érkezett, Elszállított).

Értéktőzsde.

A belpolitikai események a nemzetközi értékek piacán teljesen tartózkodóvá tették a spekulációt. A törökországi események sem engedtek valami gyors kibontakozásra...

nyek. A járadékpiac a mai nap folyamán valamivel gyengült. Forgalmába került a mai üzlet folyamán: Oszták hitel 632.75—633.25—632 koronán, Magyar hitel 734.50—738—737 koronán, Államvasut 697—696.75—697 koronán, Jelzálog 428.50—428—430.50 koronán, Rima 549—553.50—552 koronán, Városi villamos vasut 267.50 koronán, Közuti 583.50—584.50 koronán, Magyar koronajáradék 92.50—92.55 koronán, Salgó 566—567 koronán, Hazai bank 273 koronán, Ujlaki téglagyár 328 koronán, Drasche 487 koronán, Waiter-gyár 398 koronán, Ganz-gyár 3220—3230 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 632.75—633.25, Magyar hitel 734.50—738—737.50, Oszták-magyar államvasut 697, Jelzálogbank 428.50—428—430.50, Rimamurányi 549.50—549—551, Déli vasut 110.75—111.25—110.50 kor.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 632.50—637, Magyar hitelrészvény 737.25—736.25—737, Oszták-magyar államvasut 696.75—697, Jelzálogbank 430—429.50, Rimamurányi 551.25—553.50—552, Városi villamosvasut 267.50, Közuti vaspálya 583.50—584.50, Magyar koronajáradék 92.50—92.55 K.

Dijbiztosítások oszták hitelrészvényre: holnapra 4—5, nyolcz napra 7—8, április hónap végére 10—12 korona,

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Oszták hitel 631.75, Magyar hitel 736, Államv. 697, Leszámitoló 475.50, Jelzálog 429.50, Rimamurányi 553, Városi vasut 266.50, Közuti vasut 583.50 koronán.

Üzletáthelyezés és nagyobbítás miatt

az összes raktáron levő legfinomabb angol szövetekből

33 forintért készítik prima utczal öltönyt vagy felöltőt

mértek után elsőrendű kivitelben. FÁI GÉZA Budapest, Váci-utca 37. MERCUR-palota.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, április 21. (Saját tudósítónktól.) A mai tőzsdén kötetett buza: tiszvidéki 15.25—15.60, bánáti 15—15.40, mosoni 14.45—14.80, tótfelvidéki 14.50—14.85, déli vasuti 14.50—14.85, marchfeldi 14.30—14.60.

Rozs: tótfelvidéki 10.20—10.40, csepeli 10.15—10.35, pestmegyei 10.30—10.50, déli vasuti 10.20—10.40, különféle magyar 10.15—10.35, oszták 10.10—10.35.

Arpa: tótfelvidéki 8.60—9.80, déli vasuti 8.50—9.50.

Magyar tengeri 7.90—8.15, Cinquntin 9.50—10, Magyar zab 9.35—9.85, válogatott 9.85—10.25, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.60—9.75.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 21. Az előtőzsdén a hangulat általában tartózkodó, kulisszértékek árfolyamai mérsékelten hanyatlottak. Rimamurányi, magyar agrár- és járadékbank és hirtenbergi patrongyár részvényei javultak. A déli tőzsde megnyitáskor a forgalom nyugodt, az árfolyamok tartottak. Rimamurányi részvények továbbra is javultak, egyébként a vezető értékek árfolyamai alig változtak. Korlátok közt Magyar agrár- és járadékbank, továbbá fegyvergyári részvény ismét javult. Berlin gyengébb irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Oszták hitel 632.50, Laenderbank 440, Bankgyeület 527, Államvasut 696.50, Déli vasut 111.50, Alpési 664.50, Rimamurányi 550, Hirtenbergi 1052, Magyar agrárbank 416, Török sorsjegy 184.25.

1 órakor jegyezték:

Oszták hitel 631.75, Magyar hitel 737, Anglo 294.50, Bankgyeület 525, Földhitel 1070, Laenderbank 440, Unionbank 540.50, Államvasut 697, Déli vasut 111, Elba 459.50, A pesti 664.25, Rimamurányi 552.50, Orosz járadék 98.50, Török sorsjegy 184, Fegyvergyár 642, Hirtenbergi 1055, Magyar agrár és járadékbank 420 K.

Bécs, április 21. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 112.55, Tiszai és szeg. köles sorsjegy 142.25, Magyar hitelbank részvény 735.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 475.—, Rimamurányi 551.20, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.50, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 196.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 427.50 Magyar keresk. bank —, —.

Bécs, április 20. (Oszták értékek zárulata.) 4.2 százalékos papír-járadék 95.30, 4 százalékos oszták arany-járadék 116.50, 1860-as sorsjegy 154.80, Oszták hitel-sorsjegy 464.50, Angol-oszták bankrészvény 292.25, Bécsi Bankverein 524.40, Oszták-magyar bank 1778, Déli vasut 109.75, Dunagőzhajózási társ. 893.—, Dohány részv. 334.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.16, Osztr. Lloyd 430.—, 4.2 száz. ezüst jár. 95.20—99.20, Osztr. koronajáradék 95.30, 1864-es sorsj. 272.—, Oszták hitelintézeti részvény 630.75, Union-Bank 541.50, Oszták Landerbank 438.60, Oszták-magyar államvasut 696.75, Elbevölgyi vasut 459.—, Alpési részvény 664.—, 20 frankos 19.03, Londoni váltóár 239.65, Lipótkohó 450.—, Törökorsorsjegy 182.40.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, április 21. Az utóbbi napok erőteljes emelkedő irányzata után a spekuláció, amely a törökországi eseményekkel szemben várakozó magartást tanusított, a mai forgalom megnyitáskor

Main financial table with columns for 'Budapesti értéktőzsde', 'Mai záró árfolyam', 'Gőzmalomok', 'Iparvállalatok', 'Sorsjegyek', 'Pénz- és váltók'. Includes various bank and commodity prices.

realizációkba kezdett, az árfolyamok azonban nagyjében tartottak. Nagyobb realizációk mutatkoztak bányáértékekben, amelyekre kedvezőtlen osztálybecslések is befolyással voltak; a veszteségek azonban itt is átlag 1 százalék alatt állottak. Csak rombachi kohóértékek tanúsítottak nagyobb gyöngülést arra a hírre, hogy az osztalék a múlt évi 9 százalékkal szemben ez évben alig tesz ki 6 százalékot. Amerikai vasutak newyorki híreire, ugyancsak ottavai bányáértékek magasabb árfolyammal bírtak és szilárd irányzatnak örvendtek, utóbbiak spekulációs vásárlások hatása alatt. Szilárdabbak voltak a német nemzeti bank, a schafhauseni bankkegyesület és a Prinz Heinrich vasúti részvényei is. A további folyamatban az összstatus kedvetlen üzlet és mérsékelt ingadozások mellett csak kevés változott, a piac azonban általában ellentálló képességűnek mutatkozott. A közpénzpiac ipari értékei élénk, de szabálytalan forgalommal bírtak. Napi pénz 1 és fél százalék, magánleszámitolási kamatláb 17%.

Zárólatok jegyeztetik: 4,2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 99,75, osztrák hitelrészvény 199,40, Déli vasút 18,75, orosz bankjegyek 215,35, 4 százalékos új orosz kölcsön 82,60, Disconto Commandit 188,70, Dinamitruszt 162,50, Harneri 192,30, Unifikált török áradék 92,80, 4,2 százalékos ezüst-áradék —, 4 százalékos magyar aranyáradék 94,60, Magyar koronáradék 92,90, Osztrák-magyar államvasút 149,—, Bécsi váltóár 852,25, Olasz áradék —, Alt. villamosági Edison 222,50, Gelsenkircheni 139,—, Laurakohó 192,30, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) április 21. 4,2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 99,80, Osztrák hitelintézeti részvény 193,50, Osztrák-magyar államvasút 149,30, Északnyugati vasút —, Bustierradi vasút —, Londoni váltóár 204,40, Bécsi Bankverein 132,70, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 79,—, 4,2 százalékos ezüstáradék 99,50, Osztrák koronáradék 95,80, Magyar koronáradék 93,—, Osztrák-magyar bank 128,20, Déli vasút részvény 18,60, Elbevolgyi vasút —, Bécsi váltóár 853,16, Párisi váltóár 813,13, Union bankrészvény 134,—, Alpisi bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) április 21. 4,2 százalékos ezüst-áradék 99,—, 1860, sorsjegy —, Déli vasút 18,40, 4 százalékos aranyáradék 99,20, Osztrák hitelrészvény 199,25, Osztrák-magyar államvasút 149,25, Olasz áradék 104,30, 4 százalékos Magyar aranyáradék 95,05, Nyugodt.

London, április 21. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat) április 21. 3 százalékos Francia áradék 97,55, Osztr. aranyáradék 99,20, Magyar aranyáradék 95,90, 3 százalékos Olasz áradék —, Déli vasút elsőbbségi kötv. 293,—, 5 százalékos marokkói áradék 521,—, 4 százalékos spanyol áradék 99,22 4 százalékos unifikált török jár. 97,75, Török sorsjegy 172,—, Török dohányrészvény 349,—, Osztrák földhitelintézet 11,74, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1625, Banque Ottomane 708, Osztr. magyar államvasút —, Déli vasút —, Hartmann gépgyár 529,—, Uríkányi kőszén 162 Váltó Amsterdamra (rövid) 208,37, Váltó német piacokra (rövid) 123,66, Váltó Bécsre (rövid) 105,—, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251,75, Magánkamatláb 1 1/2 Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Kőhányai sertéspiac.

Április 21. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felül) 144—145 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 145—146 fillér, (könnyű páronként 250 klgig) 145—146 fillér. Magyar szedett. Közép (páronként 240—280 klg.) 144—145 fillér, könnyű (páronként 240 klgig) 144—145 fillér. Sertéslelészám: április 19. napján volt készlet 23078 darab sertés, 20-an felhajtott 34 drb sertés, 20-an elszállított 105 drb sertés, 21. napjára maradt készlet 23007 drb sertés. A hízott sertés üzletirányzata: csekély forgalom mellett az árak változatlanok.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbizottság igazgatósága.) Április 21. Előző napi eladatlan maradvány 576 drb sertés, 20 drb süldő. Pótfelhajtás 145 drb sertés, 14 drb süldő. Mai felhajtás 700 drb sertés, 2 drb süldő, összesen 1421 drb sertés, 36 drb süldő. Eladatott 1002 drb sertés, 19 drb süldő. Mai maradvány 419 drb sertés, 17 drb süldő. Következő árak jegyeztetik: Zsír-sertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli ételsúlyban 108—115 fillér, II-odrendű 280—350 kilogrammig 103—108 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon feül ételsúlylevonással 132—150 filléri, fiatal közép 220—300 klg-ig ételsúlylevonással 133—152 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig ételsúlylevonással 134—152. Husserítés, belföldi süldő 104—112 fillérig. Árak minden levonás nélküli kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: RAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmagnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország nyugati felén, továbbá a délkeleti és déli megyékben fordult elő jobbára kisebb mennyiségű eső, amely azonban a nyugati határmegyékben az 5 mm-t többnyire meghaladta, itt-ott 10 mm. fölé is emelkedett, sőt Csáktornyan 37 mm.-nyi csapadék esett, mely zivattarral és kevés jégesővel járt. Helyenkint erős szél keletkezett és a hőmérséklet többé-kevésbé süllyedt; a maximum Észéken 26 C. fok, a minimum Tatrafüreden, meg Aknaszlatinán 1 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Erősebb éjjeli lehülés és keleten elvéve csapadék várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A-Szaladna	59,3	8,5	EN	2	0	17	1
Ungvár	58,9	7,2	E	2	0	12	0
Késmark	60,6	2,5	E	2	0	15	0
Losonc	57,8	12,0	N	1	0	20	0
Ogyalla	59,8	8,2	N	1	0	15	11
Budapest	59,9	9,8	N	0	1	20	11
Hérsény	62,3	11,1	N	3	0	21	8
Keszthely	62,2	12,5	N	2	0	21	10
Pécs	62,0	11,6	N	4	0	21	7
Zágráb	62,9	13,8	N	2	0	25	9
Fiume	60,4	15,5	NE	0	1	19	10
Szeged	60,3	11,8	N	0	4	21	9
Temesvár	60,5	12,0	N	0	4	23	10
Nagyvárad	58,2	9,7	N	0	0	11	8
Kolozsvár	58,3	8,0	N	0	4	13	8
Nagyzeben	56,8	8,8	NW	0	4	13	1
Szatmár	—	5,4	N	0	4	—	9
Eger	—	8,6	NW	0	4	17	5
Arvavárja	—	4,0	NW	0	3	—	8
Selmeczbánya	—	1,0	NW	0	4	12	1
Komárom	—	9,2	NW	0	2	16	5
Magyar-Ovár	—	10,4	NW	0	4	18	7
Sopron	—	1,6	NW	0	0	18	5
Eszék	—	11,0	N	0	3	18	7
Cirkvenica	—	8,2	E	0	4	16	6
Debrecen	—	7,9	E	0	0	17	6
Kecskemét	—	10,2	E	0	3	16	8
Oroszáza	—	9,4	E	0	4	15	3
Arad	—	9,4	NE	1	0	15	9
Zsomolyva	—	0,7	N	0	0	16	9
Versecz	—	3,0	E	0	0	19	3
Orsova	—	4,9	E	0	0	17	6

VIZÁLLÁS.

apr.20		Apr.21.		apr.20.		Apr.21	
m é t e r		m é t e r		m é t e r		m é t e r	
Inn	Schärding	1,58	1,95	Tisza	M. Sziget	0,69	1,10
Duna	Paseau	3,17	3,29		Tekéska	0,—	1,30
	Linz	0,34	0,71		V-Namény	3,45	0,—
	Bécs	0,48	0,87		Tóka	3,14	3,—
	Pozsony	2,72	2,89		Tiszafüred	3,44	3,66
	Komárom	3,86	3,06		Szolnok	4,65	4,34
	Budapest	2,96	3,22		Csongrád	5,11	4,30
	Paks	3,30	2,77		Szeged	5,42	4,60
	Mohács	3,27	3,80		T-Bécs	4,51	3,90
	Gombos	3,93	4,15		Titel	4,61	4,31
	Újvidék	3,73	3,59		Óndova	0,62	0,70
	Pancsova	4,32	4,05		Tapoly	0,56	0,58
	Orsova	4,17	4,01		Bodrog	3,34	3,24
	Morva	2,97	2,98		Ladmoza	1,61	1,63
	Vág	1,04	1,34		Sajó	0,48	0,44
	Zselica	0,65	1,03		Hernád	0,—	0,—
	Trenesen	1,67	1,81		Berettyó	0,24	0,12
	Szered	0,20	0,20		B-Ujfalva	0,41	0,70
	Szt.-Gottthard	0,09	0,13		Cécs	0,07	0,42
	Sárvár	0,09	0,13		N-Vár	0,62	0,78
	Győr	2,78	0,—		Belényes	0,22	0,42
	Vasas	1,75	0,—		Tenke	0,22	0,42
	Zákány	0,08	0,50		Gurabonc	0,60	0,60
	Barcs	0,70	0,95		Borosjenő	0,20	0,10
	Eszék	1,91	1,98		Hékes	2,12	1,38
	Mura	1,26	1,42		Gyoma	3,40	2,48
	Száva	0,92	0,92		Gy.-Fehérvár	1,56	0,46
	Zágráb	0,65	1,03		Branyszka	0,94	0,94
	Sziszek	3,54	3,14		Soborsin	0,—	0,—
	Mitrovicza	4,80	4,69		Arad	0,40	0,44
	Szamos	0,47	1,16		Mako	1,—	0,88
	Szatmár	1,82	1,40		K-Kostély	1,04	1,08
	Kraszna	0,80	0,74		Kiszót	0,98	0,98
	Latorca	0,65	0,42		Temesvár	0,—	0,97
	Laborca	0,30	0,28		Bécskerék	0,88	0,88
	Ung	0,68	0,—				

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 21. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter dr. Németh János járási bírósági jegyzőt ideiglenes minőségű számfelületi miniszteri segédtitkárra; a földművelésügyi miniszter Németh József kertésztanítót a bajai kertészegyetem-iskola vezetőjét a IX. fizetési osztályba főkertészre és Zoltán Akos kertésztanítót a nagybányai gyümölcs védekezési kísérleti állomás vezetőjét a X. fizetési osztályba fenyvesztési felügyelővé, Ballenegger Róbert bányászati és erdészeti főiskolai tanárságát a közp. szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézetéhez asszisztenssé; a pénzügyminisztérium vezetővel megbízott miniszterelnök a munkási adóhivatalhoz Endrédy György zirczi adóhivatali gyakornokot adóhivatali ideiglenes minőségben; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Pesitz Gizella okleveles tanítónőt a torontársági (volt határörvideki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Athlyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mojtó Ferenc nagykelecsényi állami elemi iskolai tanítót a csaszai, Békéy Ilona felsőmotesiezi állami elemi iskolai tanítónőt pedig a nagykelecsényi állami elemi iskolához helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kisköri Schirf József balmazújvárosi lakos Sebőkre, Fi-

schér Gyula budapesti lakos Pásztorra, Fraissager Mor orosházi lakos Fejérre, kisköri Kohn Mór bécsi lakos Kálmánra, kisköri Wunsch Tivadar miskolci lakos Vértessre, Kohn Wolf (Vilmos) budapesti lakos Kontra, Moses Henrik bécsi lakos Molnárra, Geiger Jenő kassai lakos Gergelyre, Weisz Mór budapesti lakos Vajdárra, Hirt Lajos budapesti lakos Hortira, Leipnik Ferenc szegedi lakos saját, valamint József és Rózsa nevű kisköri gyermekei Lantosra, Rosner József budapesti lakos Románra, kisköri Novák Vilmos budapesti lakos Hajnikra, Holzmann Sándor, kisköri Holzmann Kálmán és Győző budapesti lakosok családai nevének Kárpátira kért magyarosítását megengedte.

Pályázatok. A szegedi kataszteri helyszínelési felügyelősnél becsülőbiztosi gyakornoki állásra 2 hét alatt; Endrefalván (Nógrádmegye) postamesteri állásra május 7-ig; Újvidéken városi irnoki állásra május 5-ig; az aknaszlatinai főbányahivatalnál hivatal-szolgái állásra május 26-ig; a zsomboyi járásbírósnál jegyzői állásra 2 hét alatt; a győri járásbírósnál hivatal-szolgái állásra 4 hét alatt; a pozsonyi törvényszéknél bírói állásra, a besztercebányai törvényszéknél jegyzői állásra, a székelyudvarhelyi törvényszéknél jegyzői állásra; a törökbecei járásbírósnál jegyzői állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvár, 12283. szám.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

A Magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Tóvis állomásán létesítendő új vízműhöz szükséges szivattyúk, gőzkazánok és vízvezetékek szállítására és felszerelésére.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége vontatási osztályánál (Boesky-tér 4. sz. II. emelet 53. ajtó sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzá tartozó mellékleteket szabályszerű okmánybellel kell ellátni; az ajánlatot és mellékletet két tanu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fonallal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1909. évi április hó 30-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

Ajánlat a 12283—909. IV. számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban, hivatkozással a jelen hirdetés számára, legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi április hó 29-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Boesky-tér 4. sz. földszint) letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy amelyekből valamilyen melléklet hiányzik, nem veszünk figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1909. évi április hó 30-án déli 12 órakor fogjuk felbontani, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Az ajánlatok felett 1909. évi május hó 15-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesséssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesséssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőknek, vagy megbízottjának ipari képességre és az egész bejegyzésre vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendőek és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezidáig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alólirott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon válasszon.

Kolozsvár, 1909. április hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomást nem dijazunk.)

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1909. április 22-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Passo-Partout.
Színmű 8 felvonásban. Írta: Georges Thurner. Fordította: Szini Gyula.

Személyek:
Régis Lyonel
Régis Eugen
Régisné
Régis Andrea
Lambertné
Helouin Jaqueline
D'Altonwaine
Rigaut Henriette
Contourier Aurélie
Lilas Suzette
Rafu
Luzancy
Chomel
Tappin
Va oché
Lambert
Brezin
Muller
Arzón

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZINHÁZ.

A király.
Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Caillavet és Arén.

Személyek:
A király
Chamarande
Bourder
Marthe
Blond
Sernin Chamarrandé
Thérèse
Lorrain
Cornean
Cruchet
Gabrier
Kirelet
A püspök
A szenátus elnöke
Ripporter
Francine
Georgette
Inas

Kezdeté 7 1/2 órákor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Tánczos huszárok.
Operett három felvonásban. Írta: Ragna Ferencz. Zenéjét Szép Ernő versére szerezte; Szirmai Albert.

Személyek:
Broker gyáros
Barna Gábor
Béni neje
Müller
Feleki
Herzog
Wedres
Ulrich
Roth
Ella, háza

Kezdeté 8 órákor.

TRÁNTA SZINHÁZ.

Az Úr Jézus.
Írta és felolvassa: Hock János.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bohémélet.

(Jelenetek Henry Murger. »La Vie de Bohème«-jéből.)
Dalmű négy képben Zenéjét szerezte: Puccini Giacomo. Szövegét írták: Giacosa és Illica, fordította: Radó Antal.

Személyek:
Rodolphe
Shaunard
Marcel
Colline
Musette
Mimi
Alcindor
Benoit

Utána:

Tánczrészletek

Delibes Leo »A király mondása« című dalművéből. Koreográfiaját szerezte és betanította Guerra M.

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Hivatalnok urak.

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Írta: Földes Imre.

Személyek:
Hubert Egon herceg
Von Flüggen
Von Saarburg
Von Dennenwitz
Von Stackelberg
Heilbrück
Canistius Wolf
Herna, neje
Thea, leánya
Proksch Libor
Ede, a fia
Dürenstein
Erna, a felesége
Hertha, leányuk
Dr Frolocker

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZINHÁZ.

VI., Révai-utca 18. szám.

Jótekonysági előadás a budapesti tanítók árva-otthonjára.

Hüvelyk Matyi

vagy az elvarázolt királycsányok. Eredeti bohózatos varázsszere da lokkal és tánczokkal 7 képben. Írta: Föld Matyas.

Kezdeté 4 órákor.

APOLLO-PROJEKTOR

Népszínház-utca 1-3. szám, Telefon 68-39.

A forrongó Belgrád.

(Saját felvétel.) — Beesülettev. — Pünkösdi felvonulás. — Szívarvágók feldolgozása.

Mezőgazdaság Erdélyben.

— Kínai szórakozások — Hétköznapi történet.

Utiképek Bosznia-Hercegovinából.

(Saját felvétel.)
Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepnapokon 4 órákor.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révai-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 7 1/2 órákor.

11 órákor. Ma: 11 órákor.

Mobilisirung

(A mozgósítás)
Bohózat. Írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Ezt megelőzi 1/10 órákor:

A legszebb szörme kirakat'

Bohózat. Írta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.
Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig.
Az I-ső emeleti „Casino de Parisban" elősranu tánczatrakciók. Kezdeté 1/12 órákor.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben. Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-14. Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

AZ ELEVEN SZOBROK,

a csodaszépségű Lonna nővértika csodája. Az egész világon "felülmúlhatatlan". A The 5 Lorrison a tökéletes szépségű angol nővérek fellépte. Moto Baby a villanybaba, az érthetetlen technikai csoda. Spiessl Brothers & Mack világhírű amerikai excentriksok. Előadás után a remek téli kertben kabarét, előkelő művészeknek közreműködésével. — Kitűnő konyha. — Pompás üveg-sör — Jegyelővétel: 1/10-2-ig, délután 3-9-ig.

Előleges jelentés. Az „Amerikai Park" nagyjobbítva, újonnan átalakítva megnyílik május hó 1-én.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 68. sz. Telefon 54-23.

Szenzáció! Kezdeté pont 7 1/2 órákor. Szenzáció!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasúti kupéban. — Írták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt. Én és a Weisz Jenő. A holdvilág nóta paródija írta Spoke Szakal, énekli: Steinhardt, valamint Gyárfás új műsorral. Sandor, férfi kettős. Pápay, Nedics teljesen új szülő műsorral. Továbbá: Tunison et Desmoines és a Harrdinnis csoport fellépte.

A remek téli kertben reggelig tánc és zene — Elsőrendű attrakciók — Belépő-díj nincs.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 68. sz. és özv Kontiné dohánykülönlegességi áruházában, Andrassy-ut 29.

Xaman

korunk elismert legtekéletesebb cipője urak, hölgyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns, sikkes és tartós.

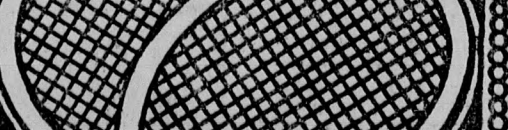
Telefon: 113-66. FŐRAKTÁR:

VAS ANDOR

Budapest, VI., ker., Andrassy-ut 17. sz.

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, Kristóffy

Feltűnést keltő tenniss raker-ajándék 1909-re. Slazonger-féle „Kertész-speciál" ütő, ki zárólag a Kertész Tódor cég részére készült. K 88.— Lawn-tennis felszerelések. Athletikai sportcizkik. Angol és magyar sportjátékok. Árjegyzék ingyen.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 órákor a legváltozatosabb, a legkaczagatóbb és a legvonzóbb műsor.

Julcsa ugy van!

! Ágyról-ágyra !

Azonkívül KIÖRY. — Varjus Antal — Kécz Laci utánzata. — BEREGISS. — A mángorló.

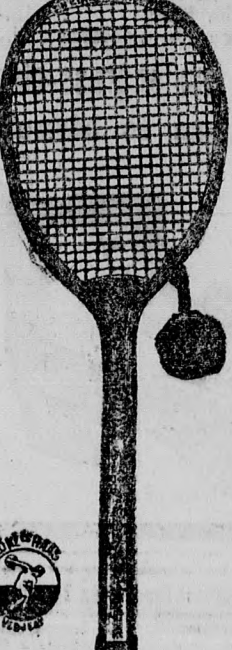
A műtiszoba és még 8 attrakció. Vasárnap, április 25-én 1/4 órákor délutáni előadás mérsékelt helyárrakkal.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztáránál, d. e. 10-2-ig d. n. 3-6-ig. A téli kert tükörtermében éjfélok Trionon és Grand-Cabaret. — Új tánczatrakciók. Czigányzene reggeli 6 óráig.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.

Ma és a következő napokon este 7 1/2 órákor Web kapitány felkavál és az egész megnyitó műsor.

RAKET.

Kezdőknek — 2.25, 3.25 frt
Haladóknak — 4.50
Jó játékosoknak — 7.—
Erős játékosoknak 9, 13.—
Versenyzőknek — 15-25

Sportszerű előadási mód!

Az összes ismert raket-típusok, több mint 50 féle, külön osztályba vannak egyenként kiválasztva. Minden darab a típus nével, számmal és olcsó szabott árral van jelölve. A típusokkal próbamezőket végezhetők.

Ploki és Kaas,

tenniss, turistáság és vadászati kellékek raktárába

Andrassy-ut 13. sz.

Raket-műhelyünkben Bosnyák József vezetésével javítások szirozások angol iskola szerint.

RAKET.

Alkalmi vétel folytán kiárusítunk

Nagy selyem damaszt abroszt — darabját 1 frt 50 krért.
Nagy selyem damaszt szalvétát — " " 30 " "
Vászon női inge et — " " 1 " "
Csipek függönyöket — párját 3 " 30 " "
Fűtő szőnyeget — méterjét — 35 " "
Tavaszi divat kelméket 120 cm széles — " 65 " "
Divat selymeket — " " 65 " "
Moso delaineket — " " 25 " "
2 nagy és 1 szíval terítőt — " " 6 " 50 " "
200/300 Jaquard szőnyeg újdonságot — " " 5 " 80 " "

Rosenberg és Quitt
VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet.
Alapított 1895. évben. 26098

Baumann-Album (10 kupa) zongorára és énekekre (postaköltség 45 f) 3 kor.

A legújabb 101 magyar dal, "Nádor" kiadás 2-ik kötetje zongorára és énekekre (postaköltség 55 f) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor.
Gétküldés utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Nádor Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

SZŐRMEÁRUT

szőnyeget stb.

nyári gondozásra

elvallalunk.

DEÁK és HORVÁTH
Budapest, IV., Váci-utca 13.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagyözvegy-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma és mindennap

: A nap hőse :

Conchas

réta beszél az egész város!

16 egyéb attrakció!!

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig.
Telefon 93-35.

Budapesti Cabaret BONNONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Előadás kezdete 9 1/2 órákor.

Bertrude Barrison Németország legelső kabaré-dívaja

Carl Hohltzer festő és kabaré-énekes, korábbi tevékenységében (A müncheni „Scharfrichter" és a bécsi „Nachtlicht" kabaré volt tagjai). Azonkívül a főnyes magyar kabaré műsor. **Dávid király parbajpöre.** Bohózat.

Helyárak: 4, 4 és 2 korona. Bővebbet a plakátok.

Óriási feltűnést

kelt utjonnan átalakított üzlethelyiségével

DÓCZI M.

Magyarország legnagyobb czipőraktára
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Ajánlja legújabb divatu és kitűnő minőségű, saját készítésű magyar, francia és amerikai formájú

férfi-, női- és gyermek-czipőit.

Női czipők:

	Kor.
Zergebőrből fűzős, gombos v. pános félozípó	5.60
Ugyanaz barna zergebőrből	6.60
Szevrobőr félozípó, fekete 7.80, barna	8.40
Zerge- v. borjubőr, fűzős, ozugos v. gombos	7-8
Ugyanaz barna zergebőrből	8-9
Borjubőr, fűzős v. ozugos 9.50, gombos	9.-
Francia sevro, fűzős v. ozugos 9.50, gombos	10.-

Férfi czipők:

	Kor.
Legfinomabb amerikai czipők box v. sevro-bőrből, párja	15.-
Zergebőr fűzős félozípó 7.80, barna	8.90
Szevrobőr v. lakk-félozípó 9.80, barna	10.60
Barna banaria v. zerge fűzős v. gombos	9-10
Borjubőr fűzős vagy ozugos	8.-
Amerikai boxbőr, ozugos 9.50, fűzős	10.-
Francia sevro, ozugos v. fűzős 10.-, gombos	11.-

A souterrain-helyiségben engross-eladás.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Videki megrendelésekre nagy gond fordítatik. n a

Külön postaszámla.

Raktár: 50.000 pár.

Nem megfelelő árut készséggel visszavesszük.

A már 24 év óta a kerékpár-világot uráló eredeti angol

Heical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 évi jótállással, minden arifelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havonta 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani 30% árleszállítással szállítunk vidéki eredeti gyári áron.

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fiókházak: Baross-tér 4. és Budán, II., Mergel-körút 6. sz.
Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Polgár Sándor
Magy. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész
Budapest,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és b. tegápolási tárgyakra.

Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,
haskötő, görsér elleni gummi-harisnya, orthopediai készülékek, műlábak és kezdek stb.
Valódi francia különlegesség F. Bergerand als paris gyártól.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hamisítás ellen véde
16202. szám alatt.

Magy. kir. szabadalm. WISEL-féle " kizárólag kaphatók

jégszekrények **Wiesel Adolfinál BUDAPEST,**
V., Váci-körút 47.
(Podmaniczky-utca sarkán.)
Ugyanott fűtőköszörműk, szab. fűtőkészülékek, olajon kaphatók. 27175

Árjegyzék ingyen. Telefon 91-20. Cégen a tavaszi vásáron részt vesz.

3 millió korona

nyereményre játszik évente 15 huzásban, ha 48 havi 6 koronás részletfizetésre megrendel nálunk:

**1 db Konvertált Magyar Jelzálogbank sorsjegyet
2 darab Erzsébet királyné szanatórium sorsjegyet
1 darab Olasz vöröskereszt sorsjegyet
1 darab József sorsjegyet.**

Mind az öt sorsjegyéért összesen 48 hónapig havonként 6 koronát fizet és ha postautalványon az első hat koronás részletet megküldi, azonnal megkapja a sorsjegyek számaival ellátott részletlevelet. Így már az első részlet megfizetése után a sorsjegyekre eső minden nyeremény önt illeti. Az utolsó részlet kifizetése után kiszolgáltatjuk mind az öt eredeti sorsjegyet.

Pénzt nem veszíti el — mint az osztálysorsjegynél — mert:
1. a 48 hónap alatt az öt sorsjegy nyereménye az öné.
2. a 48 hónap elteltével öt sorsjegyet kap, melyet a napi áron készpénzért eladhat, vagy
3. ha a sorsjegyeket megtartja, 50 évig 700 huzás számtalan nyereményeire játszik, amelyből alatt minden sorsjegy okvetlenül nyer.

A további fizetéshez postacsekkeket és minden egyes huzás után sorsolási jegyzéket küldünk.

Legközelebbi huzások: e hó 24-én, május hó 1-én és május hó 15-én.

Legnagyobb főnyeremény egy millió korona.

Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

Budapest, V., Szabadság-tér 3. szám.

Alapított 1886-ban, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár által.

1 darab Konvertált Magyar Jelzálogbank sorsjegy
melynek évente 6 huzása van
**25 havi 6 koronás, vagy
30 „ 5 koronás**
részletfizetésre kapható.

1 darab Konvertált Magyar Jelzálogbank sorsjegy
1 „ Hazai takaréksorsjegy
2 „ Erzsébet királyné sorsjegy
1 „ Olasz vöröskereszt sorsjegy
1 „ Magyar vöröskereszt sorsjegy
30 havi 13 koronás, 41 havi 10 koronás vagy
47 havi 9 koronás részletfizetésre kapható.

Nemi betegségek

alapos, gyors és gyökeres gyógyításra férfiaknál és nőknél a foglalkozás zavarása nélkül legjobban ajánljuk bevitt lelkiismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymodant fogva szakorvos, rendelő-intézetét

Dr. GARAI Budapest, Andrássy-ut 24.

GYÓGYÍT: húgyszervi, hólyag, nemi és bőrbetegségeket, altesti sebeket és tujakört (syphilis), az onfertőzés utókövetkezményeit, magomlést, elgyengült férferőt (impotentia) mindentel női bajokat, fehérvérnyást stb. Eredményes gyógyítás feltűnést nélkül levélleg is. Titoktartás biztosítva. Rendel. d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdrótszel, erős aczélsodronybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronybetéttel 80 K
Rézagy-csiszolás és javítás 17 K.
Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K.
Fakereettel 7.50 K.
Kárpitozott matracok minden kivitelben.
Vas- és rézbutorok at legolcsóbban szállít.

PROHASZKA JANUS gyáros
VI., Gról Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Új-utca.)

Meghívó.

A Ráczkevei takarékpénztár laczházi hitelszövetkezete f. évi május hó 2-án d. u. 3 órakor Kiskunlaczházán a szövetkezett helyiségében tartja évi rendes

közgyűlést,

melyre a hitelszövetkezeti tagok azon figyelmertéssel hivatnak meg, hogy miután a f. évi április hó 18-án összehívott közgyűlésen a tagok kellő számban nem jelentek meg s így határozat hozható nem volt, ezen újabb határnapon tekintet nélkül a megjelent tagok számára nézve az alapszabályok 34. szakasza szernit fog határozat hozatni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóság megválasztása.
3. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Hitelszövetkezeti tagok száma volt 1908. január hó 1-én 1332 tag 324685 kor. üzletrészzel. Belépett az év folyamán 85 tag 24780 kor. üzletrészzel. Összesen: 1417 tag 349465 kor. üzletrészzel. Kilépett az év folyamán 87 tag 20130 kor. üzletrészzel. Maradt 1908. december 31-én 1330 tag 329335 kor. üzletrészzel.

MÉRLEG. Vagyoni: Hitelszövetkezeti váltók K 180290. Biztosítéki alap K 9880.05. Tartalékalap K 2608.78. Összesen: K 192778.83. Töher: Visszleszámitott váltók K 180290.—. Befizetett biztosíték K 9880.05. Befizetett tartalékalap K 2608.78. Összesen: K 192778.83.

Kiskunlaczházán, 1909. április hó 20-án

Az igazgatóság.

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm utca 3.

Mindenemü izzó- és Wolfram-lámpák, valamint villamos felszerelési cikkek.

Telefon 95-33

Telefon 95-33.

Temetkezési
állalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-u. E. 46.

Ritka alkalom Gramophon kereskedőknek!

Több kissé használt

Gramophon és Gramophon tölcser

tömegesen jutányos áron kiárusítatik.

Szentkirályi-utca 2.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJÓBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Bräusweller János

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Párisi vilákiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

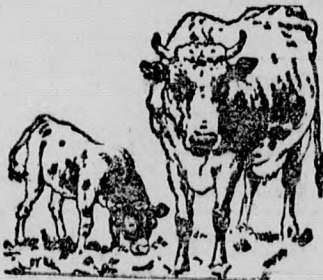
50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, tehénknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor valódi csak ezen védjeggyel.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Buda-pest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

Magyar fa- és kefeipar részvénytársaság.

Meghívás.

A Magyar fa- és kefeipar részvénytársaság

Budapest, V., Bodor-utca II. szám alatti irodahelyiségében 1909. évi április hó 30-án délelőtt 11 1/2 órakor

II. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. cz. részvénytulajdonosok tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, a lefolyt év zár- számadásainak megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Netáni indítványok.

Budapest, 1909. április hó 21-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 10. §. Azon részvényesek, kik szavazati jogokkal élni kívánnak, kötelesek szelvényeikkel ellátott részvényeiket leg- alább 5 nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztáránál vagy hírlapban közölteendő helyeken, elismervény ellenében letéteményezni.

Mérlegszámla 1903. december 31-én. Vagyon: Részvénybefizetési számla K 60600.—, pénztár számla K 1020.92, adósok számla K 72453.56, készárúk számla K 23174.16, anyag számla K 54709.24, gép és berendezés számla K 190756.89, egyenleg mint veszteség 1907. évről K 36680.75, veszteség 1908- ban K 49569.99 = K 86250.74, összesen K 488965.51. Teher: Részvenytőke számla K 250.000, hitelezők K 98508.18, elfogadvány számla K 140457.33, összesen K 488965.51. Megvizsgáltuk és rendben találtuk. A felügy.-bizottság.

Gramofon Hegedűk Czimbalom Forgatha ó es önműködő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek Fuvola Rézfúvóhangszerek

Mielőtt

részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében ocsélekszik, ha bekerül

IVÁN és VÁRI

áruházának

Budapest, Váci-utca 22.

nagy képes

főárjegyzékét.

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülé- keket szintén kedvező részlet- törlesztésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően sikerültek. Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk.

Képek és műlapokból nagy választék.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000°RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Csak április 30-ig!

!Rendkívüli alkalom!

A ház lerombolása miatt olcsó

BUTOR-

eladás.

A Párisi ház lerombolása miatt

Varga Mihály és Társai

IV. ker., Koronaherczeg-utca 2. szám,

Kigyó-tér sarkán : : : Alapítva 1868-ban.

eladják bámulatos olcsó árban dus rektárunkat a legdivatosabb kivitelben, a legegyszerűbből a legfinomabbig és pedig: háló- ebéd sz., ural-zoba és szalonberendezések mahagon, cseresznye, paliszander, jávor, tölgy és diófából ugy- szintén minden minőségű butor egyes darabokban a. m. szekrények, ágyak, divánok, ottománok, íróasztalok, könyvszekrények kibúzó- asztalok, kredenczek, trumók tükörrel és pohárszekrények.

12. darab amerikai íróasztal, butorszővetmaradék, egyes éjjeli szekrények, egyes mos-dók, egyes ágyak, egyes fotelok stb.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 23

Idei cukor-borsót,
fejtes salátát, spenótot, hój napos retkét, zöldhagymát, új burgonyát postakosaraként 3 koronáért, ismétlődő árak árendményes szállítással Szabó G. Csongrádról.

Szóló spárgát,
cukor-borsót, spenótot, új burgonyát, fejtes salátát, hónapos retkét, zöldhagymát postakosaraként 3 koronáért, ismétlődő árak árendményes szállítással Szabó G. Csongrádról.

Fajborokat
felősség mellett lefejtve, kölcsön hordóban hektoliter jét 32 koronával szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Kosarakat
gyümölcs és zöldség szállítására minden nagyságban szállít Gyümölcskivitel Csongrádról. 27286

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, kosárra, varrógépekre, kerékpárokra, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjazással legutóbb nyolcszáz bizományba becsuktárosunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII. Boress-tér 18. Telefon 97-68.

Fajbaromfi
fajhák, avulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb-iről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar, Hevesmegye. 27100

Gyümölcsfa-
diszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber falkolája Békás, megyeren, (Budapest mellett.) 27041

20.000 rózsafa
magastörzsi, kapható ROVÁK JÁNOS szőlőtelepén Székelyhid. Árjegyzék bérmentve.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsírás- és gépirás-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Oktovés gyorsírás- és kereskedelmi iskolai rendszeres tanárok. Az intézet sokszorosító és mászó létesítménye elvállal mindennemű írás és disz-munkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szepirás-és írástudományban bevezető gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás-oktatás. Morsékelt tandíj. Befizetések naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. l. em. Bem tévesztendő össze hasonló hangzású i-kollákkal. Kérjen tájékoztatást. 200

Pénzszekrények
és amerikai írodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Szülő-oltványokról,
szülő-oltványokról legolcsóbb árjegyzéket küld Székely László, Gyöngyös.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítési összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagyvező-utca E. 46. sz.

Penz-szekrények
újak és használtak, valamint kazetták és másolók prések legolcsóbban csakis Spitzer M. és Testvérenél, Budapest, VII. Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdudvar kaphatók.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsírás-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1888-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület csak kizárólagos szakiskolája írógépezékekről és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamokról függően. Telefon 64-88. Betértek egész napon át. 25044

Zálogszekrények
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8. szám.
Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa. Szepesvarmegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fényöndökkel környezve. Teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő jó forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élelmiszerekkel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kiránduló szomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szívesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alau- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma, Bpest, IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel. 681

Hol a hernyók
a gyümölcsben nagy károkat okoznak, Kecskeméti Farkas-féle hernyóirtó szerrel kell permetezni, melytől biztosan elpusztulnak. Ára 80 liter vízhez 60 fillér. Kapható Kecskeméten. Farkas Ignác gyógyszerárban. 27239

Kocsi aruosarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Fényképezőgépek
riika kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. Görz, Zeiss, Busch, Voigtlander, Souter és más anastigmatos fényképezőgépek is igen olcsón. Ugyanitt Gramoién koncert-be-szélőgépek, erős és szép hanggal, lemezekkel együtt potom olcsón továbbá finom válasszfényver és egyéb más tárgyak, alkalmi vétel árban eladók Radó-nál Egetem-tér 5. (nem Egetem-utca) Mindent veszek, eladok és becserelek.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzlelőggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktáraiba csakély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

INGYEN!
Sérvkötő,
műlábak, műkezek, műfüzők, támgepek, egyenestartók, háskötőkről és az összes betegápolási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzéket bárkinek ingyen és légmente zárt burékban küldjük.

UNIVERSALIS
SÉRVKÖTŐK
páratlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb sérv is elzárható.
SÉRVKÖTŐK
egyoldalú 4-14, két old. 8-22, gummiból 8-12 korona.
Gummiharisnyak,
háskötők
nörték szerint készíttetnek.
Magyar Orvosi
N. Üszertár
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rákóczi-kórházal szemben.)
Bontás célra és a vörös keresztre ügyeljünk.

Hurutos
bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka, melyet per-motefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható. 26796

BENZINMOTOROK
16-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kallai me ortelevén
Budapest, VI., Nagyvező-utca 43. Ugyanitt használt göcséplőkészletek és orionalmok is kaphatók.

Előrendő vadonatúj
Singer női
varrógép
27 forintért karika-hajóst 40 forintért central-hint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 6 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. fűsz. 5. Víznyeladókra árendem

Klattaui
óriási és disz szegfűk
Kerti szegfű --- K 2.50
Disz-szegfű --- K 5.-
Óriási szegfű --- K 8.-
Disz virágok --- K 16.-
Amerikai
remontans szegfűk.
Modern óriási virág-ujdonosságok --- K 15.-
Angol prima
nagyirágú pelargonium
új fajták --- K 5.-
újabb fajták --- K 7.-
legújabb fajták --- K 10.-
10 darabonként.
Czím:
Rosarium in Zamleku
bei Klattau (Böhmen.)
Katalogus ingyen.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
planinot,
czimbalmot,
hegedüt
közszepbeni árakon a legújabb rendszerű
bankhitel
náján kizárólag csakis
REMENYI
nagy magyar hangszerelőipón
Prospektus és árjegyzék
ingyen. 649
Budapest, Király-u. 58.

+ Soványság +
Az egyedüli eredménnyel kísért háziszere a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengesség, idegesség ellen és gyomor-bajj-soknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden ország-ból. Dobozonként 1 fűt 10 kr. Használati utasítással. Forráktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.
Wiener A. utóájanál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62-80.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszer-t és régiéget veszek és eladok. Kértesz óks egész Budapest, VII., Király-utca 85. szám.
— Telefonszám 95-48. —

Vasbutor.
Rézagy 35 fit, gyermek-ágy 11, összecusukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakoretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecusukható tábori ágy aczélsodronnyal 8.-, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hieker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Telt kebel.
Telt kebel két hó ap alatti.
Pilules Orientales

(keleti pilulák) által, az é yedü-lik által, melyek a mellet fűszerek, szilárdítják, helyreállítják a női mellnek grációzus teltségét kö-lcsönöz, anélkül, hogy az egész gn k artának. Garantálva arzenikummentes.

Spóra-féle
világhírű klattaui disz-es óriásszegfűk.
Kiténtetve: Praga, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt a M. legmagasabb kiténtetéseikkel.
10 darabonként
Elite választék 20 kor.
Kiallítás és reklám mintafajuk 20
Óriási szegfűk 10
Disz-szegfűk 5
Kerti szegfűk 2.50
Árjegyzék ingyen bérmentve
Fr. Spóra
szegfűkivitele
KLOTTAU, (Csehország)

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3
félemelet. Vétel és eladás
használt és új
polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol bürgeritúrak és szalonbutorok, keleti — szönyegek, csillárok. —
Telefon 82-13.

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele
és eladása
háló, ebédlő, szalon, uri szoba és írodai teljes berendezések. — Dus raktári szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár utca.
Telefon 14-09.

BUTOR
részletfizetésre
vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. —
Félvilágosiassal szolgál
LISZT ISTVÁN
Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2. (Kisgyő-tér sarkán)
butorraktárban.
Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékünket bárkinek 60 fillér ellenében franko elküldjük.

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhető be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

780 tucat virágkötő
esőtömögéből, tiszta vászonból, dupa damaszt, képzeltet legelőny minőség, 83 cm. széles, 112 cm. hosszú, tucatzája utánvétellel 8.90 kor.; továbbá

3700 tucat edénytörő
legelőny minőség, 70 cm. széles, 70 cm. hosszú, tucatzája 3.75 kor.;

6800 tucat zsebkanó
legelőny minőség és legszebb minőség, tucatzája 3.50 korona. Székülük.

Emanuel Rotho's
Wien, VII., Neust figasse 77
A megrendelésnek legelőnyös szerződésben kell lennie. Levelezés minden nyelven. 27142.

INGYEN
DRÁGABB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
MINDEN ÉLET NAGYSÁGÚ KÉPEKT 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTYVAL 53-68 CSM. NAGYSÁGBAN CSORAGOLVA-SZINBES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK KÍNOLHATJÁK FELVÉTELKÉNT.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RAFAEL PÉNTÉSI MŰTÁRSZAK
BUDAPEST, VI. ROTTENBUHLER-UTCA
KÖZÖTTVE AZ 1908. ÉVI PÁRSZI MEZETŐZSI KIVÁLTÁSBAN
OSTOKEVÉL; KERESZTELÉK ARANY-ÉREMMEL.